CRONICA cinematografică

d. i. suchianu

N'avem aci nici timp nici loc, pen-ru a ne pierde în preambule și în onsiderațiuni de ordin general. De ltfel cititorul va putea găsi asemenea ucruri într'un foileton apărut în „A-levărul" (politic). Incepem deci de-a lreptul cu analiza detaliilor (căci va-oarea unui film, cum am spus-o de tâtea ori, stă în valoarea amănunte-or de joc și a îmbinărilor lor).

Dela primele proecții, suntem luați e sus. Ni se reprezintă desvelirea nei statui închinate Păcii. Discursuri le ambe sexe, care „imită" sgomotul orbirii omenești. Un domn vine la ribună și face nà-nà-nà; apoi vine o loamnă care face nè-nè-nè. Ne închi-uim exact și precis tot ce spun. Ceea ce-i o palmă foarte răcoritoare entru toți cei ce nu cred în profun-a imbecilitate și absoluta inutilitate „filmului vorbitor".

Statuia se desvelește. Și — ce să edem? In poalele madamei de 6 me-ri, care șade pe un fotoliu, simboli-ând pacea, doarme un omuleț zdren-os și sgribulit. In lipsă de pace între opoare, noua statuie debutează totuș norabil, asigurând puțină pace pri-ată, unui biet vagabond nedormit.

Bine-înțeles, pacifiștii veniți la so-emnitate protestează și se indignea-ă. Atunci Charlot, încă burzuluit de omn și neîndemânatec ca de obiceiu, ncepe să se dea jos.

Trebue însă să știți că la picioarele lucoanei de piatră, se găsesc doi băr-ați din aceeaș substanță și deaseme-ea gigantici. Unul, întinde un paloș, e care îl pune în serviciul Păcii. Cel-alt, întinde brațul, oferind — ați ghi-it — iarăș Pacea.

In momentul când Charlot descin-e, își agață turul pantalonilor în pa-oșul din dreapta, care îl străpunge și ese prin altă parte. Charlot atunci lunecă și se găsește ținut în suspen-ie, agățat de pantaloni, ca într'o țea-ă, de către paladinul Păcii. In mo-nentul acela muzica militară, care u vedea ce se întâmplase, intonează mnul național. Firește, toată lumea atunci obligată să ia poziția de repți, iar ofițeri, soldați și polițiști uc mâna la capelă. Vă puteți închi-ui spectacolul. O adunare oficială are salută solemn o namilă de pia-ră ținând în țeapă, ca pe un pui în rigare, pe prima victimă, în stil pă-gân, care se jertfește în ofrandă pe al-arul Păcii...

După ce se degajază, Charlot se odihnește puțin, servindu-se ca de un strapontin, de palma generos întinsă a statuiei din stânga. Pe mâna care oferă pacea, Charlot și-o găsește pe a lui, așezându-se binișor.

Peste cât-va timp, Charlot se îm-prietenește cu un bețiv, om foarte bo-gat și desperat de patima care îl stă-pânește. Acesta este apucat, pentru Charlot, de o prietenie din acelea fre-netice de om beat. Il duce acasă, îl îmbracă frumos, și pleacă cu el la petrecere într'un local foarte „șic".

Aci se întâmplă un lucru care a fă-cut poate pe mulți spectatori să ex-clame: „Vezi! De ce nu vrea Charlot să renunțe la unele trucuri ieftine din vechiul său repertoriu?" Intr'adevăr, când traversează pista de dans pentru a ajunge la mese, parchetul teribil de alunecos îl face să-și piardă echilibrul și să execute unul din acele triluri cu picioarele pe care le-am mai văzut și în alte filme. Decât un asemenea spectator n'a observat un alt detaliu. Inainte de a cădea, Charlot mai făcuse ceva, ce-i drept foarte scurt, dar foarte semnificativ. Cât e el de mic și de caraghios în jacheta lui prea largă, îl vedem umflându-se în pene, și luând un ifos de amfitrion care petrece musafirii în saloanele sale. In acest scop, întinde mâna dreaptă în sus, cu un gest de „homme du monde accompli", cu aerul „grand-seigneur" al boierului învățat să fie gazdă. Și se simte așa de bine, așa de la el acasă, în această ipostază de om bine-crescut, de gentleman care oferă ospitalitate!! (Psihologia lui Charlot este aceea a omului care ar vrea tot timpul să **dea**, să dea altora tot ce are).

Dar această plăcută sensație nu e menită să dureze mult, căci intervine numai decât „ironia lucrurilor" — personaj principal în comediile sale. De data asta, intervine subt forma unei podele alunecoase care distruge instantaneu aerele senioriale ale bietului omuleț. Apogiaturile pe care ghetele sale le fac pe parchet sunt doar o fracțiune din ideea scenică de care ne ocupăm; gestul principal e altul; este cel dela început, cel făcut cu mâna dreaptă, și care e făcut în chip absolut inimitabil. Pot spune chiar că pe mine Charlot mă entuziasmează mai ales cu câte o mișcare scurtă, ca aceea cu mâna dreaptă, de care am vorbit mai sus. Acolo avem mai limpede ca ori-unde viziunea resurselor subtile ale geniului său.

Altă dată avem un alt „gag" (așa se numesc aceste „unități umoristice" în terminologia californiană) care ar putea, la prima vedere să pară cam ieftin. I se servește lui Charlot o porție de macaroane foarte întortochiate. In acelaș timp localul se umple cu serpentine svârlite dela mese. Una din ele, având forma exactă a unei macaroane, spânzură deasupra lui. Charlot o confundă cu cele din farfurie și le mănâncă simultan. Bineînțeles, cele veritabile se termină, cealaltă nu. și Charlot mestecă, mestecă fără a-i da de capăt. La un moment dat se ridică în picioare pentru a urmări spre cer drumul falsei macaroane. Dar bețivul său prieten vede, rupe serpentina și silește pe Charlot să se reașeze.

Se va spune desigur că toată asta e o comicărie de calitate destul de inferioară.

Decât, aci ca și în cazul precedent, s'ar trece cu vedere un mic detaliu, foarte scurt, care dă intregei bufonerii un interes general. Și anume este gestul bogatului amic în momentul când taie serpentina. Un gest de o clipă, care însă exprimă următoarea idee :

— „Restul de hârtie, lasă-l; n'ai nevoie să-ți strici pofta de mâncare cu hârtie. Când ești cu mine poți consuma orice, oricât de scump. Spune să-ți aducă ce vrei. Nici nu-i bună la gust, hârtia de serpentine".

Și asta, fără să vrea să facă spirit, cu acea seriozitate, cu care omul beat vorbește de câte o bazaconie ireală. Aci bețivul nostru își exprima simpatia pentru noul său prieten și hotărârea de a-l ajuta, de a-i oferi un trai înbelșugat :

— „S'a terminat mizeria; de acum încolo nu vei mai fi nevoit să te hrănești cu hârtie".

Și îl mângâie pe obraz.

Toată acea stare sufletească interesantă și rebarbativă la analiză, care este generozitatea de om beat, generozitate care prezintă particularități originale absente din generozitatea normală este redată prin acest gest.

Bine-înțeles, nu am terminat. Pot zice chiar că abia am început. In cronica viitoare ne vom ocupa și de alte detalii, care merită să fie menționate. Firește, nu de toate, ci doar de acelea care sunt în legătură cu o problemă de estetică cinematografică. Am analizat chestia cu discursurile rostite și nearticulate, pentrucă dovedeau anumite lucruri, în ce privește inutilitatea vorbitoarelor; am citat chestia cu statuia, pentrucă e interesantă pentru felul cum se „atacă" începutul unui film. Este metoda „exordului ex abrupto" așa cum liceenii știu că a făcut Cicero în Catilinare. Treci direct, brutal, în miezul lucrurilor, fără nici o preparație. Este, cum zic francezii „le coup de point à la figure" care din primul moment ne ridică la nivelul maximum al atenției și interesului. Apoi am citat câte-va gag-uri pentru că ridicau chestiunea, importantă întru toate pentru criticul cinematografic, al unei false interpretări posibile din partea publicului. Imi dau seama că unele detalii pot scăpa, și din cauza aceasta anumite comicării pot părea de un efect ieftin și de o calitate inferioară. Explicarea acestor lucruri ce pot fi trecute cu vederea în timpul reprezentației, este una din sarcinele de căpetenie ale cronicarului cinematografic.

Mai sunt și alte „gag"-uri în acest film care se găsesc în aceeaș situație: par de o calitate mediocră, când în realitate sunt minunat de evocatoare. Ne vom ocupa de ele într'o cronică viitoare.

Cât despre părțile într'adevăr extraordinare ale acestui film, nici nu e nevoie să mai vorbim. De pildă toată chestia luptei homerice a lui Charlot pe ring, este de o perfecție care face inutil ori ce comentariu.

S'ar cădea să vorbesc și de cusururi, alt element foarte important într'o analiză de film. Din fericire, greșeli — cum era și de prevăzut — nu sunt. Adică s'ar putea la urma urmelor indica două, dar de importanță destul de minimă.

Astfel, e momentul când bețivul toarnă din distracție conținutul a două sticle de wisky în pantalonii lui Charlot. „Gag"-ul în sine e excelent, căci se leagă de o serie întreagă de alte gesturi de care vom vorbi altădată. Aci însă remarcăm doar că actorul care execută asta o face prost. Se vede că e atent unde toarnă (la început nu; la început face asta bine; a doua oară însă se cunoaște că e lucru potrivit).

A doua greșală e vitrina florăriei unde se petrec ultimele scene. Sticla e foarte transparentă și avem necontenit impresia că florăria este în aer liber, și asta chiar după ce știm că suntem în casă. Trebuia să se pună doar câteva litere pe geam ca să se vadă că e prăvălie.

Dar, firește, astea-s fleacuri fără importanță.

SCHERK
BERLIN NEW YORK WIEN

Apa de față Scherk mă ajută minunat să păstrez fragezimea și curățenia perfectă a tenului meu

Apa de față Scherk

De vânzare la droguerii, farmacii și parfumerii

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: str. Const. Mille 7—9—11.
Prețul abanamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

REALITATEA ilustrată

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII -IAȘI-

OCUPAȚIUNI DE PRIMĂVARĂ: Lillian Bond dela M. G. M. răsădește în loc de pomi.... bani. Avea-va oare recolta așteptată?

Atelierele „Adevĕrul" S. A.

ANUL I. — Nr. 4

30 APRILIE 1931

SUPLIMENT GRATUIT
LA „REALITATEA ILUSTRATA".

reportaj

REVISTA FAPTELOR SENZAŢIONALE

Foto-Berman

Un aspect din sala paşilor pierduţi. (Vezi marele reportaj de prezentare: Palatul de justiţie)

FIŞE

O crimă din prietenie

In compartimentul unui vagon de cale ferată, din Ungaria, a fost găsit dăunăzi, un călător cu capul sfărâmat de loviturile unui topor. Ucigaşul şi unealta n'au putut fi găsite. Cadavrul a fost identificat: un negustor de vinuri dintr'un orăşel unguresc. Victima a fost jefuită? Nu se ştie. Probabil. Toate cercetările poliţiei au rămas zadarnice.

In fine s'a găsit ucigaşul. Acum se cunoaşte şi mobilul crimei.

La poliţia din Viena s'a prezentat un negustor din Ungaria, care a declarat:

— Arestaţi-mă, eu sunt criminalul. L'am ucis din prietenie. A fost cel mai intim amic al meu.

O crimă din pură prietenie!... Iată un caz absolut inedit în analele poliţieneşti. Poliţistul vienez a crezut că are de-aface cu un dement şi a vrut să-l alunge. Dar străinul a insistat:

— Staţi, să vă explic. Am fost prietenul victimei. Afacerile mergeau prost. Din ce în ce mai prost. Amicul meu a fost un om bogat. Şi-a pierdut averea. Familie mare, cheltueli mari. Ce să facă? Nu-şi putea lăsa soţia şi copiii pe drumuri. A contractat, deci, o asigurare, pentru caz de moarte. O sumă rotundă. Şi m'a rugat să-l ucid. Nu-l puteam refuza. Şi mie îmi mergea rău. Mi-a promis să mă scoată şi pe mine din mizerie. Mi-a dat o scrisoare către o firmă din Viena unde avea nişte bani depuşi — o sumă mai măricică — aceşti bani trebuia să-i încasez eu. Am înscenat crima. Eu mi-am făcut datoria. Şi-am venit la Viena să-mi încasez banii. Aici am constatat că prietenul — Dumnezeu să-l ierte — m'a tras pe sfoară. Adresa indicată de el nici nu există. Am rămas, în oraşul străin, fără de mijloace. Sunt nemâncat de două zile. Familia lui va înca sa poliţa de asigurare. Asta n'o mai pot admite. De aceea divulg şi mă predau.

Lucrurile s'au întâmplat aidoma. Ucigaşul din prietenie n'a minţit.

Excrocherii şi crime de asigurare

Ştirea despre această crimă a provocat o mare agitaţie în opinia publică de pretutindeni. Pentru obţinerea premiului de asigurare s'au comis, în ultimii ani, o serie întreagă de crime şi delicte foarte grave. Asigurarea contra accidentelor cu urmări fatale s'a transformat întrucâtva, în vremurile turburi prin care trecem, într'o primă care îndeamnă şi provoacă cele mai sinistre asasinate şi sinucideri. Specialiştii s'au exprimat pentru limitarea sau cel puţin îngreuiarea aşa ziselor crime şi delicte de asigurare.

Mai toate excrocheriile de asigurare se bazează pe o crimă, căci cadavrul asiguratului trebue să fie găsit şi identificat, fiindcă toate cazurile „fără de cadavru" par suspecte şi societăţile refuză achitarea primei de asigurare. Cazuri suspecte sunt considerate „sinuciderile prin înec": pe malul apei se găseşte haina cu documentele sinucigaşului... precum şi o mică scrisoare de adio. Societăţile de asigurare amâna plata până la descoperirea mortului.

Astfel de trucuri sunt foarte riscate. Societăţile au în serviciul lor detectivi foarte ageri.

Iată un caz extraordinar de rafinat:

In oraşul Mc Carr, statul american Kentucky, s'a produs, acum un an, o explozie într'o mină. Două victime — din care numai una a putut fi identificată. Familia administratorului Turner declară că acest cadavru este al lui Turner. Soţia lui obţinu dela societatea de asigurare 25.000 de dolari, iar sora lui 60.000 de dolari.

Uniunea societăţilor de asigurare dispune de o reţea de informaţie care se întinde peste toată lumea. După câteva luni Turner a fost descoperit de detectivi în Germania. Detectivii l'au urmărit pas cu pas şi când a îndrăznit să se întoarcă în America, l'au înhăţat chiar în momentul debarcării. Justiţia americană l'a condamnat la munca silnică pe viaţă.

Un caz analog:

Măcelarul californian Alex. Kels a pierit în flăcările cari au distrus garajul şi automobilul lui. S'a găsit cadavrul carbonizat. Soţia defunctului a prezentat poliţa de asigurare pe suma de 100.000 de dolari. Detectivilor nu le-a mirosit bine această afacere. Societatea a tărăgănat achitarea poliţei. Kels a fost descoperit, peste câtva timp, în perfectă sănătate şi excelentă dispoziţie. Cadavrul găsit a aparţinut unui biet şomeur pe care Kels îl angajase în ajunul incendiului.

O crimă comună, care a provocat, pe vremuri, mare vâlvă la New-York, e cazul d-nei Snyder.

D-na Snyder l'a asigurat pe soţul ei, fără ştirea acestuia, pe suma de 50.000 de dolari. Apoi, în complicitate cu amantul ei, l'a ucis. La interogator a declarat că au fost atacaţi noaptea de o bandă de hoţi. Luată din scurt, a mărturisit.

D-na Snyder şi amantul ei au terminat pe fotoliul electric.

Din această categorie de criminali excroci face parte faimosul Mudgett care a mărturisit în ajunul executării lui că a ucis 27 de persoane pentru a obţine primele de asigurare. Mudgett avea la Chicago o căsuţă a lui în care ciopârţea victimele sale; carnea o ardea, iar oasele le îngropa în pivniţă. Specialiştii americani au opinat atunci ca să nu se mai permită asigurări fără ştirea asiguratului; poliţa să nu fie achitată decât direct familiei şi nici decum unei persoane străine, iar prima să nu întreacă o anumită sumă modestă.

Crima din prietenie din Ungaria a răscolit toate aceste amintiri şi probleme. Discuţia lor este iarăşi la ordinea zilei.

Cariera unui spion

Pe una din străzile Parisului a fost găsit, în zorii zilei, un cadavru. S'a constatat că individul s'a sinucis. Era un emigrant rus cu numele de Petru Suslov. Venise din Lille la Paris ca să se sinucidă...

Poliţiei i s'a părut stranie această deplasare. Dece nu s'a sinucis Petru Suslov la Lille? S'a telegrafiat poliţiei din Lille să cerceteze. Numele lui Suslov părea suspect. Un oareşicare Ivan Suslov din Grenoble s'a plâns, nu de mult, că-i s'au furat documente privitoare la afacerea Kutepov.

Poliţia din Lille a procedat la perchiziţionarea mansardei sinucigaşului. Sub pat s'a găsit o bombă, iar lângă părete două geamantane foarte grele şi foarte suspecte. Autorităţile au luat toate măsurile de siguranţă, impuse de împrejurări, ca să nu se întâmple vreo catastrofă. S'a dovedit că bomba nu era altceva decât un primus învălit în cârpe; geamantanele nu conţineau decât sărăcia emigrantului Petru Suslov.

Dar până ce s'a dovedit că moartea lui Petru Suslov nu-i învăluită de nici un mister politic, a fost interogat Ivan Suslov.

Ivan Suslov a declarat că el deţine secretul misterioasei dispariţii a generalului Kutepov. Generalul n'a fost răpit, ci a fugit... ca să-şi salveze familia. Din Berlin sosiră la Paris doi agenţi bolşevici Savuşkin şi Micheiev, împreună cu o femeie foarte frumoasă. Această femeie l-a prevenit pe Kutepov despre primejdia care-l ameninţă, pe el şi pe familia lui.

— Dar de unde ştie Ivan Suslov aceste taine?

— Le ştie — a spus — dela fiul fostului său şef Koşko care a fost pe vremuri şeful Siguranţei din Moscova. Koşko, care a tipărit, franţuzeşte, un volum de amintiri din activitatea sa de poliţist sub regimul ţarist, a murit în 1928 la Paris. Fiul lui trăeşte şi locuieşte la Paris.

Ivan Suslov a dat adresa lui Koşko-fiul deţinătorul tainei dispariţiei generalului Kutepov.

Dela Koşko-fiul nu s'a putut afla nimic despre Kutepov, în schimb a făcut declaraţii nostime cu privire la personalitatea lui Ivan Suslov.

— Cine-i Ivan Suslov? — Ivan Suslov, supranumit „detectivul voluntar", a fost agentul poliţiei secrete din Moscova de la 1907 până la 1913. Specialitatea lui Ivan Suslov era să descopere animalele furate sau rătăcite, din Moscova. A dispărut o pisică, un câine, un cal sau o vacă — misiunea lui Ivan Suslov era să le găsească. Devenise, pe acest teren, mare specialist. Până la revoluţie şi-a păstrat postul şi încrederea şefului său, Koşko. Apoi a intrat în slujba siguranţei sovietice, dar nu s'a putut înţelege, pe semne, cu noua ocârmuire şi a fugit, în 1920, în Bulgaria.

După cum scena otrăveşte pe actor şi ziaristica pe ziarist, aşa a fost otrăvit şi Suslov de profesia lui de detectiv. In Bulgaria, muncind ca lucrător într'o fabrică, Suslov trimetea regulat rapoarte la Paris, fostului său şef, despre toate furturile locale, implorându-l să vină în Bulgaria pentru urmărirea delicvenţilor. Văzând că şeful său nu se mişcă, Suslov a părăsit Bulgaria şi a venit la Paris, în 1925.

In Franţa a lucrat în diferite localităţi, ca plugar sau ca uvrier. Pretutindeni şi-a pierdut nopţile cu pregătirea de fişe şi denunţuri, înregistrând pe fiecare locuitor, criticând, agitându-se şi trimiţând regulat „rapoarte" lui Koşko şi fiului său la Paris. După dispariţia lui Kutepov, Suslov începu să-l bombardeze zilnic pe Koşko cu scrisori din Grenoble, criticând activitatea poliţiei franceze şi insistând să-i se încredinţeze lui această afacere.

Nici Koşko, nici fiul său nu s'au ocupat cu afacerea Kutepov. De unde a scos Suslov declaraţiile lui senzaţionale — e secretul lui „profesional". Kosko-fiul declară că nu ştie nimic. Savuskin şi Micheiev au fost colegii lui Suslov, sub conducerea bătrânului Koşko. Aceşti doi detectivi sunt acum în slujba poliţiei din Moscova. Suslov îi cunoaşte bine, dar pentru ce i-a pus în legătură cu afacerea Kutepov, rămâne deocamdată un punct nelămurit. Ceeace apare însă neîndoios e că Suslov sufere de mult de deformare profesională şi că nu e tocmai normal. Fantezia lui întrece de multe ori cadrul realităţii şi provoacă senzaţii care nu sunt deloc senzaţionale... E detectiv — din afect şi romantic — din dragoste prea mare pentru frumuseţile meseriei sale...

FEDIA

EAU DE COLOGNE
EXTRAIT de PARFUM
POUDRES
LOTIONS
ROUGE de BUZE
INALTERABILE
CRÈME de BEAUTÉ
Cea mai eficace dintre toate cremele de toaletă-grasse-şi-non grasse pret pentru public: Lei 60 tubul.
CONCESSIONAR: NARCISSE H. BALTHAZAR BUCUREŞTI - STR. SELARI No 7
NARCISSE BLEU DE MURY

LAMA DE RAS
MEM
DE LUXE
NEÎNTRECUTĂ ÎN PREŢ ŞI CALITATE
REPR. M. MARGULIUS, SMÂRDAN 4, BUCUREŞTI

OCHELARI
cu sticlele cele mai bune se găsesc la Magazinul Societatea de Binefacere
„AMICII ORBILOR"
Medic specialist dă consultaţii la cei ce au nevoie
PASAGIUL IMOBILIARA
Intrarea prin Calea Victoriei, 48 vis-a-vis de Terasa Oteteleşeanu

Așezat pe cheiul Dâmboviței, între Salvare și Spitalul Brâncovenesc, Palatul de Justiție s'ar părea retras, izolat de haosul cetății și de vâlva străzilor populate.

E numai o impresie.

De fapt stă acolo, la pândă, la încrucișarea tuturor drumurilor, ca un etern și penibil *memento*. Dacă vrei să te duci la cimitirul Bellu sau la grădinile de vară și de chef de pe strada 11 Iunie; dacă vrei să te duci la Cameră sau la Patriarhie, la administrația financiară sau la spital, la Salvare sau în hale — trebue să treci prin fața palatului cu ziduri vinete cu ferestre întunecate ca o mustrare.

...Și câți din cei care urcau, în limuzine superbe, dealul Patriarhiei ca să intre triumfători în Cameră,— nu s'au întors apoi cu capul între umeri și cu santinela la spate pe culoarele strâmte și întunecate ale Palatului de justiție! Câți din cei care treceau, în zori de zi, veseli de vin și de femei dela grădinile din 11 Iunie la ciorba de burtă din hale, — nu ispășeau nopțile de petrece prin mult mai multe nopți de veghe între Văcărești și cabinetul de instrucție!

Palatul de Justiție stă acolo, la răscrucea atâtor drumuri, ca să fie la îndemâna oricui...

Ca și d. N. Titulescu, Palatul de Justiție se scoală la ora 12 a. m. Dar spre deosebire de acesta, se culcă la ora 6 seara. E cel mai somnoros dintre palatele bucureștene.

Până la 12, o liniște de ghiață pe sălile care par — dar numai par — largi și aerisite. Ușierii dau ultimele trăsături de mătură, la ora când sosesc primii vizitatori... Rare ori, o comisie specială sau o instanță mai harnică își fixează dimineața vreo „continuare" plictisitoare sau vreo desbatere aparte. Viața — viața adevărată și intensă — începe la 12 și se sfârșește la 6.

Cei dintâi vizitatori sunt vânzătorii de sifoane. Cele două bufeturi ale palatului consumă — cred — mai multe sifoane decât întregul București. Palatul de Justiție are specialitatea particulară de a-ți face sete. Avocat, martor, împricinat sau simplu vizitator, pasionat pentru desbatere sau indiferent, interesat în proces sau plictisit, emoționat sau calm — ți-e sete. O oră în atmosfera aceia închisă, o singură oră și vei avea impresia Saharei. Iarna ca și vara, e suficient să urci de două ori scările care duc la Apel sau la Parchet, să străbați de două ori un culoar — pentru ca imediat să simți gâtlejul uscat, înfierbântat și prăfuit și imaginea unui pahar cu sifon rece aburit să-ți plutească înaintea ochilor ca un suprem ideal.

* * *

Pentru cei mai mulți, Palatul de Justiție se mărginește la secțiile civile și comerciale de jos, la secțiile de Apel și Casație de sus.

E cel mai greșit portret al palatului.

Sub aparența aceasta, senină și banală, — trăește un alt Palat de Justiție, ascuns, necunoscut marelui public, dar cu atât mai interesant, cu atât mai pasionant.

De cum intri, te întâmpină Baroul. Ușa vecinic deschisă. Avocați care scriu petiții în jurul unei mese largi. Unul vine; altul pleacă. Nu se văd. Nu se salută. Sunt toți grăbiți, frământați, chinuiți. Până adineauri ai stat de vorbă cu prietenul d-tale, avocatul, pe uliță. Ai discutat despre politică sau despre femei, despre literatură sau despre aviație. Acum, îl regăsești în tribunal. E alt om: agitat, pripit, caută în buzunarul hainei un timbru pe care nu-l găsește, caută în servietă o petiție pe care a uitat-o acasă. E o atmosferă de uluială generală, un vârtej, un ciclon, care te prinde din primul ceas, te poartă în sala pașilor pierduți, te urcă sus, la Apel, te coboară la Parchet, te lasă o clipă la bufet ca să fumezi o țigară și te ia imediat în primire, ca să te poarte prin grefe și registraturi, unde ai de văzut dosarele pe-a doua zi. La ora 6 seara, ciclonul misterios a încetat. Palizi, osteniți — ca după o oribilă aventură — avocații ies rând pe rând, în înserarea depe cheiul Dâmboviței. Acum, au redevenit oameni. Merg agale, gustând parcă voluptatea liniștei și-a aerului...

Priveliște la ora 1 ziua.

* * *

Nu-mi amintesc cine dintre fruntașii baroului, povestea într'o zi, într'un cerc de prieteni:

— Unde credeți voi că este cel mai bun aer din România?

— La Bușteni, — spune unul...

— La Predeal!

— Aș! La Sibiu...

— Da de unde? La Brașov e aerul cel mai bun...

— Nu știți nimic, — răspunde avocatul, cel mai bun aer din România e pe cheiul Dâmboviței, când ieși din tribunal!

Cine nu a zăbovit pe sălile îmbâcsite de praf și de miros de nădușală, cine nu s'a înghesuit în cabinetele mizere ale portăreilor și ale grefierilor, cine n'a studiat un dosar pe spinarea unui confrate care făcea și el același lucru pe spinarea altui confrate, — acela nu va înțelege cât adevăr este în butada de mai sus.

Profesiune ademenitoare și înșelătoare, avocatura îți făgăduește bani și glorie, ca să nu-ți ofere — în 99 de cazuri dintr'o sută — decât un penibil anonimat și o existență materială mediocră. In fața Baroului, între avocații care se sbuciumă și aleargă de colo până colo, vezi adesea câte un tânăr sfios, care așteaptă liniștit ceva... E începătorul, care vrea să-și plătească taxa de înscriere în barou. Privindu-și viitorii confrați cu invidie: ar vrea să fie și el grăbit, agitat, ocupat cum sunt ei.

Bietul băiat, nu știe, ce vrea!

Costică Arion, cu finețea lui caracteristică și cu acel surâs în adevăr atic, spunea odată:

— Avocatura, profesiune liberă? Ce minciună... Funcționarul depinde de șeful lui, ușierul de intendent, magistratul de președinte Dar avocatul — avocatul depinde de client, de președinte, de negustorul din colț care nu-i dă mai repede timbrul necesar unui interogatoriu, în sfârșit de toată lumea... Și se mai spune că e o profesiune liberă!

* * *

Palatul de Justiție are trei lumi deosebite, dar fundamental deosebite și definitiv ierarhizate.

Jos, tribunalul. O lume mediocră. Procese, cele mai adesea, comune. Apeluri dela judecătoria de ocol, cu duiumul. Cravata și gulerul sunt o raritate.

Sus, Apelul. O lume mult mai aleasă, mai discretă, mai distinsă. Nu e zarvă, nu e zgomot. Când străbați culoarul, nu auzi decât zumzetul acela continuu și uniform — ca zumzetul unui imens stol de bondari, în depărtare: e sgomotul care vine de jos, dela tribunal. La Apel, cravata și gulerul sunt obicinuite.

Alături, Casația. Liniște deplină — ca la Senat. Gesturi solemne. Salutări ceremonioase. Aci, apare gulerul tare și, ades, haina neagră.

Intre aceste trei lumi distincte, nici un contact. Consilierul dela Casație se urcă pe scara cea mică, tocmai ca să nu vină în contact cu lumea pestriță din sala pașilor pierduți. Numai avocatul are misiunea

Freamătul împricinaților.

ingrată de-a străbate aproape în fiecare zi aceste trei lumi deosebite, de-a circula cotidian prin trei sfere contrarii.

* * *

Atât de fundamentală este, în Palatul Justiției, deosebirea dintre parter și etajul I, între tribunalul plebeu și Curțile aristocratice, — încât nici la masă nu vor să ia contact.

Jos, în sala pașilor pierduți, un bufet plebeu ca și lumea care-l frecventează. Mese puține. Cei mai mulți consumă în picioare, în fugă, gata să alerge dela o secție la alta, dela un cabinet la altul. Clientul se ține după avocat:

— Ne vine rândul, acum!

— N'ai grije... Suntem al 60-lea. Mă duc până la comercial, că acolo sunt la 14-lea...

Clientul dela „comercial" a venit și el să-și caute avocatul.

— Acușica, ne strigă!

— Viu îndată! Plata băiete... O plăcintă și un șpriț...

Cei doi clienți ai aceluiaș avocat se privesc dușmănos, ca două pasări de pradă care se întâlnesc asupra aceleiaș victime, în vreme ce chelnerul face plata.

TELEFON Nr. 381-82

Frizeria I. BEER, Moșilor 53

ONDULAȚIUNI, TUNS, MANICURE,

PREFERAȚI INCALȚAMINTEA

Numai cu talpa naturală, nevopsită

Vopseaua ascunde defectele de calitate ale tălpei

Observați totdeauna marca noastră de garanție

Fabricile de Pielărie, Încălțaminte și Articole de Voiaj **D. MOCIORNIȚA**

BUCUREȘTI

Aici, la bufetul acesta — „bufetul de jos" — ginerele şi socrul au băut doi ţapi, acum un an, după semnarea actului dotal — şi tot aici s'au întâlnit alaltăieri, fără să-şi vorbească, fără să se privească măcar, cu prilejul ultimei înfăţişări în procesul de divorţ. Aici, s'a băut aldămaşul unei asociaţii negustoreşti acum trei ani şi tot aici cei doi asociaţi, acuzându-se reciproc de excrocherie, îşi aşteaptă acum „rândul" în procesul corecţional cu perspectiva Văcăreştilor.

Aici se încheagă afaceri şi se lichidează falimente, aici se înjghebă tovărăşii şi se sfărâmă prietenii, aici se desfăşoară micile drame anonime ale Palatului de Justiţie.

In furnicarul de lume, în forfota fără istov, — un ochiu atent distinge cu uşurinţă situaţiile şi contureazǎ facil caracterele. Iată mama, cu fiica divorţată. Iată-l pe micul funcţionar, dat în judecată pentru un abuz de încredere de 15.000 lei, când hoţii milioanelor, cavalerii marilor fraude se plimbă liberi şi nestingheriţi în superbe limuzine. Iată pe cele două cumetre de mahala, care s'au insultat şi s'au bătut; acum vin la judecată *„numai aşa dintr'un ambiţ"*, căci fiecare din ele n'are *„nici un interes la dumneaiei"*.

Ridicolul se îmbină cu tragicul. Intr'o jumătate de oră, vei întâlni în acel „du-te, vino" al bufetului de jos — pe toţi eroii lui Courteline şi-ai lui Zola, ai lui Caragiale şi ai lui Brătescu-Voineşti.

Sus, pe culoarul cabinetelor de instrucţie, este aşa-zisul bufet al Curţii.

Aci, nimeni nu e grăbit. Impricinaţii nici nu cuteazǎ să intre. Poate din sfială. Poate de teamă să nu se rătăcească prin culoarele întortochiate şi întunecoase. Aci, nu vin decât avocaţii şi numai unii din avocaţi. Aci, nimeni nu stă în picioare. Toată lumea sta la masă, cu şervet şi cu tacâm. Nu vei auzi dispute de bani şi ciocniri de cifre, ci numai ample desbateri de doctrină şi de politică. Doctrină fac — fireşte, avocaţii tineri. Politică discută bătrânii.

Iar printre unii şi alţii, evoluiazǎ lent şi graţios *avocata*. Personagiu nou şi interesant, apărut recent în lumea din palat. Când a făcut primii paşi în barou, s'a crezut că femeea-avocat va aduce o civilizare a vieţii judiciare. Femeea-avocat n'a putut realiza însă această minune.

La bară, o întâlneşti foarte rar. Cele mai adesea, o găseşti plătind citaţii la portărei sau studiind un dosar la arhivă. Face deci, salahoria pe care — înainte o făceau „secretarii", tinerii începători.

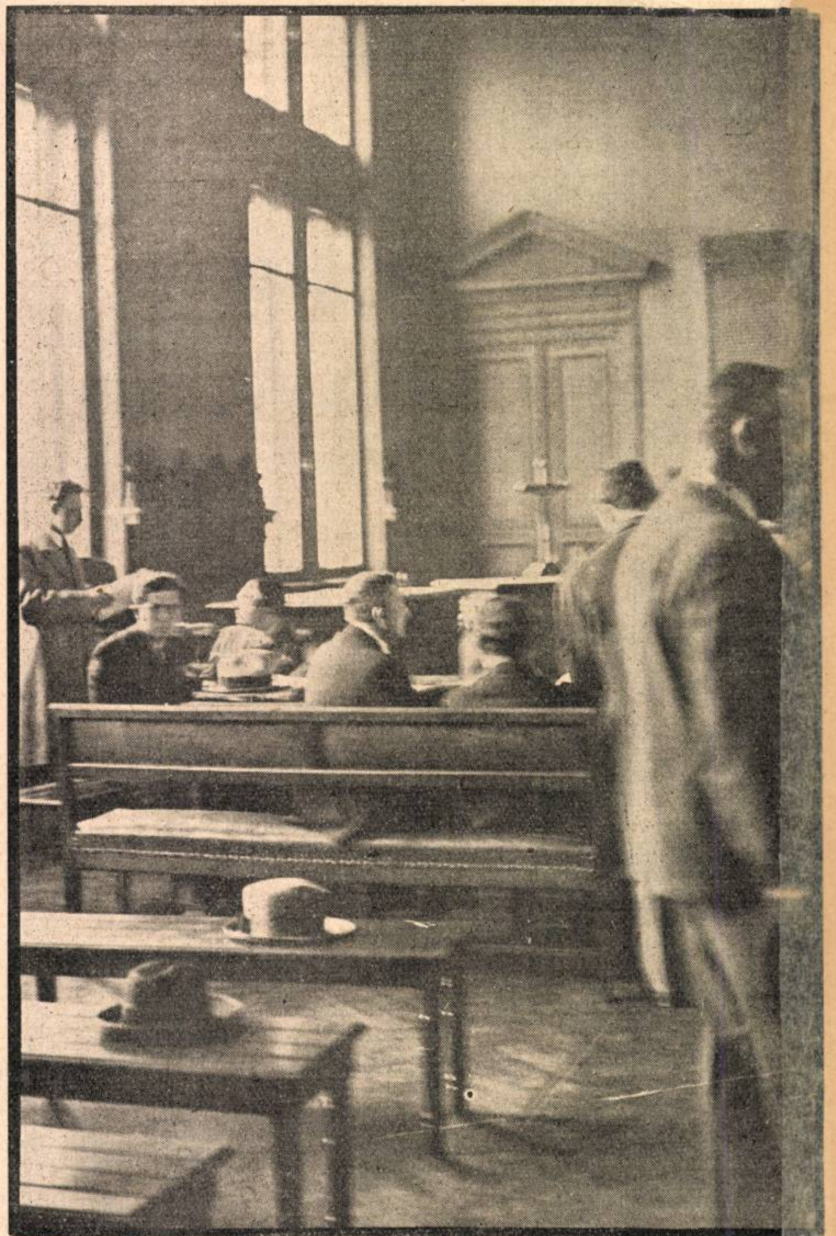
După ce-şi termină înconjurul arhivelor, femeia-avocat vine la bufetul de sus — unde, în adevăr, aduce o notă de discretă poezie, mai ales în zilele de primăvară, când soarele răzbate în sala bufetului şi când, în dreptul ferestrelor, se schiţează înţâile înmuguriri ale copacilor de pe cheiul Dâmboviţei...

Cele mai multe dintre femeile-avocat, după un an sau doi de profesiune, se mărită, fac copii şi stau acasă.

★

Dar să ne întoarcem pentru o clipă, jos, în sala paşilor pierduţi.

Iată „Urlătoarea" O ştiţi? Drept în faţa maşinelor de dactilografiat. O sală îngustă, îmbâcsită de de fum de tutun, cu aspectul unei cafenele „comerciale" dintr'un mic oraş de provincie.

Inainte de proces

In bibliotecă.

Aci, vin cei 20—30 de avocaţi care refuză să frecventeze „bufetul de sus" şi care nu-şi găsesc tihna necesară în forfotul „bufetului de jos". Cei mai mulţi — bătrâni. Cele mai adesea, avocaţi de judecătorie de ocol, care au la tribunal vre-un apel oarecare. Ştiu să-şi închee lucrul de vreme. Dacă procesul este sorocit al 60-lea, găseşte mijlocul să-l amâne. Dacă are de ascultat un martor şi, înaintea lui, este „un confrate mai tânăr", îi spune:

— Iubite confrate, numai două întrebări am de pus martorului meu... Sunt obosit... Vrei să-mi dai mie rândul?

Foarte des, cele „două" întrebări devin douăzeci, iar confratele tânăr şi gentil îşi muşcă pumnii de necaz.

Ei, dar omul şi-a făcut treaba. La ora 3, cel mai târziu, a terminat. Se duce, prin urmare, la Urlătoare, ca să contribue la „şueta" de anecdote cu „una nouă şi bună".

In vreme ce în norii fumului de tutun, anecdotele picante ale bătrânilor stârnesc noui licăriri în ochii

Les traitements de base
Marie Earle
66 O, FIFTH AVENUE
NEW-YORK
(la premiére maison du monde de produits de beauté)
sont actuellement en vente partout
AUX MÊMES PRIX
qu'au dépôt de Paris
IMPORTATION ORIGINALE
GARANTIE
DÉPÔT POUR L'EUROPE:
15 RUE DE LA PAIX, PARIS

In Franţa este en vogue:

Cea mai perfecţionată lamă de ras
Cereţi de probă o lamă gratuită dela:
Concesionar pentru România
Narcisse H. Balthazar
Bucureşti I, Str. Şelari 7

UN COZONAC SPLENDID HERDAN 30 LEI

osteniţi. — în faţa lor, în mici cuşte de geamuri în loc de gratii, dactilografele „tapează" neostenite petiţii şi acte, acte şi petiţii...

Intre parter şi etajul I, între tribunal şi sălile celor două Curţi, — s'a ghemuit modest, ascuns şi, parcială. Pe aceeaşi bancă stau, cot la cot, servitoarea care a furat lenjeria stăpânei, comis-voiajorul care n'a vărsat câteva mii de lei patronului; mahalagiul care s'a bătut după o noapte de chef cu tovarăşul de petrecere.

Culuoarul Parchetului.

că, fericit în ascunzătoarea lui — parchetul.

Culoar îngust şi întunecos. Pe bănci, martori care aşteaptă cu înfrigurare să fie chemaţi în cabinetul de instrucţie.

— Eşti martor? — întreabă un avocat, pe un cunoscut.

— Da...

— Aha! Bagă de seamă: aşa începe!

Gluma e sinistră. In adevăr, „aşa începe". Câţi din cei citaţi ca martori şi ca informatori, nu sunt „reţinuţi" apoi în interesul instrucţiei, pentruca — a doua zi — să fie implicaţi de-abinelea „în cauză!"

Pe-aici, pe culoarele acestea, au venit foşti miniştri şi deputaţi. Aici, s'au luat lungi şi laborioase interogatorii în atâtea afaceri de mare răsunet. Să le mai enumărăm? Le ştiţi cu toţii. Unde sunt? Cum s'au sfârşit? Cine mai ştie... Pe culoarele întunecoase ale parchetului, numai afacerile mărunte, hoţiile meschine, găinăriile vulgare nu reuşesc să-şi

Pe culoare.

piardă urma. Nu. Acelea sunt totdeauna la vedere, pe planul întâiu, în rubrica palatului de justiţie din ziare şi în atenţia marelui public.

Sub imperiul teroarei pe care o exercită o simplă citare la parchet, — aci, pe culoarele înguste se înfrăţesc rasele şi se unesc clasele so-

Uşierii dela tribunal şi dela Curte sunt bonomi şi serviabili. Uşierii de la parchet sunt gravi şi solemni — au împrumutat ceva din gravitatea şi din solemnitatea procurorilor şi judecătorilor de instrucţie.

— Pot vorbi cu d. jude?

— D. jude instrueşte...

„Instrueşte" — cuvânt magic, care îngheaţă sângele în vinele bietului cetăţean cu citaţia în buzunar. „Instrueşte" — vorbă misterioasă, care nu spune nimic şi tocmai deaceia îngrozeşte...

Ades, pe când — uşierul te asigură că d. jude instrueşte, — d. jude bea o cafea neagră sau citeşte „*Adevărul*" sau vorbeşte la telefon cu nevasta-sa...

...Fiindcă, în fond, d. jude este un om ca toţi oamenii!

Jos, în subsolul Palatului de Justiţie, e „depoul". Acolo sunt aduşi, dela poliţiei şi dela Văcăreşti, legaţi şi sub escortă, cei pe care „d. jude îi va instrui". Depoul alimentează cabinetele de instrucţie — iar Văcăreştii alimentează depoul.

Dela Văcăreşti la depou se circulă pe jos, în lungi convoaie mizerabile, sau cu „duba". Duba de pe vremuri a devenit un automobil destul de confortabil, confortabil — fireşte — dacă îl priveşti ca simplu spectator şi dacă nu eşti în situaţia de-a circula cu el...

Duba se opreşte în spatele tribunalului, unde este intrarea specială la depou. Două porţi de fier. Un lung şir de ferăstruici zăbrelite. Un gang. Şi apoi sălile de ciment, pe care stau clienţii cabinetelor de instrucţie.

Dela depou la cabinete, pe scări întortociate şi înguste, sentinelele şi arestaţii circulă cu repeziciune...

...Şi peste toată această lume mizerabilă, aceeaşi apăsătoare întrebare: cum se va sfârşi?

Fiecare pândeşte o achitare, speră, se agaţă de orice paiu, îşi cheamă rudele şi prietenii în ajutor. Ades, cel care a risipit milioane străine, în tovărăşia amicilor devotaţi, se trezeşte singur, izolat şi fără un pachet de ţigări în buzunar...

Intre Văcăreşti, depou şi cabinetul de instrucţie — se mărgineşte cea mai interesantă lume: lumea celor care se trezesc în aspra realitate, după visurile marilor fraude şi ale marilor excrocherii.

★

Acesta este Palatul de Justiţie.

Trezit din somn la 12 ziua, Palatul adoarme la 6 seara. Numai şapte ore de viaţă, dar de viaţă intensă, zbuciumată istovitoare.

Pe cele două ieşiri principale, pornesc avocaţi şi magistraţi, spre casele lor, spre cluburi sau aiurea.

Pe ieşirea dosnică, pornesc în convoi sau în dubă deţinuţii spre Văcăreşti.

Două lumi care se desparte cu discreţie peste noapte, ca şi când unii n'ar voi să-i incomodeze pe ceilalţi.

Mâine, se vor întâlni din nou.

In urma lor, rămân servitorii care răstoarnă căldări de apă pe cimentul sălilor, ca să spele Palatul de Justiţie...

Tudor Teodorescu-Branişte

„Beciul" Palatului.

Clasici traduşi

J. Racine: FEDRA, tragedie în 5 acte în versuri, tradusă de D. Nanu. Biblioteca „Dimineaţa" No. 135. 128 pag. 12 lei.

Biblioteca ziarului „Dimineaţa" ne prezintă în voulmul de faţă cea mai bună versiune românească a tragediei lui Racine, în traducerea d-lui D. Nanu.

Jucată de sute de ori pe toate scenele din lume, apărută în zeci de ediţii în toate limbile, **Fedra** continuă încă să intereseze şi să cucerească cititori.

D. D. Nanu şi-a complectat admirabila sa tălmăcire cu interesante note explicative, cea mai mare parte luate din ediţia rară a lui Lefévre, note care ajută la înţelegerea mai adâncă a operei în studiul clasei de literatură dramatică la conservator, facultate şi în clasele superioare de liceu.

Pentru iubitorii de literatură clasică.

PEPINIERELE STIRBEY BUFTEA

Furnizează în calitate superioară **viţe americane, viţe altoite, pomi roditori, arbori** şi plante de ornament, trandafiri, brazi, etc.

Catalogul general se trimite gratuit.

Comenzi se primesc şi la administraţia noastră general, Bucureşti II, str. Banului 2, Telefon No. 340/40.

PENTRU INFRUMUSEŢAREA FEŢEI, MAINILOR ŞI DECOLTEULUI

CREMA ŞI SAPUNUL FLORA

RAMAN NEINTRECUTE

Pantofi de Cercetaşe

pentru uniformă cu 10 lei numărul, găsiţi la depozitele noastre de vânzare din strada Carol 28, Calea Griviţei, Bariera Moşilor şi str. Sărindar 12

Fabricile de Pielărie, Incălţăminte şi Articole de Voiaj **D. MOCIORNIŢA** BUCUREŞTI

PRETUTINDENI DOMNEŞTE CIORAPUL DE MATASE „MARGOT"

Bucureşti-Ploeşti:

Banditul Polisciuc

Aatacurile banditeşti s'au înteţit din nou. Ziarele anunţă în fiecare zi câteva. Dacă bandiţii n'au oprit câteva maşini pe şoselele din împrejurimile Braşovului, sau, pe drumurile mocirloase ale Basarabiei, au făcut-o desigur pe şoseaua Bucureşti-Ploeşti. Drumul acesta bătut fără contenire de vehicule numeroase şi diverse şi-a rezervat specialitatea atacurilor în stil mare.

Cum se dă un atac banditesc? Cari sunt condiţiile strategice şi technice, ca o lovitură la drumul mare, să aibă succes? S'ar părea că literatura specială dă profanului în materie, cunoştinţe exacte, pentru a nu mai fi nevoe să studiem mai de aproape această profesiune cam brutală şi cam desagreabilă.

Totuşi loviturile variază după împrejurări şi după îndemânarea particulară a bandiţilor.

Istorisirile victimelor nu diferă decât pentru a marca sensibilităţi mai puternice şi mai emotive.

Câţiva prieteni au pornit cu maşina dela Ploeşti spre Capitală. Sunt 11 şi jumătatea noaptea. Intuneric besnă. Din când în când un far de maşină proectează o lumină slabă, palidă peste umbrele misterioase ale nopţii.

O cotitură. Drumul e barat. Se pare la început că s'au ciocnit nişte maşini. E numai o aparenţă. Şoseaua a fost întretăiată cu fire de sârmă. Şofeurul stopează.

In acest moment, se aud câteva pocnituri de armă.

Din şanţ se desprinde o umbră, cu revolverul întins: „Sus mâinile! Nici o mişcare!"

Şofeurul e scos dela volan, apucat de gulerul hainei de un alt individ şi aruncat în şanţ.

Din unghere se ivesc câteva figuri noi. Sunt înarmaţi cu carabine şi revolvere. Pasagerii sunt coborîţi, perchiziţionaţi, devalizaţi de portmonee, de ceas, de bijuterii şi chiar de haine. Apoi, sunt predaţi în seama altora care-i păzesc până la desăvârşirea operaţiei.

Desigur actele de brutalitate nu lipsesc. Se întâmplă ca uneori victimele să încerce o reacţiune. Bandiţii, dacă nu se intimidează, procedează scurt, fără menajamente.

Zilele trecute, două doamne au încercat toate senzaţiile unei asemenea aventuri. Ele au mărturisit la poliţie că sunt convinse că au stat de vorbă cu faimosul Polisciuc.

Detaliile furnizate de aceste pasagere sunt pline de o savoare particulară:

— Credeam că este vorba de un accident. Trei indivizi ne-au eşit în faţă trăgând focuri de revolver. Alţii stăteau cu armele întinse ,în jurul unui grup format din pasagerii altor automobile. Şofeurul nostru înlemnise la volan.

Toată operaţia o comanda un om de statură mijlocie, destul de bine îmbrăcat. In figură avea ceva particular. Două tăeturi adânci porneau dela rădăcina nasului spre colţul gurii, ca două paranteze. Ni se pare că era şaten.

Cu un aer autoritar ne-a strigat să nu ne mişcăm. Apoi a poruncit şoferului să stingă farurile. A înaintat câţiva paşi, a deschis portiera automobilului şi cu un gest simplu l-a ridicat pe şofeur, cum ar fi mişcat o cârpă.

Apoi, cu un aer curtenitor s'a adresat nouă:

— „Doamnele sunt rugate să coboare!"

Şi în perfect gentilom tâlharul ne-a ajutat să coborîm scara automobilului. Cu o mână ţinea revolverul în spre noi, iar cu cealaltă ne ajuta să descindem.

Apoi ne-a luat poşetele.

A trecut apoi la şofeur şi fără nici o explicaţie i-a dat câteva perechi de palme.

— „De ce nu te-ai dat jos când ţi-am dat ordin? Tu nu ştii cine sunt eu?

— „Nu ştiu, i-a răspuns şofeurul.

— „Ei bine, de acum încolo să ştii. Mă chiamă Polisciuc.

— „Domnule Polisciuc, noi am citit în ziare că d-ta nu iei bani decât dela oameni bogaţi şi-i imparţi cu cei săraci, au spus femeile sfioase, încercând să câştige bunăvoinţa banditului.

Polisciuc s'a înclinat reverenţios.

— „Doamnele au citit în adevăr, în ziare despre mine?

Polisciuc şi-a luat un aer grav, s'a înclinat, ţinând mereu într'o mână revolverul întins şi apoi s'a prezentat cu vorbele „Dacă este aşa îngăduiţi-mi, vă rog, să mă prezint: sunt Polisciuc, ofiţer în rezervă. Nu vă fie frică. Noi nu suntem pungaşi de rând." Şi ne-a sărutat mâinile.

Vă amintiţi de tâlhăria „mondenă" de acum un an şi mai bine ,când d. Davila, ministrul nostru la Washington călătorind împreună cu mai mulţi oaspeţi străini, a fost prădat în împrejurări similare. Tâlharii au fost prinşi după două săptămâni. Fotografiile noastre reprezintă câteva scene din timpul reconstituirii. S'au petrecut cu acest prilej câteva lucruri amuzante. Demonstaţia s'a executat atunci sub auspiciile şi regisoratul d-lui judecător de instrucţie Niculescu-Bolintin, care a jucat un rol decisiv în aflarea făptaşilor.

Pentru reuşita deplină a documentarului s'au utilizat chiar actorii ce au participat la atacul nocturn, piesele decorative ce au servit la încadrarea lui, adică: automobilul Packard al legaţiei Poloneze, frânghia-barieră, ciomegile, revolverele, minus victimele. Nu-

Câteva scene dela reconstituirea atacului săvârşit împotriva d-lui Citta Davilla.

Şoseaua banditilor

mai şofeurul a trăit pentru a doua oară o scenă, pe care — după propria lui mărturisire — n'a mai dorit-o nici sub formă de ficţiune.

Iată notele însemnate atunci în carnetul meu de reporter:

„La ora 5 fix se zăreşte peste câmp, pe serpentinul şoselei, şerpuirea dubei. Inaintează încet, din cauza hopurilor multiple şi a prafului gros. Vehiculul negru creşte ca un punct cinematic, treptat, ocupând deodată în faţa noastră, tot ecranul. Uşa din spatele şofeurului se deschide cu şuruburi şi lacăte, ca o ladă Wertheim. Işi fac apariţia jandarmii cu puştile încărcate, rânduindu-se în semicerc, la scară.

Apoi, câte unul, cei cinci bandiţi. Despre patru dintr'înşşii, tuciurii, ai zice că sunt fraţi. Numai al cincelea, pirpiriu şi blond, pare un intrus.

Prezentarea. Aşezaţi, nu atât după vârstă, cât după meritele câştigate în trupă, işi declină numele şi poreclele, — cu o supunere aproape politicoasă:

— Eu sunt Ciulache.

— Eu sunt Jean Tomescu fără noroc.

— David Ionescu zis Titi, zis Mutu, zis Vlaicu.

— Nicolae Constantin zis Niţescu.

Cel din urmă e Radu V Cristache zis Baciu.

O mică deziluzie. Bandiţii au fost tunşi. Dintre toţi, numai Ciulache, spătos, îndesat, mustaţă stufoasă şi pe oală şi ochiul dur, e mai aproape de imagina pe care şi-a făcut-o publicul. Ceilalţi au o mutră oarecare de borfaşi, de găinari clasa treia.

D. judecător de instrucţie Niculescu Bolintin intervine:

— Măi băeţi, acum împrăştiaţi-vă pe câmp, aşa cum aţi stat în noaptea aia".

Bandiţii ascultă, dar se codesc. Se uită unul la altul. Faptul că au fost aduşi nelegaţi, fără lanţuri de mâini şi picioare, faptul că erau invitaţi să se mişte în voe, neurmăriţi pas la pas, de jandarmul cu puşca încărcată, li s'a părut suspect. Ciulache s'a făcut ecoul celorlalţi:

— Nu ne ducem d-le judecător! — De ce mă? — Las'că ştim noi de ce! Tomescu intervine şi el: — Nu ne mişcăm fără dvs. Apoi concretizându-şi brutal neliniştea: — Dacă e vorba să ne împuşcaţi, apoi împuşcaţi-ne aici. Pe câmp nu ne ducem!"

O scenă analoagă s'a petrecut în momentul când se purcedea la distribuirea rolurilor ţinute în noaptea aceia de bandiţi, şi a armelor. Ciulache şi Tomescu au refuzat revolverele:

— Te pomeneşti că sunt încărcate şi ne împuşcăm singuri!"

A început reconstituirea. Ionescu David şi Niţescu au întins sfoara deacurmezişul şoselei. Indărătul lor, la zece paşi cu revolverele în mâna dreaptă, Ciulache şi Tomescu.

In faţa lor pe muchea şanţului, care mărgineşte şoseaua, înarmat cu un cviomag, Baicu „fricosul".

Totul a fost aranjat dinainte. La un semnal cu batista, maşina porneşte ca să se aprească la un pas de frânghie. Baicu, cel cu bâta, face un pas înainte. Tomescu instinstiv. ridică revolverul şi avansează şi el.

Actorii sunt însă cam plictisiţi. Lucrează fără tragere de inimă. Baicu a strigat un „opreşte" aşa de timid depar'că ar fi cerut de pomană. Pe măsură ce demonstraţia se apropie de sfârşit tâlharilor le revine „tracul". Ar vrea s'o termine mai repede. Duba a devenit pentru dânşii o casă, în care se simt în siguranţă.

Iată de ce Ciulache, enevat că tovarăşii lui nu pricepeau că trebue „să dea rasol" a strigat autoritar:

— „Treceţi măi la perchiziţii. Paşol.

Reconstituirea s'a terminat. Fazele ei au fost prinse de obiectiv. Bandiţii deprinşi cu poza a la minut, adică cu toate preparativele clasice şi zăbovitoare ale instrumentului, erau mulţumiţi că operatorii nu-i ţineau prea mult în poziţii... jenante.

Ca o poantă d. Niculescu Bolintin a repetat fraza dela începutul reconstituirii: Ei, acu luaţi-o pe câmp. Bandiţii s'au privit unul pe altul îngrijaţi.

— „Nu ne ducem!

Şi toţi cinci s'au aşezat jos pe marginea şoselei, căci ştiau din codul tagmei că un om care se aşează jos trebue cruţat.

Inainte de a se urca în dubă Ciulache căruia îi revenise buna dispoziţie, strigă judecătorului, ci-că în glumă:

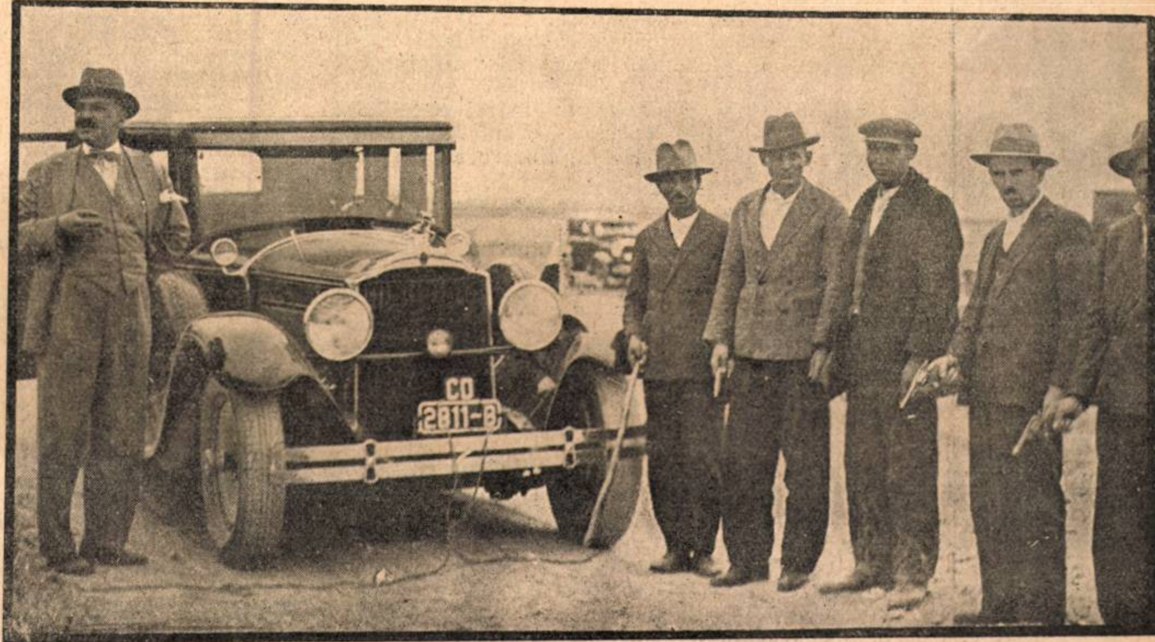
— Las'că scap eu peste cinci ani şi am grijă să vin pe la d-ta!

S'a râs. Bandiţii pozaseră doar în găinari.

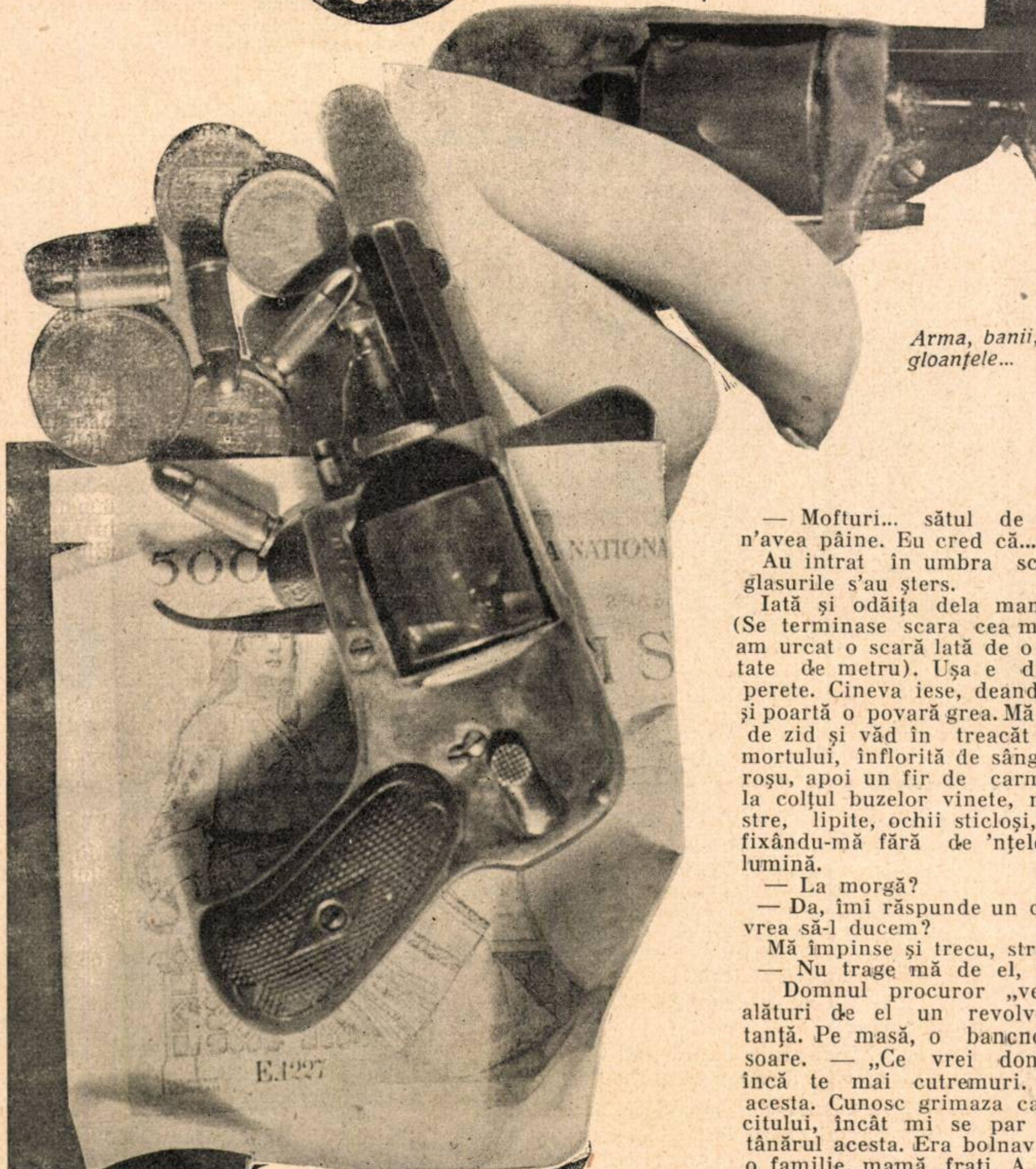
A .B.

SUS: *d. judecător de instrucţie Niculescu-Bolintin instruind la locul atacului.*

POVESTEA MORȚII

Arma, banii, gloanțele...

Conrad Veidt, intr'una din scenele sale tragice.

Am trecut odată pe o stradă strâmtă și întunecoasă din centrul Capitalei. O stradă în care toate casele sunt întoarse cu spatele, pentrucă fațada ar fi prea impunătoare, pentru o perspectivă atât de sugrumată. O stradă în care se scurg scările de serviciu și ascensoarele pentru bucătării, de-alungul zidurilor dela mansarde.

Mirosul greu, aerul închis și umed al ulicioarei care înfrățește Capitala noastră cu Londra și cu New-Yorkul îmi strângea tâmplele, într'un clește dur și îmi dădea un fior rece prin ceafă și prin spate.

La mijlocul străzii, un grup. Vagabonzi, servitoare și două-trei uniforme: poliția.

Mi-am făcut loc cu umerii și am răzbit în mijlocul curioșilor.

— Nu e voie dom'le.

— Sunt gazetar, domnule sergent.

— E gazetar, lasă-l, intervine altul.

— Atunci urcă pe scară, în dreapta, până sus. Ci-că s'a împușcat unul acolo.

— S'a impușcat domnul ăla slab, se repede o servitoare. Mereu umbla el așa cam într'o parte.

I-am lăsat să se gâlcevească pe seama omului pe care-l bănuiam cu tâmpla fărâmată, în odăița murdară dela mansardă.

Scara de serviciu a unei case mari adună, parcă, toată murdăria și grăsimea cu putință. Mă țin să nu alunec la fiecare pas și mai mult ghicesc treptele, decât le văd.

Un sgomot de voci. Doi tineri coboară pe lângă mine, grăbiți.

— Și ce-i scria procurorului?

— Mofturi... sătul de viață... n'avea pâine. Eu cred că...

Au intrat în umbra scării și glasurile s'au șters.

Iată și odăița dela mansardă. (Se terminase scara cea mare și am urcat o scară lată de o jumătate de metru). Ușa e dată de perete. Cineva iese, deandaratele și poartă o povară grea. Mă lipesc de zid și văd în treacăt tâmpla mortului, înflorită de sânge negru și roșu, apoi un fir de carmin desenat la colțul buzelor vinete, nările albastre, lipite, ochii sticloși, goi, albi, fixându-mă fără de 'nțeles și fără lumină.

— La morgă?

— Da, îmi răspunde un cioclu. Păi unde ai vrea să-l ducem?

Mă împinse și trecu, strigând celuilalt:

— Nu trage mă de el, că-mi rup gâtul pe scară.

Domnul procuror „venit la fața locului" a găsit un cadavrul, și alături de el un revolver mic, atât de mic parcă nu merita importanță. Pe masă, o bancnotă de cinci sute, câțiva poli, cartușe, o scrisoare. — „Ce vrei domnule, îmi explică omul dreptății. Dumneata încă te mai cutremuri. Înțeleg și eu, fără îndoială tragedia omului acesta. Cunosc grimaza care precede moartea, întipărită pe gura nenorocitului, încât mi se par toți sinucigașii foarte banali. Uite ce-mi scrie tânărul acesta. Era bolnav și singur. Poate că a iubit; poate că lasă undeva o familie, mamă ,frați. A stat multă vreme să-și cântărească gestul și când a înțeles (după mintea lui persecutată) că nu se mai poate frământa zadarnic, a luat condeiul și mi-a scris zece rânduri, și-a golit buzunarele (după cum vezi, mai avea pentru mâncare) m'a rugat să dau banii unui cerșetor, apoi a tras. Ai să scrii în ziar? Nu face o dramă inutilă și exagerată. Ar trebui să înfățișezi cititorilor numai povestea morții, banală dar înfiorătoare prin simplitate tragică, așa cum o cunosc eu și cum a desfășurat-o nenorocitul din mansarda asta.

Altădată, un bătrân s'a sinucis, în drum dela serviciu spre casă ,într'o stradă din centru. Trecătorii s'au speriat de pocnetul armei, o femeie a țipat, un automobil care trecea fără să înțeleagă a claxonat uimit și el, s'au deschis ferestrele la casa din față, toată lumea a vorbit, a sărit în lături, s'a apropiat, numai bătrânul s'a strâmbat, plictisit, la soare. Când am ajuns acolo, cineva acoperise cadavrul cu jurnale și într'un colț al foii se strecurase un rubin. Era primul cuvânt din reportajul meu.

Cauza morții? cine poate scrie cum viața acelui om, îndelung frământat de fapte și gânduri, limpezit de ape, mângâiat de soare, care a plâns și a râs, cu noi, s'a spart în câteva picături de sânge, repezite de glonț în peretele alb al unei case străine.

Povestea morții, pe care mi-a schițat-o domnul procuror, este pretutindeni aceeaș, odioasă, fără sens. Un filozof grec, învățând pe cine vrea să-l asculte că sinuciderea este singura cale pentru găsirea fericirii, a făcut — poate — victime, însă a murit de bătrânețe, (zice-se după o lungă și grea suferință), îndurerat că părăsește prea devreme o lume căreia nu i-a insuflat ideia sinuciderii în masă.

Iar reporterul, aplecat de atâtea ori de-asupra faptului tragic, a învățat din povestea morții că între viață și întunericul greu atârnă a clipă. Iată arma. Trăgaciul. Un deget care se strânge cu toată puterea nervilor aprinși. Apoi nimic. Un gol oribil, îndărătul căruia gesturile sunt zadarnice, strigătele căptușite cu vată, nu se mai aud, lacrimile murdare, lumina strâmbă se îndoaie și nu mai pătrunde în ochiu.

MAC.

Biblioteca Universitară Iași

CARÉ DE AŞI

Suntem la Berlin, în plină primăvară. In marginea oraşului, între două din vestitele stranduri pentru nudişti se întinde, străbătută prin mijloc de o şosea în genere foarte puţin umblată, pădurea numită Schönewald. Pâlcuri rare de turişti au profitat de soarele proaspăt, răsărit dimineaţa pe cerul limpede şi au plecat să respire aerul pur, îngroziţi de înăbuşala lâncedă a oraşului.

Pe la amiază însă, cerul s'a umbrit deodată în tot întinsul lui. Au început să cadă picături mari de ploaie, şi turiştii s'au grăbit să-şi adune corturile, să iasă în şosea şi să pornească repede spre oraş.

Dar la jumătatea drumului, trei tineri lucrători au fost siliţi să se adăpostească sub un copac mai gros, pentrucă ploaia cădea iute. De sub frunzişul abia înverzit, unul a zărit în mijlocul pădurei o căsuţă.

— Băeţi, uite colo un adăpost.

Au luat-o la fugă, până la coliba furişată între arbori. Aici, s'au repezit spre uşe. La început, a rezistat de parcă ar fi fost împinsă dinăuntru de cineva.

— Hei, deschideţi, au strigat muncitorii. Ne plouă rău. Ce dracu faceţi acolo?

Şi cum nu răspundea nimeni, unul mai sdravăn a împins uşa cu putere, deschizând-o cât poate pătrunde un om. Din casă i-a isbit un miros greu, de moarte. Au intrat, cu teamă, şi au văzut îngroziţi că obstacolul care împiedicase uşa era un cadavru.

Astfel a fost descoperit trupul celebrului jucător de cărţi Wolf Hart, dispărut de câteva zile după un scandal formidabil, dintr'o cafenea dubioasă a Berlinului. Cei trei lucrători care l-au găsit după uşa colibei forestiere au alergat în oraş, au anunţat poliţia, au fost readuşi cu un automobil în care luase loc câţiva detectivi în pădure, apoi, au fost lăsaţi liberi, pentrucă tot ce puteau spune era scena petrecută în timpul ploii.

Trei zile mai târziu, într'o speluncă din cartierul industrial, un agent acoperit al poliţiei, a arestat pe unul dintre tinerii lucrători de mai sus, în timpul unei partide de poker, tocmai în clipa când acesta arăta pe masă, în stupoarea jucătorilor, al treilea caré de aşi.

— Mâinele sus, a strigat agentul, ameninţând cu browningul pe partenerul atât de norocos. In numele legii te declar arestat. Haide, nu face pe miratul. Ai să explici la poliţie cum găseşti d-ta atâtea careuri de aşi în fiecare partidă.

După o lungă anchetă, în timpul căreia lucrătorul, anume Leo Heinz a jucat admirabil rolul omului complect inocent, ziarele berlineze au publicat următoarea informaţie:

Eri la ora 4 d. a. au fost descoperiţi într'o casă din Grubenstrasse membrii bandei de asasini intitulată „Caré de aşi". După cum se ştie din relatările discrete de până acum, asasinii care lucrau pentru această bandă lăsau întotdeauna la locul crimei patru cărţi de joc: patru aşi. Banda era condusă până acum câtva timp de cunoscutul client al puşcăriilor, Wolf Hart, găsit asasinat în împrejurări misterioase, Duminica trecută ,în Schönewald. Crima, comisă cu două zile mai înainte, fusese descoperită de trei turişti dintre care unul era membru al faimoasei bande. Cum Hart a fost ucis din răzbunare, pentrucă trădase secretele „Careului de aşi" turistul complice a luat cărţile de joc lăsate la locul crimei. Urmărit însă de poliţie, el a fost descoperit într'o tavernă, unde trişa, scoţând mereu careuri de aşi la poker. Astăzi, odată cu descoperirea cuibului din Grubenstrasse, arestatul, anume Leo Heinz, a mărturisit legăturile cu banda. Din cei zece criminali, care s'a stabilit că fac parte din careul de aşi, au fost prinşi trei, la „sediu". Cercetările poliţiei berlineze continuă..."

In felul acesta, Berlinul a putut fi scăpat de una din cele mai curioase asociaţii de criminali din câte s'au cunoscut până acum. In sarcina „careului de aşi" s'au descoperit atâtea afaceri de furt, fals şi crimă, încât niciun avocat german nu s'a oferit să apere în faţa tribunalului pe membrii bandei, care fuseseră prinşi.

In timpul procesului, poliţiştii chemaţi ca martori au arătat că banda, admirabil organizată, condamnă trădarea cu mijloace îngrozitoare. Şeful lor, Hart Wolt, prins într'o casă unde încerca să spargă un sertar cu bijuterii, a fost lăsat liber, pentrucă făcuse depoziţii senzaţionale şi indicase numele tuturor tovarăşilor lui. Socotind că mai are ceva de descoperit, poliţia l-a trimes pe Hart la cuib, cu promisiunea că va fi achitat de justiţie, dacă va ajuta la prinderea întregei bande. Probabil că şeful era bine intenţionat în privinţa aceasta şi că înţelegea să dea concursul poliţiei.

Neşansa lui a făcut însă că un bandit l-a văzut ieşind dela poliţie. Când s'a întors la unul din cuiburile „careului" osânda fusese dată. Pe uşa dosnică, pentru a deruta poliţia, Hart a fost dus sub un pretext oarecare, în Schönewald şi asasinat în colibă. Pentru a nu face sgomot şi sânge, banditul a fost legat, apoi i s'a înfipt în ureche un ac, care i-a străbătut creerul, ieşind prin cealaltă ureche. După mai multe asemenea operaţii odioase, Wolf Hart a murit.

Turistul, un afiliat nou al bandei, a crezut bine să adune aşii pe care i-a găsit în colibă. Dar plecând în fugă să anunţe poliţia, a pierdut asul de pică. Astfel detectivul venit la faţa locului a putut graţie unei cărţi de joc, să descopere una din cele mai faimoase bande. O'K.

ABATORUL

Imaginile acestea strânse laolaltă sub titlul dur, — pe care l-am fi dorit roşu, n'au nevoie de text, de explicaţie amplă. Trăesc prin propria lor elocinţă. Am fi ezitat poate să le publicăm dacă în intenţia noastră ar fi primat succesul unor fotografii originale, sesisante prin brutalitatea lor.

Sub inspiraţia unui apel al S. P. A.-ului am făcut o vizită la abator pentru a ne convinge „de visu", de barbariile la cari sunt supuse bietele vite înainte şi în timpul tăierii. Se utilizează mijloacele cele mai primitive şi mai inumane: ciocanul şi cuţitul.

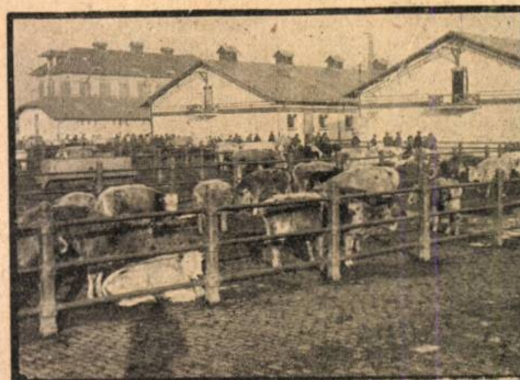

Fotografiile reprezintă câteva faze ale sacrificiului: parcul dobitoacelor, „poarta neagră" ce duce la sala de execuţie, cuţitul ce se implântă în cerbicia boului, jupuirea.

„Carnivorii" sensibili, au prilej de înduioşare.

RUDYARD MILTON

OMUL CU MASCA

O aventură a detectivului Gex Trevor

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Detectivul Gex Trevor, insoţit de autor, reuşesc să scape din mâinile bolcevicilor, şi fug prin regiunile polare din Siberia, spre Japonia.

In drum, sunt urmăriţi de cekişti, din mâinile cărora scapă cu mari sforţări.

Ţinta lor este să ajungă in Tibet, unde faimosul bandit Wampoo, ţine captivă pe Lydia Hilmar.

Ambii ajung la Peking, de unde pornesc spre Tibet.

Cu un pumn nervos, trezii brusc din somn pe Gex, care, adormit încă, îmi strigă în englezeşte:

— **Ce eşti nebun, Rudy?...**

Exclamaţie fatală! Şi Gex era un pelerin chinez, în zdrenţe, şi vorbea englezeşte!...

Când deschise ochii bine şi văzu pe tibetanul ce ne privea aiurit şi încruntat, Gex înţelese în ce situaţie dificilă ne aflam, şi rămase o clipă înmărmurit. Sgomotul vocilor noastre, trezi şi pe Ana Sethland din somn.

— Cine sunteţi? ne întrebă tibetanul aspru.

Gex îi răspunse cu un lux de amănunte ce părea suspect, că eram pelerini **ardjarpas**, dintr'o regiune depărtată, unde se vorbeşte o limbă ce nu se aseamănă cu cea din acest ţinut.

— **Filing**! scrâşni tibetanul.

Ştiam că **filing** înseamnă strein!

Aşa dar individul ghicise că suntem streini!

El strigă pe cineva din apropiere şi un alt tibetan sosi. Pe noul sosit îl trimise în sat, să înştiinţeze pe **pömpo**, adică pe funcţionarul satului, ca să ne expulzeze, şi ne porunci să-l urmăm în sat.

Nu ne-ar fi fost greu să sărim pe acest delator şi să fugim. Dar sute de călăreţi ar fi fost apoi lansaţi pe urmele noastre şi s'ar fi aflat până la Llassa şi până la mânăstirea lui Wampoo, despre demascarea noastră. Trebuia deci să convingem pe **pönpo** cit imediat că sunt strein.

— Nu suntem streini, zise Gex tibetanului. Mergem cu plăcere la **pönpo**, dacă vrei. Vom lăsa pe tovarăşul nostru aci, să ne păzească bagajele şi cortul.

Am fost astfel lăsat lângă cort, unde în lipsa lui Gex şi a Anei, care se duseră în sat cu tibetanul, am petrecut câteva clipe pline de îngrijorare.

Desigur că dacă m'ar fi luat cu ei, cum nu ştiam decât prea vag limba ţinutului, domnul **pönpo** m'ar fi **ghicit imediat că sunt strein.**

In fine, când Ana şi Gex se întoarseră, îmi povestiră cum au reuşit să convingă pe **pönpo** că nu sunt **filing**:

— Ideea să te las aci ca să păzeşti bagajele, mi-a fost sugerată de o pariziană, d-na David-Neel, care a întrebuinţat, în trecerea sa prin Tibet, înaintea noastră, această stratagemă...

— Dar lui **pönpo** ce i-aţi spus? întrebai.

— I-am spus că sunt un lama-vrăjitor şi că sunt gata să-i dovedesc prin minuni, puterea mea. Am adăogat că dacă ar continua să mă confunde cu un **filing**, zeii s'ar supăra...

La acel funcţionar al satului, avusese Gex ocazia să întrebuinţeze unul din trucurile lui de detectiv, ca să-i dovedească puterea sa de lama. Intr'adevăr, lui **pömpo** i se bea sau fura sistemamtic dintr'un pocal, un basamac scump, de către un necunoscut. In fiecare dimineaţă, deşi încuiase pocalul într'un dulap, **pönpo** găsia lipsa lichidului din el.

— „Dacă eşti **lama nagspa** şi şti toate, spusese **pönpo** lui Gex, spune-mi cine-mi fură lichiorul?"

Or, pentru Gex, identificarea hoţului, care era evident unul de-ai casei, fu o jucărie. Un detectiv ca el, identifică îndată pe secretarul lui **pönpo**, nu numai după amprentele digitale lăsate pe pocal, dar şi după nasul său roşu şi mai ales după turburarea sa, când Gex începuse să facă gesturi cabalistice şi să rostească formule magice. Secretarul mărturisi îndată că el e vinovatul, şi atunci **pönpo** liberă pe Ana şi pe Gex, dupăce le dădu bani, ceai şi făină neagră, din cea numită de tibetani „tamoa".

CAPITOLUL XXXII

Nopţi misterioase

Ridicarăm îndată cortul şi plecarămin grabă, hotărându-ne să fim mai prudenţi în viitor.

Suirăm iară stânci golaşe şi trecurăm prin văi adânci. In drumul nostru întâlnirăm numeroase **chörtens**, mici temple ridicate de pelerini, lângă care grupuri de tibetani, în drum spre Lhassa, mâncau după moda locală, aşezaţi pe jos şi cu mâna.

Nu era trecător sau pelerin pe care-l întâlniam, să nu ne întrebe cine suntem şi de unde venim.

Bae nu puteam face decât noaptea, în râuri, cu apă rece, căci dacă vreun pelerin ne-ar fi surprins spălându-ne, am fi fost pierduţi: într'adevăr, tibetanii nu se spală nici pe faţă măcar, ci se ung cu unt, răşină şi funingine. Sub această cremă neagră ca de ghete, ne ascundeam faţa albă, şi erau pretutindeni luaţi drept pelerini budişti.

Traversarăm o zonă păduroasă, dupăce ocolirăm pe departe mai multe sate de munte. Ne aflam pe masivul păduros, pe care se afla mânăstirea Dayul.

Prin apropiere, a trebuit să trecem o punte foarte lungă de funii, ce trecea pe deasupra unei prăpastii şi se legăna cu noi ameţitor. Cablurile erau ţesute din lamele de piele şi din pae! Cum reuşesc indigenii să facă poduri din astfel de materiale, nu mi-am explicat niciodată.

Am mers apoi nopţi întregi printre stânci, prin trecători sălbatice, începând urcuşul unui pisc acoperit de zăpadă. Trecând prin fundul unui torent ce venise mare, era cât pe-aci să fim luaţi de ape şi înecaţi.

Apa ne-a udat atunci cremenea, iasca şi amnarul, şi, deşi ne bucurasem când am ajuns la o colibă, unde ne-am fi putut usca, nu am putut însă aprinde focul. Ascunsesem la brâul ce purtam sub halatul de chinez cerşetor o cutie cu chibrituri. Erau ude.

Ne-am străduit o mulţime de timp, ca să putem aprinde focul, dar n'am isbutit.

Noaptea se lăsase, şi dârdâiam de frig, uzi, pe întuneric, când uşa cabanei se deschise, şi un val de vânt îngheţat pătrunse, odată un un om care intră.

— Cine e aci? întrebă el.

— **Pelerini...**

Pusesem mâna instinctiv pe pumnal, dat fiind că muniţia revolverului era udă. Am simţit atunci că halatul ud de pe mine, se făcuse tare ca o carapace, de îngheţat ce era...

— De ce n'aprindeţi focul? ne întrebă călătorul.

O MINUNATĂ DESCOPERIRE A ŞTIINŢEI
DESTINATĂ FEMEILOR CE VOR SĂ FIE FRUMOASE
APA DE OBRAZ „LAURA"
Unica pentru închis porii şi curăţirea pistruilor împreună cu crema LAURA face un ten ideal.
LA TOATE DROGHERIILE ŞI FARMACIILE DIN CAPITALA
EN GROS PARFUMERIA EXCELSIOR CAL. MOŞILOR 78

SĂNĂTATE PRIN
DIANA FRANZBRANNTWEIN

Faceţi ca şi dentistul dvs.
Intrebuinţaţi PASTA şi SĂPUNUL de dinţi GELLE FRÈRES Paris
Nu este nimic cunoscut mai bine până azi care să albească şi să cureţe dinţii D-voastră, ca PASTA şi SĂPUNUL de dinţi GELLE FRÈRES-PARIS.
Pentru acest motiv majoritatea dentiştilor din lumea întreagă o recomandă.

— Ni s'a udat iasca, îi răspunse Gex.

Am arătat cât de naivi și superstițioși sunt locuitorii. Ei sunt intr'adevăr înclinați să vadă o minune, în ori ce truc. Dacă trece o pasăre neagră, ei cred că e un spirit rău. Nu trăesc decât cu descântece și farmece, adorând pe preoții lor, pe acei lama, cărora le atribuesc puteri supranaturale. O atmosferă de mister, înconjură astfel pe cel ce trăește în Tibet.

Ei bine, îmi dam seama de toate acestea, și totuș, am asistat la fapte, pe care nici până azi nu mi-le pot explica. Intr'adevăr, călătorul ce intrase în cabană, ne spuse că e lama, și că va aprinde focul prin focul din trupul său! Și l-am văzut congestionându-se, concentrându-și parcă voința într'un efort suprem, până ce fața lui se roși ca dogorită de o mare febră interioară. Apropiindu-ne de trupul lui, simțiram cum radia căldură! Când l-am atins mâna aceasta frigea! Iasca se aprinsese în mâna aceasta înfierbântată, și în curând avurăm un foc binefăcător.

Zadarnic Gex mi-a explicat că un lama, ca fachirii ce-și străpung obrazul cu pumnale fără să simtă, pot prin concentrarea voinței să-și sporească temperatura trupului... Am văzut în Tibet întâmplarăi misterioase cărora nu le-am putut găsi nici o explicație rațională.

A doua zi trecurăm prin trecătoarea Agni, — prin zăpada ce cădea din abundență, — conduși de lama ce n aprinsese focul. Cred că pe înălțimile de acolo ne-am fi rătăcit, fără călăuza aceasta providențială. El însă se opri la mânăstirea Daching, unde ne despărțirăm, scoțând limba la el, și el spre noi: acest gest este un salut, în Tibet.

CAPITOLUL XXXIII
In luptă cu bandiții.

Și iară, zile și nopți întregi am suit piscuri înzăpezite, am ocolit văile, în fundul cărora se aflau sate mici, cum ar fi Sowa, Tougmed, am trecut poduri de funii și trecători înguste, ca pasul Temo.

Nu departe de mânăstirea Temo, am întâlnit un grup de pelerini, cari ne spuseră că în direcția Tselo-Dong, pe unde trebuia să trecem, se află o bandă de rebeli bandiți, un fel de haiduci, cari atacă pe trecători. Grupul de pelerini se oprise aci, necutezând să dea ochi cu bandiții. La mânăstirea Temo, se organizase un fel de poteră, din călugări trapas, ca să protege trecerea pelerinilor.

Detașamentul de călugări călări nu era numeros, dar era înarmat până în dinți, cu săbii și iatagane.

Călugării ne spuseră că din Lhassa au pornit soldați, ca să alunge pe bandiți.

Formarăm un mare cortegiu de pelerini, în fruntea noastră mergeau călugării trapas.

Pe drum, Gex ne spuse:

— Azi se împlinesc trei luni de când am plecat din Li-Kiang!

— Trei luni!... Ce repede trece timpul... exclamă Ana.

— Nu mai avem mult până la Lhassa. Partea grea a călătoriei, am făcut-o.

Și cum mergeam astfel, vorbind în liniște, deodată se auziră bubuituri uriașe. Inaintam prin fundul unui defileu îngust, printre doui pereți verticali de stânci negre. Din vârful acestor ziduri, fragmente enorme de stânci, porniră să se prăvălească la vale, peste noi!

— Bandiții! urlau pelerinii, cuprinși de panică înfiorătoare. Caii călugărilor se speriară, femeile țipau. Blocurile căzură peste convoiul nostru, strivind zeci de pelerini.

Era oare opera bandiților trimiși de Wampoo să ne ațină calea?

După această tragică avalanșe de pietre, deodată în capătul defileului apărură bandiții călări, șarjând cu săbiile scoase.

Un bolovan îmi căzuse pe picior și nu mă mai puteam ridica de jos. Gex, văzându-mă rănit, mă ridică pe umerii lui încărcați cu bagaje, și, împreună cu Ana Sethland care scăpase neatinsă, căutarăm să ne refugiem în gura unei peșteri.

Simțiam dureri atroce în picior.

In acest timp, se produsese primul contact între bandiți și călugării din fruntea convoiului. Surprinși în panică, unii călugări fugiau înapoi și copitele cailor lor călcau peste maldărul de cadavre și de răniți. Defileul era însă obstruat de stâncile prăbușite, și, văzând că nu vor putea trece, unii descălicară și veniră spre gura peșterei, unde ne aflam noi.

In capul coloanei, călugării trapas cari rezistară panicei, se luptau cu săbiile scoase. Fu o luptă crâncenă, în timpul căreia, toți pelerinii în viață și răniții ce putură să se târască, veniră, să se adăpostească în peșteră. In gura peșterei, Gex și călugării, căutară să organizeze în grabă o apărare, ridicând baricade din trunchiuri și bolovani.

Rândul de călugări ce se băteau în defileu, covârșit de numărul și de impetuozitatea bandiților, da înapoi, spre peștera în care ne adăpostisem.

Pieterele se roșiseră de sângele celor cu capetele despicate în două, de groaznice lovituri de spadă. Valea se umpluse de țipete și de gemete.

Câțiva călugări cari aveau puști, retranșați după baricada din gura peșterii începură să tragă focuri în bandiți, ca să protejeze retragerea călugărilor din avantgarda ce se afla jos, în defileu. Aveam revolvere sub brăurile noastre, dar nu le puteam scoate, deoarece existența lor la niște cerșetori în zdrențe ca noi, ar fi părut desigur suspectă. Ne hotărîrăm să așteptăm rezultatul luptei dintre călugări și bandiți, deși era vizibil că bandiții respingeau pe călugări, înaintând spre peșteră.

Cu tot sgomotul din defileu, începurăm să auzim un alt zgomot, de altă natură, ca un fâșâit formidabil ce venia din interiorul peșterii. Câteva femei începură să țipe.

Era cert că dinăuntru ne amenința o primejdie misterioasă. Veniau oare apele mari peste noi? Nu era un sgomot de torente, ci mai degrabă o alunecare. (Va urma)

Petrole Hahn

Loțiune igienică suverană contra căderei părului și a mătreței.

— Curăță și dă părului un aspect lucios și îl parfumează plăcut.

— Recomandat special pentru coafatul și ondulatul părului.

DE VÂNZARE PRETUTINDENI

Refuzați contrafacerile și cereți numai flacoane în ambalaj original

Institut Cosmetic Medical
(Institut de înfrumușețare)
Str. Știrbey-Vodă, 34. Telef. 311/44
Dr. F. KOVACS
Specializat la Viena
Boli de piele și cosmetică. Diatermiei, Raze ultraviolete. Fizioterapie. Ingrijirea feței. Distrugerea radicală a părului de prisos, sbârcituri, negi, coșuri, pistrui, semne de naștere. Tratament de întinerire. Cura de slăbire locală și generală, varice, etc. etc.
Vânzarea produselor proprii

Tinerețe și fragezime prin MACK's KAISER BORAX
Intrebuințați-l zilnic în apa Dv. de spălat. Neîntrecut pentru îngrijirea pielii și a frumuseții.

CREMA

MARGIT

INFRUMUSEȚEAZĂ, IMPROSPĂTEAZĂ ȘI INTINEREȘTE

GRATIS
OFERIM
1000 fonografe sau

1000 posturi de T.S.F.

Cu titlu de propagandă, spre a introduce marca noastră primitor **1000 de cititori ai acestui ziar cari** vor găsi soluțiunea exactă a concursului următor **și se vor conforma condițiunilor noastre.**

CONCURS

A găsi trei orașe din România al căror nume începe cu B, înlocuind punctele prin literile ce lipsesc:

B · · s · v
· c · r · s · i
· · i · a

A se trimite imediat acest anunț complectat, adaogând și un plic cu numele și adresa Dv., foarte citețe spre a vi se putea răspunde, firmei

Etablissements „INOVAT"
Service R 51
29, Rue du Vieux Pont de Sèvres
BILLANCOURT (Seine)
France

Citiți „LECTURA"

ANUL V. — Nr. 223 7 MAI 1931

REALITATEA ilustrată

O ULTIMĂ FOTOGRAFIE A PRINCIPESEI ILEANA

PREȚUL 10 LEI

Cum vă puteţi menţine frumuseţea

NE GRĂBIM să dăm cititoarelor noastre o reţetă foarte simplă şi se pare foarte eficace, pe care am obţinut-o dela o actriţă parisiană celebră pentru frumuseţea ei şi mai ales pentru surprinzătoarea-i tinereţă. Prietena noastră numeşte acest tratament „beauty drill' şi spune că durează numai 15 minute, înainte de culcare.

Părul: lunecaţi degetele dealungul şuviţelor şi masaţi rădăcina până ce simţiţi uşoare înţepături; periaţi-l apoi energic; ştergeţi tot capul cu o bucată de pânză subţire, apoi frecaţi cu o batistă de mătase foarte curată fiecare şuviţă în lungime.

Tenul: întindeţi pe întreaga faţă un bun cold-cream, fără a uita gâtul; apoi spălaţi-vă cu o apă de tărâţe, frecându-vă cu câteva bucăţi de pâine rece, muiată în apă caldă, în loc de săpun. Intindeţi din nou pe faţă cold-cream; muiaţi o bucată de vată în apă rece, pe care veţi turna apoi o loţiune astringentă; tamponaţi viguros tot obrazul începând dela bărbie spre frunte; ştergeţi cu o pânză curată restul de cold-cream; pielea fiind perfect curată nu vă veţi spăla decât în dimineaţa următoare cu o apă de tărâţe sau de făină de ovăz şi cu un săpun foarte pur.

Câteva minute vor ajunge pentru *îngrijirea mâinilor:* treceţi o pilă în jurul fiecărei unghii; frecaţi baza cu un uleiu special: aşteptaţi câteva minute, apoi depărtaţi pielea din părţi şi dela baza unghiilor, cu un bastonaş de lemn de portocal. Masaţi mâinile cu untdelemn, vaselină sau cu o pastă cu miere, clătiţi-le în apă de făină de orz, apoi muiaţi degetele într'o jumătate de lămâie.

In timp ce un ulei special înmoaie unghiile, lepădaţi rochia de casă şi faceţi câteva exerciţii de gimnastică: atingeţi cu mâinile vârfurile picioarelor, fără a îndoi genunchii; plecaţi trupul înainte, înapoi, şi în părţi, cu braţele întinse şi degetele depărtate. Inspiraţi adânc pe nas, expirând pe gură. După ce veţi fi isprăvit cu mâinile, aspiraţi prin fiecare nară, astupând pe cealaltă, puţină apă sărată şi ştergeţi-vă bine. In caz de guturai, introduceţi în nări puţină vaselină boricată.

Să nu credeţi iubite cititoare că acest tratament e complicat; pregătiţi cele necesare: cold cream, vată hydrofilă, loţiunea astringentă (care poate fi câteva picături de lămâie în apă de rose); pâine rece, lămâe, vaselină, etc., toate astea sunt produse extrem de economice, şi în două-trei săptămâni veţi fi mirate de rezultat. Nu trebue să aşteptaţi a vă fana sau a vă îngrăşa spre a începe să vă îngrijiţi; în cepeţi de când sunteţi încă în plină tinereţe.

Solidaritate

— Toto, pe cine iubeşti mai mult, pe tatăl sau pe mama ta?

— „Pe tata.

— „Dar mama ta e foarte bună cu tine...

— „Nu spun că nu, dar ştii, între bărbaţi trebue să ne susţinem.

DIN SECRETELE SPIONAJULUI

FEMEIA a jucat un rol extrem de important în analele spionajului, obţinând adesea mult mai mult succes decât bărbaţii. Slăbiciunea lor fizică e în fond o forţă, punându-le la adăpost de bănuieli; frumuseţea lor e cea mai bună cursă, în care militarul cel mai prudent sfârşeşte prin a cădea, fără să bage de seamă.

... îşi alegea victimele dintre tinerii ofiţeri englezi ...

Această specie de femei există din timpuri străvechi; gândiţi-vă numai la Dalila, care surprinse secretul lui Samson, dându-l pe mâna duşmanilor săi, uzând doar de irezistibila armă a surâsurilor şi a privirilor. Tradiţia continuă şi aproape că nu există răsboi în care femeia spioană să nu se fi manifestat.

In timp ce o Mata Hari prindea în reţeaua de farmec a dansurilor sale lascive militari şi oameni de stat surprinzându-le secretele, o Frau Doktor, calmă, austeră, rigidă, într'un birou îmbâcsit de dosare, dirija nenumărate armate de spioni germani, iar Intelligence Service-ul englez număra în rândurile sale elegante „girls"-uri — cu ochi albaştri inocenţi, — care fete sunt în realitate fiinţe subtile, abile, de temut...

Nu odată au dus femeile la capăt misiuni în care bărbaţii eşuaseră.

Alexandria era în timpul războiului un furnicar de spioane. Una din cele mai reuşite figuri era o străină, o femeie divorţată, înzestrată cu o remarcabilă frumuseţe. Avea tipul oriental: părul negru, tenul bronzat, ochii mari, întunecaţi, mersul suplu şi trecea cu uşurinţă drept o egipteană. Vorbind la perfecţie limba arabă, chiar cu o intonaţie locală caracteristică, — aproape imposibilă de asimilat de către străini, — umbla elegant îmbrăcată, acoperindu-şi obrazul cu un văl ancestral, văl foarte transparent şi care nu putea micşora strălucirea ochilor săi, dar le dădea o seducătoare blândeţă.

Făcea regulat curse între Cairo şi Alexandria, frecventând centrele unde se întruniau ofiţerii englezi.

Se aşeza într'un colţ, singură, luând poze romantice, sau se plimba melancolică, admirând amurgurile. Atrăgea forţat privirile tinerilor ofiţeri englezi, a căror imaginaţie înfierbântată de toată literatura orientală a Normelor Lorimer şi ale Williamson-ilor, se lăsa sedusă de această femeie voalată. O idilă cu o femeie a orientului! Ce aventură!

Astfel, se înoda legătura şi spioana se pretindea descendentă a unei mari familii egiptene, jucându-şi rolul de minune. Ofiţerul era captiv, cucerit, devenia prietenul ei, şi o recomanda camarazilor. Cum părea a nu cunoaşte limba engleză, se schimbau de faţă cu ea cuvinte, din care trăgea preţioase concluzii.

Când concediul lua sfârşit şi ofiţerul trebuia să se întoarcă pe front, făcea pe disperata, îl ruga să-i dea adresa, pentru a-i scrie precum şi viitoarele adrese, în caz de deplasare. Astfel cunoştea poziţiile regimentelor şi mişcările lor. La Cairo, dădea informaţiunile culese, unui domn care locia la hotelul Shepheard.

Acest domn era faimosul Brewser, un spion celebru, devenit aproape legendar. Petrecuse mulţi ani în Palestina, înaintea răsboiului şi învăţase limba şi moravurile arabe. Lua cu uşurinţă înfăţişarea unui beduin sau a unui negustor şi era obiectul unor neîntrerupte vânători poliţieneşti. Era însă foarte dibaci şi scăpa întotdeauna. Ultima dată, străbătuse deşertul palestinean, în sdrenţele unui cerşetor, pe spinarea unui măgar, trecuse prin posturile englezilor şi ajungând la Cairo, se instalase la Shepheard, bineînţeles, după ce-şi schimbase culoarea pielei, amestecându-se în mulţimea eteroclită a pasagerilor, trăgând cu urechea oriunde era un secret de surprins.

Brewser îşi transmitea informaţiunile prin intermediul submarinelor germane, care împânziau marea. In timpul nopţii, sub-marinul ieşia la suprafaţă luând înfăţişarea unei corăbii de pescari cu pânzele întinse şi se apropia de coaste. Oameni travestiţi în pescari porniau cu luntrea, întru întâmpinarea lui, pentru a-i transmite informaţiunile. Numai graţie acestei travestiri în corabie pescărească, se putu apropia unul din aceste submarine de un vas de răsboi torpilându-l fără a deştepta vreo bănuială.

Serviciile de contra spionaj sfârşiră prin a descoperi pe Brewser, pe colaborarea sa şi întregul lor sistem; dar când voiră să-i aresteze, dispăruseră, îmbarcaţi probabil pe un submarin.

CRONICA ŞTIINŢIFICA

OCOLUL LUMII IN 5 minute

Soarele va fi oprit în mersul lui pe cer, de avioanele viitorului, ca în lupta lui Josua.

Incă în anul 1927 s'a atins cu avionul iuţeala de 523 km. pe oră.

Un aviator român, cu prilejul raidului Micei Antante din anul trecut, a parcurs distanţa Bucureşti-Iaşi într'o oră şi 10 minute. Tot anul trecut maiorul Burduloiu a făcut drumul dela Paris la Bucureşti în nouă ore.

Aviatorul englez Scott, a bătut de curând recordul lui Kingsford Smith, parcurgând distanţa Londra-Port Darwin (Australia) în 8 zile şi câteva ore, ceeace nu e de mirare, amintindu-ne că Zeppelinul a făcut inconjurul globului în 12 zile.

Pământul devine astfel tot mai mic pentru maşinile omeneşti, a căror viteză înghite spaţiul şi timpul.

BERLIN—PARIS INTR'O ORA

Ziarul *„Dimineaţa"* a publicat nu de mult următoarea rediotelegramă:

BERLIN. — *După cum anunţă ziarul „Montagspost", se pregăteşte în domeniul călătoriei aeriene una din cele mai mari surprize.*

Uzinele „Junkers" vor prezenta în curând un avion menit să străbată stratosfera, avion care va fi construit cu sprijinul cercurilor ştiinţifice.

Noul aeroplan, care în călătoriile sale se va mişca la o înălţime de 11.000 metri, va putea atinge după aprecierea specialiştilor, o viteză de 800 kilometri pe oră, adică va putea străbate distanţa dela Berlin la Paris într'o oră.

Asupra construcţiei noului aparat se păstrează pentru moment cea mai strictă tăcere; totuş se ştie de pe acum, că s'au luat o serie de dispoziţiuni, care vor face posibil ca omul şi maşinile să poată lucra neturburaţi la această înălţime.

Avionul acesta va fi gata abia în 1932.

In comparaţie cu viteza de 523 km. atinsă în 1927, ni se pare firească realizarea în 1932 a unei iuţeli de 800 km. pe oră, şi tot normal ni se va părea ca în 1935 să se ajungă la 900 klm. pe oră, iar la 1940 se va zbura aproape sigur, cu 1000 klm. pe oră cu aeronavele exprese ale stratosferei.

Inainte de a explica ce înseamnă această fantastică viteză să vedem ce e *stratosfera*, în care mulţi dintre noi vom sbura poate în anii viitori, eventual în călătoriile spre Pol sau Equator, ce vor fi organizate desigur în fiecare Duminică, de *„Realitatea Ilustrată"*.

TROPOSFERA ŞI STRATOSFERA

Atmosfera, adică învelişul gazos ce înconjură globul terestru, are o înălţime de circa 500 km. după ultimele măsurători astronomice şi nu de 80 km. cum se credea înainte de război.

Bineînţeles, dela 80 km. în sus aerul e foarte rar.

Atmosfera efectivă a fost împărţită de celebrul meteorolog francez Teisserenc de Bort, în două diviziuni stratigrafice şi anume:

1) TROPOSFERA formată din primul strat de aer dela suprafaţa solului, până la înălţimea medie de 3.500 metri, numită *zona perturbaţiunilor* şi pătura a doua cuprinsă între 3.500—11.000 metri altitudine, în care se formează norii *cirrus*.

2) STRATOSFERA formată din straturile de aer cuprinse între 11.000—80.000 mtr.

Toate fenomenele meteorologice au loc numai în troposferă, precum formarea zonelor depresionare şi a anticiclonilor, formarea norilor de ploaie, grindină şi zăpadă, furtunile, uraganale şi trombele, ceaţa, burniţa, etc.

SBORUL IN STRATOSFERA

In stratosferă aerul e vecinic senin şi liniştit, aşezat în straturi imobile. Nu există nici curenţii orizontali, nici curenţi verticali. Deasemenea nu există nici o fiinţă, vulturi şi condorii putându-se ridica numai până maximum 8.000 metri.

Sborul în stratosferă se va face cu o siguranţă matematică, spre deosebire de sborul în troposferă, atât de primejdios din cauza ceţei, furtunilor şi golurilor formate în aer.

Aviatorul care va sbura la 3000 m. mai sus de Himalaia, nu se va teme de ciocnirea de vre-un obstacol şi nici-un vultur nu-i va putea ataca avionul prăbuşindu-l la pământ. Câmpul vizual va fi vecinic perfect limpede şi văzduhul absolut liniştit. De sus se vor observa cu binoclul frământările troposferei, mişcarea norilor, deslănţuirea uraganelor, formarea ploilor şi descărcările electrice, ba tunetele cele mai puternice abia se vor auzi, aerul fiind rarefiat.

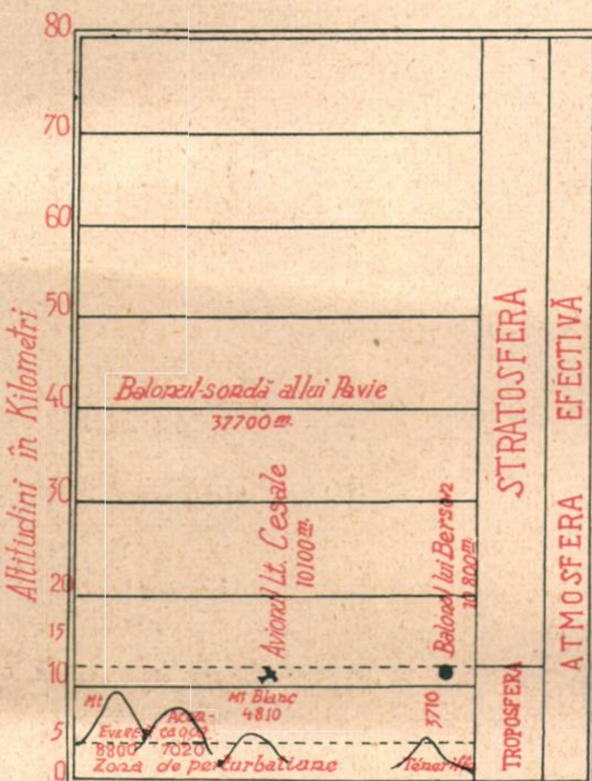
SOARELE OPRIT DE AVION

Paralela care înconjoară pământul trecând prin Berlin, are o lungime de 24.000 km.

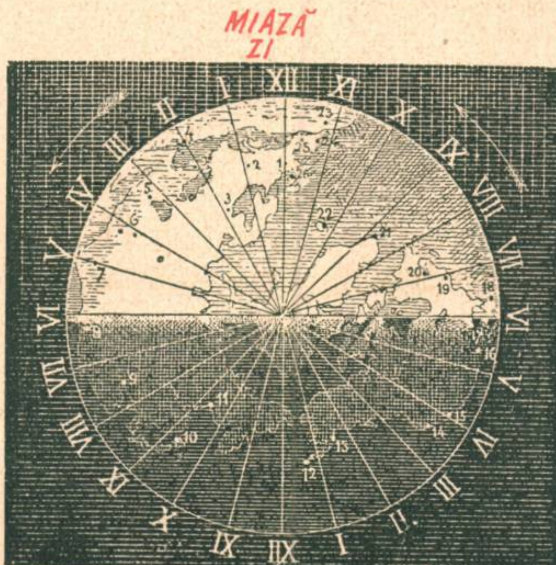
Un avion care ar pleca din capitala Germaniei drept spre est sau vest, cu o iuţeală de 1.000 km. pe oră, ar înconjura globul exact în 24 de ore.

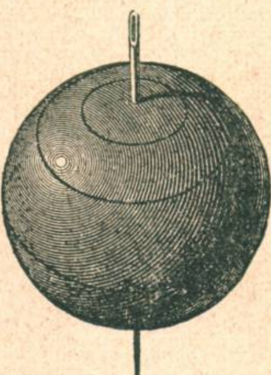
Pentru a înţelege mai bine cele ce urmează, să presupunem că suntem în 1940 şi revista „Realitatea Ilustrată" trimite un reporter să facă ocolul Pământului în stratosferă.

Iată impresiile primite direct de aparatul nostru radiodactilografic, graţie legăturii obţinute cu Rixdorf (Berlin) prin super-staţiunea de T. F. F. în facsimile „Beam sistem" montată în Aprilie 1940 pe muntele Piscul Câinelui (Sinaia) de „Marconi's Wireless Telegraph Co. Ltd".

Impărţirea straturilor atmosferice

Sus vedem *împărţirea orelor în acelaş timp, în diverse puncte ale pământului.*

Stânga: *Pământul învârtindu-se în jurul axei sale.*

Rixdorf 10 Mai 1940

Pornit cu aeroplanul-autogir din curtea observatorului Astronomic dela Filaret (Bucureşti) la ora 17, (timpul Europei orientale) am ajuns la aerogara din Rixdorf (12 km. SE de Berlin) exact după 4 ore de sbor. Cum însă Berlinul are ora Europei centrale, am făcut respectiv numai 3 ore dela Filaret până la Rixdorf şi dând acele cronometrului înapoi cu o oră, era tocmai ora 20 când autogirul se lăsă drept în jos, pe terasa Observatorului meteorologic.

Soarele se lăsă jos la orizont şi se pierdu printre sgârie-nourii Berlinului.

Observatorul primi ştirea că un uragan foarte violent se deslănţuia în acel moment pe Marea Nordului, dar repercusiunea lui asupra stratosferei era neglijabilă.

Pentru a nu pierde lumina solară, dat fiindcă vitesa aeronavei S. 202 nu putea depăşi 1.000 km. pe oră, şeful aerogării mă pofti să iau loc imediat pe podul mobil, urmând să stau de vorbă cu directorul Observatorului 24 ore mai târziu, după înapoierea din călătoria în jurul lumii. De altfel şi directorul era grăbit, trebuind să plece în aceeaş seară cu expresul aerian, la Teheran, având să prezideze conferinţa de radio-comunicaţii a ţărilor asiatice şi să fie în aceeaş zi înapoi la Berlin.

„S. 202", avionul stratosfer care vizitase în 1939 ţara noastră, sburând de-asupra Bucureştilor şi aterisând pe Bărăgan, are după cum se ştie o anvergură de 100 metri. Hidro-avionul „Do X" de 48 m. lungime părea un colos la 1931, dar acum în 1940 „S. 202" nu ne par eatât de mare, în comparaţie cu aeronavele americane şi japoneze. Podul mobil se opri la etajul al 4-lea al lui „S. 202".

Abia intrai în cabină şi uriaşul vapor al văzduhului se puse în mişcare.

Deodată auzii vorbind nemţeşte pălăria ce-o atârnasem de cuier.

...Allo... Sburăm 5 minute în troposferă... Vom

face ocolul Berlinului... Se pot deschide ferestrele... Se poate fuma...

Agenția „Junkers" care mi-a dat toate detaliile asupra construcției lui „S. 202", omise să menționeze în prospect, că în fiecare cabină cuerul era în acelaș timp și haut-parleur ba că pălăria de paie forma un excelent difuzor.

După ce ocolirăm Berlinul, difuzorul anunță că ne vom urca vertiginos în stratosferă și la un moment dat, fereastra se închise dela sine, automat și tot automat căzură niște obloane groase de mică transparentă, care închideau ermetic toate ferestrele și ușile avionului.

Barografele înregistratoare ale cabinei, îmi arătară imediat diferența de presiune între aerul din afară și cel dinăuntrul avionului.

In timp ce compresorul central de aer menținea în toate cabinele o presiune constantă de 760 milimetri, corespunzând unei altitudini de 0 metri, barografele externe arătau o scădere după altitudine, anume:

Altitudini în metri	Presiunea în milimetri
300	731,9
400	722,9
500	714,0
1.000	670,6
2.000	591,7
3.000	522,1
4.000	460,7
5.000	406,5
10.000	2[illegible]7,4
11.000	199,0

Dacă printr'o întâmplare un vultur ar fi avut capriciul să-mi spargă fereastra, presiunea atmosferică ar fi scăzut până la 199 milimetri, ceeace însemna moarte sigură. Noroc că „S. 202" avea și aparate emițătoare de raze diabolice, care puteau să omoare vulturii ce s'ar fi apropriat până la 50 metri de avion. La înălțimea de 4.000 m. văzui într'adevăr un vultur căzând mort.

De altă parte termometrele minimale arătau scăderea temperaturei.

In timp ce în avion termometrul se menținea la +20 grade Celsius, grație caloriferelor electrice, afară se lăsa gerul polar al marilor altitudini:

Altitudini în metri	Temperatura în Grade Celsius
3.000	0°
4.000	— [illegible]°
5.000	— 8°
6.000	—15°
7.000	— 22°
8.000	— 28°
9.000	— 37°
10.000	—45°
11.000	—53°

Ajuns în stratosferă, motoarele lui „S. 102" începură să lucreze cu toată forța, ridicând repede viteza la 1.000 km. pe oră. Aeronava luându-și sborul drept spre West, soarele fu oprit pentru pasageri ca în legenda lui Iosua.

Am văzut astrul zilei ca un glob imens și roșu, atingând marginea unui orizont infinit de vast, fără să apună niciodată.

Am sburat astfel ore întregi și soarele părea țintuit locului.

Privind acele cronometrului, am văzut cum timpul își urmează mersul normal, dar privind soarele fix, mi se părea că timpul stă pe loc.

Această senzație bizară o aveam până acum numai în privința spațiului. In tren avem uneori impresia că spațiul stă pe loc, ba uneori ni se pare că mergem îndărăt, dar privind pe geam cum rămân în urmă case și arbori, revenim dela iluzie la realitate. Acelaș lucru se întâmplă și pe bordul lui „S.202", dar pentru timp. Aveam impresia că timpul stă pe loc, ba mi se părea uneori că ar trece invers, adică ar reveni secundele precedente, în loc să urmeze, cum e normal, secundele următoare.

Abia acum am înțeles perfect pe Eistein.

Da, timpul e relativ.

SBORUL LA PARALELA 52 NORD

Rixdorf fiind situat la 52 grade și 40 minute latitudine nordică, comandantul își regulă motoarele așa fel, ca să dea avionului o viteză egală cu cea a mișcării Pământului, la acea paralelă.

„S. 202" sburând astfel în sens opus mișcării de rotație a planetei deveni imobil în raport cu soarele și în consecință toți pasagerii aveau impresia că timpul e oprit în loc.

Comandantul, inginerii piloți, inginerii mecanici, observatorii, navigatorii și radioelectricienii deprinși de doi ani cu astfel de sboruri știau însă că timpul nu stă pe loc, ba simțiau greutatea fiecărei secunde, prin încordarea extremă a atenției lor.

Comandantul îmi permise să stau în cabina de comandă, care avea forma unui cub, cu toate laturile de sticlă. Puteam privi astfel sus, jos și în toate punctele cardinale. La un moment dat sbârnăi o sonerie de alarmă și fulgere roșii brăzdară pereții cabinei.

— Privește aci, îmi spuse comandantul.

Și îmi arătă ecranul unui televizor. Se vedea cum o aeronavă venia în sens contrar, drept spre noi, cu o iuțeală tot de 1.000 km. pe oră. Ciocnirea ar fi fost inevitabilă, dacă nu ne semnaliza automat apropierea sa, cum făcu la fel și postul emițător de televiziune al lui „S. 202".

Cele 2 aeronave se vedeau astfel în aparatele de televiziune și comandanții vorbiră între ei la radio.

După câteva minute aeronava apăru în câmpul nostru vizual, apoi se auzi foarte slab sgomotul motoarelor și ale ale elicelor ei. Trecu alături d noi, fără să ne ciocnim. Era cașicum două trenuri exprese ar trece unul în fața celuilalt pe două linii paralele. Imi amintii de groaznica ciocnire a doua avioane la 23 Aprilie 1931 cu prilejul căreia își găsi moartea vice-amiralul Felton Vesey Holt, comandantul suprem al flotei aeriene engleze. E drept, la 1931 televiziunea era abia la începuturile ei și nu era încă aplicată în aviație.

Cu cât înaintam spre vest, soarele tot rămânea locului, fără să mai apună. După câteva ore m'am abișnuit cu această imobilitate, datorită vitezei noastre contrare.

Sborul a decurs astfel: întâi de-asupra Hanovrei, apoi trecurăm golful Zuidersee, aruncarăm un sac poștal la Amsterdam și trecurăm într'un sfert de oră Marea Nordului, care era într'adevăr bântuită de un goaznic uragan. Cu ajutorul lunetei privirăm în jos, dela 11.000 m. înălțime și valurile apăreau enorme, ca pe pânza unui cinematograf, fără însă să fi putut auzi sgomotul lor.

„Ora locală" a avionului rămânea mereu 20, fără să înainteze nici cu o secundă. Ajunserăm deasupra portului Yarmouth (Anglia), am sburat peste orașele Norwich, Leicester și Shrewsbury, ale căror coșuri de fabrici ne apăreau în lunetă, ca niște chibrituri văpsite în roș și înfipte în niște orășele liliputane. Automobilele și oamenii nu se puteau vedea nici cu luneta, al cărei ocular principal mărind de 500 ori, ne apropiau imaginele foarte mult.

Din cauza stratului mare de aer, pământul și orașele apăreu cafenii-albastre.

Orizontul forma un cerc cu raza de aproape 2000 metri. Se putea vedea astfel toată Anglia, o parte mare a Atlanticului și principalele țări din vestul Europei. Pământul nu apărea însă plan, nici rotund, ci scobit spre Nadir (punctul opus al Zenitului) și ridicat spre orizont), iluzie optică datorită refracției atmosferei.

Golful Cardigan ne părea verzui cași Marea Irlandei, din cauza micei adâncimi, insulele Bardsey apărură într'o splendidă colorație brună; sburarăm apoi deasupra portului Arklow (la sud de Dublin) și trecând peste golful Galway ajunserăm între Cer și apă, la 11.000 metri înălțime de-asupra Atlanticului.

Sborul peste ocean trebuia să țină circa 5 ore, dar soarele se menținea locului. Ora locală rămânea astfel invariabilă. Ajunserăm la capul Charles (la Nord de Terra Nova) și orologiul fix arătă ora 20. Acele sale nu se mișcau, nefiind trebuință. Dela Berlin până la Terra Nova am făcut șase ore. Plecați la 8 seara, era acum de fapt ora 2 noaptea, dar cum tot așteptam să apună soarele, am avut impresia că seara s'a prelungit.

Iată deci o imagine bizară a timpului. Era cum s'ar spune în limbaj popular — și cititorii ne vor permite să întrebuințăm aci această expresie, — un fel de „uite popa, nu e popa".

Orologiul local al avionului arăta ora 8 seara și ceasornicele pasagerilor, inclusiv cronometrul meu, potrivit la aerodromul din Rixdorf, arătau orele 2 noaptea.

Cum să admiți că e 2 noaptea, când soarele încă n'a apus și cum să admiți că e tot 8 seara, când la orele 8 seara am pornit din Rixdorf și am ajuns acum în Canada, după 6000 km. de sbor, în care timp acele ceasornicelor au parcurs un timp de 6 ore.

Făcând aceste reflecții au mai trecut vre-o 2 minute.

„ORELE 8 TRECUTE FIX"

Iată deci un fenomen greu de înțeles de spiritul nostru.

Matematicește faptul e simplu. Avem aci 2 timpuri și anume:

(Continuare în pag. următoare)

Copilăria unui rege

SPANIA nu e astăzi la prima criză; viaţa ei politică a fost necontenit un vulcan. Alphonse al XII-lea tatăl regelui care a părăsit forţat tronul în zilele noastre şi-a recăpătat puterea numai graţie forţei armate, care-l rechemă din exil în anul 1874. Rămânând văduv prin moartea Infantei Mercedes la cinci luni după cununie, se căsători cu Marie Christine, mama actualului Alphonse al XIII-lea.

După cinci ani de căsnicie în cursul căreia se dedică cu trup şi suflet rolului său de soţie şi de mamă, Marie Christine rămase văduvă, şi se văzu la un moment dat declarată regentă, de către constituţie, în numele celei mai vrâstnice dintre fiicele sale, sau a fiului pe care îl purta poate în sân. Cu multă voinţă şi hotărîre, această admirabilă femeie îşi luă în primire noul rol. Dovedi multă abilitate în rezolvarea celor mai grele crize şi ştiu să manevreze în mijlocul partidelor; deşi înclina în fond spre elementul militar, căruia soţul său îi datorase tronul, se plecă de multe ori în faţa voinţei poporului, având necontenit grija, de a se menţinea pe terenul constituţional.

Reproducem câteva extrase din memoriile ducelui de Grenada care vorbesc de vremea când Alphonse al XIII-lea avea 15 ani, memorii interesante pentru portretul pe care-l fac adolescentului precum şi pentru preţioasele date pe care le dau asupra modului în care această minunată femeie programa zilele micului rege, pregătindu-l pentru greaua-i misiune de mai târziu.

Vărul meu majestatea sa regele Spaniei, a împlinit 15 ani la 16 Mai. E subţirel la trup şi cam delicat, destul de inalt, are ochi căprui, păr castaniu, ondulaţii naturale; figura-i exprimă seriozitate şi vioiciune totodată. Purtând de obiceiu beretă de marinar şi bluza cu guler albastru, îmbracă la rarele solemnităţi oficiale, uniforma cadeţilor de infanterie. Poartă la şold o sabie scurtă, aproape o jucărie, iar la gât, micul „miel al lânei de aur" legat cu o panglică de mătase roşie. Cu tot aerul de degajare pe care încearcă să şi-l ia, o graţioasă stângăcie trădează emoţia care-l domină.

Din primii ani ai vieţii sale, Alphonse al XIII-lea a cucerit prin drăgălăşia-i copilărească, pe toţi cei ale căror funcţiuni îi chemau în jurul lui. Acelaş sentiment: teama de a-şi mâhni mama, a triumfat mereu asupra capriciilor şi răsvrătirilor sale. Dragostea sa pentru Marie-Christine e din cele mai mişcătoare:

„Te iubesc mai mult decât orice pe lume" îi spune el uneori.

Cu toate încercările regentei, de a cultiva în el sentimentul modestiei, tânărul suveran a avut din vreme printr'un fel de instinct, noţiunea justă a consideraţiei care i se cuvine.

— „Yo soy el Rey" (eu sunt regele) răspundea el la vârsta de patru ani, când se 'ntâmpla ca guvernanta să-l certe. La opt ani răspunse cu vioiciune unui demnitar al curţii, care-şi permisese să-i spună :

— „Bubi" :

— „Bubi nu sunt decât pentru mama. Pentru d-ta sunt regele".

Dela 1891, epocă la care pierderea pletelor lungi şi mătăsoase a transformat copilul regal într'un „băieţel drăguţ", — după cum spune însăşi Marie-Christine, — Alphonse XIII, şi-a început studiile, învăţând să citească. Din acea zi o viaţă nouă începu pentru rege.

ONOMASTICA SUVERANULUI

Alphonse XIII al cărui naş a fost Papa Leon XIII a fost crescut într'o atmosferă foarte religioasă. Mama sa, care l-a consacrat şase săptămâni dela botez, „Madonei Negre" dela mânăstirea Notre-Dame d'Atocha, s'a silit să facă din fiul său un credincios.

La ora 9 se instala la masa sa de lucru pentru a lua prima lecţie. Din două în două zile lua alternativ lecţii de franceză şi engleză. La ora 10 tânărul elev se ducea la manejul palatului regal, unde profesorul de călărie, Don Benido, dirija educaţia sa hippică. Graţie acestui reputat profesor, regele a devenit un călăreţ desăvârşit. Adeseaori Alphonse al XIII făcea plimbări cu regina

La ora 11 această recreaţie lua sfârşit şi până la amiazi sub inalta supraveghere al guvernorilor săi, generalii Sanchez şi Aguire de Tejada, regele se consacra studiului fizicei, al chimiei, sau al geografiei militare. La 12 precis se servia dejunul. Alphonse al XIII îl lua singur, servit la o masă separată, situată la o oarecare distanţă de cea care reunia de obiceiu pe regină pe Infanta Isabella şi întreaga lor suită.

Sus: Regele Alfons XIII copil şi ultima fotografie a exilatului; st.: lecţiunile suveranului.

St. jos: Alfons XIII călare, în parcul „Casa Campo".

După o oră de repaos, un exerciţiu de retorică şi de istorie universală. De trei ori pe săptămână, fie pe Câmpul lui Marte — când vremea era frumoasă, fie într'una din sălile palatului, regele făcea exerciţii militare. Un mic pluton comandat de un căpitan de infanterie, a fost format din câţiva camarazi ai suveranului, — fii ai personagiilor dela curte sau ai membrilor din aristocraţia Madridului. Aceşti mici soldaţi mânuiau cu precizie armele, iar Alphonse al XIII a fost primul care se supunea regulilor unei riguroase discipline. A arătat de altfel, că a profitat de lecţiile technice pe care le primise, când în cursul primei sale vizite într'una din cazărmile capitalei, a comandat regimentul pe care-l inspecta.

Deşi ziua îi era atât de ocupată, fiul regal găsia momente şi pentru mama pe care o iubia cu pasiune. Făcea plimbări cu trăsura, fie în micul faeton condus de însăş Marie-Christine, fie în landoul regal, tras de patru cai albi, pitoresc impodobiţi.

La 7 seara, regele lua masa împreună cu cele două surori ale sale, cu profesorul de serviciu, cu unul din guvernorii săi, cu contesa de Mirasol, a doua guvernantă a infantelor şi profesoara de germană. La orele opt şi jumătate, adesea după o partidă de minge, jucată pe vasta terasă care se întinde înaintea ferestrelor apartamentului reginei, Alphonse al XIII făcea muzică. O oră mai târziu se ducea la culcare, nu fără a-şi fi terminat ziua, — aşa cum a început-o, — printr'o rugăciune.

Astfel, totul era pus în mişcare, spre a se da tânărului suveran o cultură generală cât mai aprofundată.

TANARUL REGE IN VIAŢA PUBLICA

Acest plan de educaţie atât de bine combinat, prezenta totuş o gravă lacună: izolat de poporul său, regele era aproape necunoscut supuşilor. Regenta a renunţat într'un mod poate prea absolut la popularitatea, pe care graţia şi fragilitatea copilăriei ar fi adus-o lui Alphonse XIII.

La Madrid chiar, tânărul suveran apărea foarte rar în public. Nu era văzut niciodată la luptele cu tauri, de care Marie-Christine avea oroare. Odată numai, când prezida solemnitatea deschiderii sesiunii parlamentare s'a putut zări profilul regelui, îndărătul geamurilor dela caleaşca aurită, trasă de opt cai minunat împodobiţi, mânaţi de lachei în livrele bogate — şi atâta tot.

Regele Alfons XIII la 16 ani.

Totuş trebue să recunoaştem că motivele care dictau reginei regente această purtare, sunt juste. Sănătatea lui Alphonse XIII avea nevoie de menajamente: în anul 1887 influenţa fu cât p'aci să ia viaţa copilului regal. Pe de altă parte, uzul curţii nu permitea ca majestatea sa să ia parte la solemnităţi mondene şi religioase, atât timp cât nu atinsese majoratul.

Ceremoniile în care poporul spaniol şi-a văzut regele în copilărie, pot fi numărate pe degete. Prima dată a fost cu ocazia botezului, care a avut loc la cinci zile după naşterea sa, în capela castelului. Arhiepiscopul de Toledo oficiă înconjurat de un numeros cler. După terminarea ceremoniei şi după învestirea noului născut cu titlul de şef suprem al cavaleriei spaniole, cortegiul precedat de heralzi îmbrăcaţi în vechile tunici de pe timpul lui Philippe II, se îndreptă spre palat. Şi dealungul galeriei decorate cu tapiserii de Flandra, a căror frumuseţe îţi lua ochii, publicul — care fusese primit după străvechiul obiceiu, — stăpânit de jandarmii cari purtau uniforma gardei franceze: tricornul, haina albastră cu revere roşii galonată cu aur şi pantaloni albi, — putu contempla în trecere copilul rege, care se ivia din spuma dantelelor.

In ziua de 20 Mai 1888, cu ocazia inaugurării expoziţiei din Barcelona, Alphonse XIII se urcă pentru prima dată în viaţa sa pe tron. In braţele dădacii sale Raymunda, acest copil de doi ani, îmbrăcat în alb de sus până jos, ascultă grave şi sforăitoare discursuri. Cu câteva luni înainte însoţise pe mama sa la deschiderea sesiunei parlamentare, şi de atunci a apărut mereu alături de mama sa, în această împrejurare.

De ziua naşterii sale Alphonse XIII primia personal omagiile şi urările corpului diplomatic, ale demnitarilor, ale curţii şi ale funcţionarilor superiori. In acea zi, regele apărea în sala tronului, urmat de un măreţ cortegiu şi lua loc alături de mama sa, pe estrada deasupra căreia se află un baldachin, susţinut de patru lei auriţi, ce-şi sprijină laba pe globul terestru. Apoi începea defilarea şi timp de o oră, toţi cei cărora situaţia le da acest drept, se plecau în faţa majestăţilor lor.

După ce face o scurtă dare de seamă asupra situaţiei generale a Spaniei care ca şi acum era departe de a fi dintre cele mai înfloritoare, autorul face câteva consideraţii asupra rolului jucat de Alphonse XIII în opera de refacere economică industrială şi militară a ţării sale, rol pe care îl constată nul.

Aristocratul a murit în 1919. Altfel ar fi văzut roadele dictaturei şi ale falşei politice făcute de suveran, care s'a ocupat mai mult de tennis, curse şi sporturi în general, decât de popularitatea sa.

Actualmente Alphonse XIII se odihneşte în Anglia, iar Spania s'a declarat republică.

Nu se ştie însă, — faţă de nestabilitatea sentimentelor poporului spaniol, — dacă suveranul exilat nu-şi va recăpăta tronul....

Ocolul lumii în 5 minute

(Continuare din pag. 4-a)

1) Timp ABSOLUT. — *Dela Rixdorf până la Capul Charles (Canada) au trecut* 6 ore, 2 minute şi 10 secunde, *timp obţinut împărţind spaţiul prin viteză, timp confirmat intr'adevăr de acele ceasornicelor.*

2) Timp RELATIV. — *Dela Rixdorf până la Capul Charles (Canada) au trecut* 0 ore, 0 minute şi 0 secunde, *timpul fiind staţionar din cauza mişcării, cu o viteză egală şi de sens contrar cu viteza de rotaţie a pământului, timp confirmat intr'adevăr de imobilitatea soarelui.*

Expresia unuia din eroii lui „Caragiale „e ora 8 trecute fix" nu-mi mai apăru ridiculă, pentrucă pe bordul lui „S. 202" erau acum intr'adevăr orele 8 trecute fix.

... DUPĂ 24 ORE

Obosit de călătorie am adormit la trecerea peste lacul Winipeg şi am dormit 10 ore.

Când m'am trezit, eram deasupra Siberiei.

Comandantul îşi exprimă regretul că n'am putut vedea frumosul oraş Manitoba din Canada, apoi insulele reginei Charlotta, Oceanul Pacific, insulele Aleutine, portul Petropawlowsk, Marea Ohotsk, vulcanii din Kamciatka, insula Sahalin, portul Nicolaewsk şi munţii Stanovoi.

Mi-a părut şi mie rău, dar la urma urmei nu puteam să-mi stric somnul pentru nişte insule, oceane, vulcani şi munţi.

— *Ce oră e, Domnule? am întrebat uimit pe unul din pasageri, un englez care privia răsăritul soarelui.*

— E ora 8 fix.

Imi părea ciudat că în Siberia soarele să răsară abia la 8, când de fapt răsare la 4 dimineaţa, din cauza latitudinei. Avionul se menţinea tot timpul pe paralela 55° şi 40' latitudine Nord.

— Cum e 8 dimineaţă?

— Nu, e 8 seara, *îmi răspunse colegul de bord, pe englezeşte.*

Şi intr'adevăr era tot ora 8, caşi la Capul Charles, caşi la plecarea din Rixdorf.

. . . .

V'am radiodactilografiat cele de mai sus prin intermediul emiţătorului central de televiziune şi radio-facsimile al aeronavei „S. 202".

Mai avem vre-o 8 ore de sbor. Intrăm acum în Manciuria, apoi vom tăia iar Siberia, vom radiocinematografia oraşul Cita din ţinutul Transbaikal, vom trece lacul Baikal, vom arunca un sac poştal la Irkutsk, apoi vom tăia nordul Chinei (trecând munţii Sayanok), vom trece peste fluviul Obi, vom lua vederi din stepele Cazacilor (ţara Kirghizilor), vom trece apoi Uralii, Volga, Orel şi vom sbura de-asupra Poloniei, trecând prin Varşovia şi Poznan; în fine vom trece prin Frankfurt pe Oder şi tot la orele 8 seara vom fi la Rixdorf.

. . . .

RIXDORF 11 MAI. — *După 24 ore de sbor am ajuns la Rixdorf. Cum aterisarea dela 11.000 metri s'a făcut încet, în 5 minute, durata totală a ocolului lumii a fost dar de 5* MINUTE *(timp relativ), sau 24 ore şi 5 minute în timp absolut.*

RIXDORF 11 MAI. — *Am primit în facsimile cekul de 1 milion de lei ce aţi binevoit a-mi trimite prin radio, pentru primul meu sbor în stratosferă, de care v'am vorbit în 1931 şi s'a realizat în 1940, precum nădăjduiam.*

L. FLORIN

Serbările şi atracţiunile Expoziţiunii coloniale Internaţionale din Paris

Pentru a fi demnă de Paris cari, fiind în acelaş timp centrul Artei, ca şi oraşul Plăcerei, Expoziţia Colonială Internaţională se va manifesta prin serbări de o amploare ne mai pomenită.

Programul poate fi indicat în linii generale:

Serbări *indochineze*, din *Africa neagră*, din *Africa de Nord*, din *vechile colonii.*

Serbare a *Turismului colonial*, anunţată prin „La Grande Semaine de Paris" şi care va fi în acelaş timp serbarea Eleganţelor;

Serbări militare şi echestre, fantezii de Spahii, defilări de cortegii istorice;

Serbări sportive: ale Atletismului, ale Armelor, mare serbare ciclistă.

Iar seara aleele Expoziţiei şi malurile lacului Daumesnil vor străluci de iluminaţiuni feerice. Serbări de noapte vor transporta pe vizitatori într'o ţară de vis. Senzaţionale serbări de gală vor fi date în fiece Vineri într'o orgie de lumini pe scena Teatrului „D'Eau" care va fi unul din principalele puncte de atracţie ale Expoziţiei.

Vor mai avea loc admirabile serbări nautice.

Femeea va avea zile ce-i vor fi special dedicate.

Copiii vor avea partea lor în aceste serbări.

Cele două insule ale lacului Daumesnil, vor fi amenajate într'un parc de atracţiuni reconstituind mai ales viaţa vechilor colonii franceze din al XVIII-lea secol.

Teatre indigene vor iniţia publicul asupra spectacolelor, dansurilor şi muzicii africane şi aziatice.

Un vast *parc zoologic* va fi instalat pe platoul Gravelle. De o concepţie foarte modernă, acesta va prezenta tot felul de fiare şi de animale exotice, nu însă în strâmte celule, ci în aer liber, în întinse îngrădiri împădurite.

Reprezentaţiunile *cinematografice* mai ales, vor fi numeroase şi alese.

Sunt prevăzute o duzină de *mari restaurante*, unele populare (preţul mesei: 15 fr.), altele mijlocii (preţul mesei: 25 fr.), altele de semi-lux (preţul mesei: 40 fr.) şi două restaurante de lux, unul pe insula Bercy şi celălalt în Parcul Zoologic. Un gril-room (grătar) va funcţiona în subsolul Cetăţii Informaţiunilor.

Pavilioane de consumaţie, berării, bufete reci, saloane de ceai vor fi deasemeni concesionate. In sfârşit vor mai fi restaurante exotice în aproape toate secţiunile (Algeria, Tunis, Maroc, Indochina, A. O. F.).

Intr'un cuvânt, Expoziţia colonială este în acelaş timp o învăţătură şi un spectacol, o instructivă lecţiune pentru cunoaşterea lucrurilor, ca şi o lecţie de umanitate.

Manifestaţiune intelectuală, morală, socială, Expoziţia va aduna o documentare de un interes excepţional. Din punct de vedere al producţiei, al comerţului, al industriei, ea va crea ocaziuni de contact economic între toate popoarele. Ing. E. ERDES

* * *

„C. T. F. I." sub conducerea d-lui Ing. Erdés E. Bucureşti III Calea Victoriei 168, organizează pentru această mare manifestare, spre a da fiecăruia posibilitatea de a profita de concediul său, cinci excursiuni la Paris în timpul verii cu începere din Mai până în Septembrie cu plecarea în fiecare lună. Durata fiecărei excursiuni este de trei săptămâni. Vagon de turism special cu paturi. Hotelurí de absolut primul rang. Circuite în autocare de lux. In timpul călătoriei masa în vagon restaurant. Preţul 22.000 lei şi 25.000 lei cu absolut toate cheltuelile dela Bucureşti şi până la Bucureşti. Cereţi prospecte gratuite.

Al II-lea turneu al lui Ionel Ţăranu

IN URMA triumfalului succes obţinut de amicul nostru cu primul turneu în ţară, Ionel Ţăranu a plecat Joi seara într'un al doilea turneu, cu delicioasa comedie „Una care-şi face rost", de Sacha Guitry.

Ca şi la primul turneu, Ionel Ţăranu a plecat înconjurat de creatorii rolurilor la Bucureşti, în frunte cu Marietta Rareş, Cécile Grigoriu, Beatrice Tara, V. Ronea şi V. Romano.

Fără îndoială că publicul spectator va face aceeaş caldă primire marelui nostru comedian.

In Franţa este en vogue:

Cea mai perfecţionată lamă de ras

Cereţi de probă o lamă gratuită dela:

Concesionar pentru România

Narcise H. Balthazar

Bucureşti I, Str. Şelari 7

Intelectuala poate fi o bună soţie?

FEMEILE inteligente sunt oare fatale armoniei domestice ?

Un foarte cunoscut actor declara nu de mult, că singurul motiv care determină pe un bărbat să se căsătorească cu o femeie lipsită de cultură intelectuală, e că oferă mai multe probabilităţi de armonie în căsnicie. Mai pretindea deasemeni, că acel care se căsătoreşte cu o intelectuală, trebue să-şi ia cameră separată spre a-şi salva liniştea.

Cum pledează o femee-avocat în faţa juraţilor.

Interviewat la rândul său, d-rul Dorsey celebrul scriitor şi psiholog american, şi-a dat părerea asupra genului de femeie care ar fi cea mai bună soţie.

— „Nu există nici o îndoială, spune el, că majoritatea bărbaţilor preferă să se căsătorească cu femei fără nici o cultură, uşor de dominat.

„Un bărbat crede de obiceiu, că o astfel de femeie îi va fi mai supusă, neavând ideie de drepturile pe cari i le recunoaşte societatea de astăzi; că se va ocupa mai mult de casă şi că se va extazia totdeauna în faţa lui.

„După o zi de muncă, acest bărbat ajuns acasă, nu vrea să se mai obosească a vorbi de lucruri prea serioase cu soţia sa. Ea nu trebue să fie decât un balsam, pentru nervii şi orgoliul său.

„Mulţi sunt bărbaţii cari îşi fac o astfel de idee despre căsătorie şi printre ei se pot cita oameni foarte talentaţi şi foarte inteligenţi.

Dar după câtva timp îşi dau seama, că viaţa lor e departe de a fi un culcuş de roze.

E prea posibil ca la început aceşti bărbaţi să fie mulţumiţi de pasivitatea soţiei lor. Dar când viaţa le prezintă probleme complicate, înţeleg însfârşit necesitatea de a avea lângă ei o femeie inteligentă şi rezonabilă, care să fie în stare a-i ajuta.

Ştiut e că nimic nu face viaţa mai imposibilă unui bărbat decât o femeie ignorantă. Il poate supune la torturi sufleteşti, în stare să-l ruineze.

Pe de altă parte „frivola", e tocmai femeia lipsită de cultură. Are nevoie de distracţii costisitoare şi inutile. Femeia inteligentă îşi ocupă spiritul cu un nimic şi se mulţumeşte cu puţin.

S'a obiectat că femeia inteligentă doreşte să urmeze o carieră şi că nu se poate rezuma la simpla viaţă de soţie. Dar pentru ce ai împiedica o femeie să exercite o profesiune, pentru care posedă aptitudini ? Dacă după satisfacerea trebuinţelor menajului, mai găseşte timpul şi dorinţa de a se deda unei ocupaţii superioare, va aduce în căsnicie o experienţă mai puternică încă, a cărei valoare întrece cu mult timpul pierdut de alte femei, în pălăvrăgeli şi bârfeli inutile, cu jocul de cărţi sau flirtul de exemplu.

Femeile dovedesc mereu că sunt dotate cu o inteligenţă egală cu a bărbatului. Nu sunt făcute numai pentru a creşte copii.

Una din cauzele conflictului care domneşte astăzi în căsnicie, e noţiunea patriarhală a bărbatului, că el e stăpânul casei şi că femeia îi datoreşte o supunere servilă. Nu se poate împăca cu ideea că femeia este o tovarăşe şi că-şi are dreptul ei. Vor trebui desigur mai multe generaţii, pentru a schimba tradiţia.

In clipa când această egalitate va fi acceptată ca una din bazele cele mai serioase ale familiei, bărbatul va părăsi ideia că femeea naivă şi fără cultură e cea mai bună soţie. Din contră, va simţi nevoia unei femei de educaţia lui şi capabilă de a înţelege viaţa şi greutăţile ei".

D-rul Dorsey e de părere că mariajul n'ar mai fi un risc, dacă s'ar educa tineretul în acest sens. Asta nu însemnează că dragostea nu trebue luată în consideraţie. Departe de asta. Fără iubire mariajul e ceva hidos. Dar, dacă e adevărat că mariajul e cel mai serios dintre acte, e nevoe de o pregătire rezonabilă.

Totuş, nimic în educaţia noastră contemporană, nu prepară tineretul pentru căsătorie. Un tânăr nu se gândeşte la căsătorie mai înainte ca într'o seară cu lună, să se fi îndrăgostit de o fată.

Ne naştem cu nevoia de a ne nutri. Trebue să mâncăm sau să murim. Deşi ne e foame, nu mâncăm orice ne iese în cale.

Tot astfel s'ar putea arăta tineretului, că aparenţa fizică e efemeră, şi că un tovarăş trebue ales pentru calităţile care ar asigura liniştea căminului.

Numai luând o atitudine raţională faţă de sexul opus, ajungem la micşorarea riscului căsătoriei. Foarte mulţi se căsătoresc, nefiind însă dotaţi pentru această legătură. Desigur, educaţia poate fi de mare ajutor, căci dă o viziune mai clară asupra naturii omeneşti, asupra iubirei şi asupra legilor eredităţii.

Totuşi, chiar aşa fiind, căsătoria va rămâne un joc. Căci adesea se întâmplă să schimbe caracterele. Transformă o fată blândă într'o femeie nervoasă; face dintr'un bărbat activ, un leneş. Dar dacă perechea înţelege că mariajul reclamă mult raţionament pentru a reuşi, va reuşi fără nici o îndoială. Totuş pentru asta e nevoie ca soţul şi soţia să aibă o oarecare educaţie intelectuală.

Pentrucă mariajul e mai înainte de toate în mâinile femeii, care prin dragoste, credinţă şi curaj poate colabora cu bărbatul, e evident că trebue să ne alegem o femeie inteligentă.

„O femeie, a adăogat d-rul George Dorsey, surîzând, *care va face uz de spiritul său în aşa fel, încât să nu atingă susceptibilităţile soţului".*

Sfaturi pentru îngrijirea frumuseţii

Un tânăr amărât. — Pentru a creşte părul rapid adică în vreo 2—3 săptămâni nu peste noapte, vei fricţiona pielea capului cu receta: Formol 40 gr. Ac. salicilic 1 gr. Nitrat de potasiu 1 gr. ulei riciu 20 gr. Tra Cantaride 5 gr. Alcool de Lavandula 10 gr.

Protopopicitorescovici. — Am copiat exact? Dacă Demostene cunoştea acest pseudonim, numai lua pietricele în gură pe marginea apei să scape de bâlbâială. Il zicea de 3 ori pe zi şi căpăta o dicţiune minunată. Ce ai acum stimate Domn Proto-etc. etc... pe obraz. Ce fel este pecinginea? Recete de pecingine am berechet dar sunt periculoase când sunt utilizate la coşuri de ex. aşa că vreau să ştiu exact cum se prezintă tenul d-tale şi ce garnituri are?

Băiatul meu. — Foarte onorată de pseudonim. Te-am adoptat la toată ceata mea de fii şi fiice. Pentru coşuri nu-ţi prescriu pomada Cadol fii liniştit. Utilizează soluţia: Ac. salicilic 1 gr. Mentol 0,50. Na sulfuric 5 gr. Alcool 100 gr. Glicerin 20 gr. şi în urmă crema mamiţichi.

Mariana. — Pentru bărbie, masagii şi soutiene de cauciuc speciale. Pentru pete: Lanolină Vaselină aa. 20 gr. Zinc oxid 10 gr. Amidon 10 gr. Soluţie adrenalină 1%. 2 gr. Hidrochinină 1 gr.

Terpsichora. — E foarte greu să dau lămuriri pentru altfel de creme din comerţ afară de cele prescrise de mine. Că au ieşit pete roşii în urma cremei ce utilizaţi, habar n'am ce conţine crema aceia şi cu ce e preparată. Nu vă supăraţi dar vina nu e a mea. Doriţi o cremă prescrisă de mine. Cu plăcere.

Eugenia 82. — Crema Laura 1 e nimerită în cazul Dv.

Dulce Lăcrămioară. — La fel ca Eugenia 82 din revistă pentru ten şi decolteu.

Pufuşor. — Doctor chirurg Ion Jianu face astfel de operaţii. Cât costă nu ştiu însă.

Maurice Murat. — Ca să fii sărutat cu plăcere de sexul frumos utilizează răspunsul dela Blanchette cu cremă cu tot şi sexul frumos te va mânca nu altceva.

Diana. — In 3 săptămâni va creşte părul aşa încât să acopere urechile. Utilizaţi fricţiunea: T-ra Cantaride 10 gr. Alcool de rosmarin 100 gr. Ac. salicilic 1 gr.

O buzoiancă urâtă. — Ca Eugenia 82 din revistă.

Nevoleia. — La fel ca buzoianca cea urâtă.

Gretta II. — Apa oxigenată cu glicerină e bună pentru corp.

Da, în Vasile Lascăr no. 9 există un institut. Vă recomand un tratament acolo.

Muzicanta. — Reine des Cremes e recomandabilă în cazul Dv.

Nufăr Bc. — Pentru prima întrebare, la rubrica Sfaturi Medicale din revistă sau la un Medic. La întrebarea no. 2, soluţia Sabouraud în fiecare seară cu vată. Cunoşti receta?

E. H. — Pentru D-zeu, părul se va îngrăşa îngrozitor cu ulei de migdale şi petrol. Nu mă miră de loc că e aşa de gras. Incetează cu uleiul şi petrolul că-l nenoroceşti. Pentru mătreaţă recetela cu rachiu din revistă e minunată. Pentru picioare, La un lighian de apă veţi pune 10 gr. Borax şi 20 gr. Formol. Apoi veţi pudra cu Talc.

Rusoaica. — Da, tratamentul e bun nu am nimic contra.

Ginette. — Preparatele Laura sunt recomandablie în cazul Dv. Roujul ce utilizaţi strică.

O Bucureşteancă recunoscătoare. — Poţi utiliza apa şi crema ce întrebi şi pentru nas şi după închiderea porilor. Sunteţi bună să-mi repetaţi exact receta ce v'am prescris eu?

Corespondent Stamboul. — Există în comerţ preparatul Odorono care e eficace în cazul Dv. Mai puteţi utiliza în apa de spălat 10 gr. Borax. 20 gr. Formol, pudrare cu talc. Alcool de Mentă e minunat.

Înfrânează-ţi nervii!

Tabletele Bromural

îţi dau frânele în mână. Te vei mira cât de mult îţi dobândeşti din nou stăpânirea asupra nervilor, folosindu-le. Vesel, puternic şi cu superioritate vei îndeplini îndatoririle zilei şi fără efort vei produce mai mult ca până acum. Vei adormi uşor, vei dormi admirabil, şi te vei deştepta gata de muncă, cu capul limpede. Poţi întrebuinţa tabletele Bromural timp mai îndelungat, chiar permanent; ele sunt absolut inofensive şi chiar după ani de zile au acelaş efect sigur ca la prima experienţă. — De două decenii, medicii şi consumatorii atestă: e inofensiv şi efectul e sigur. — Tuburi de sticlă cu 10 sau 20 tablete se găsesc la farmacii şi droguerii.

KNOLL A.-G., Ludwigshafen/Rin (Germania).

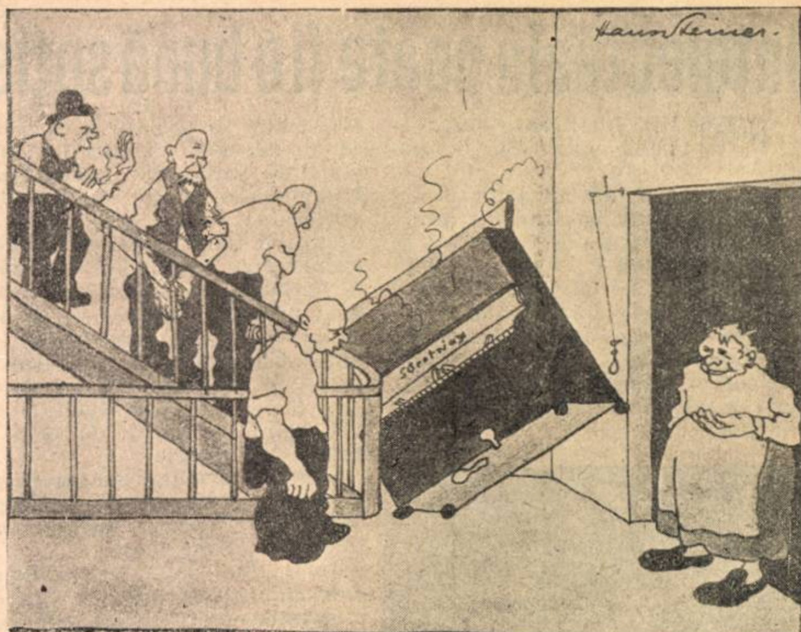
REALITATEA zâmbeşte

RANG.

— *Spune-i servitorului să arunce afară pe acest vagabond!!*
— *Dar bine, bărbate, gândeşte-te că omul a avut şi zile mai bune...*
— *Aşa? Atunci o să-l arunc eu!!*

CUGETARE SIMPLĂ.

Guvernele noui şi plasatorii din teatre şi cinematografe, au acelaş leitmotiv : „doriţi program ?“

Hamalii scăpară pianul pe care-l duceau la etaj. Iar portăreasa eşi grijulie:
— *„Domnilor, mi se pare că v'a scăpat ceva pe jos”...*

LOGIC.

— La ce te-ai gândi în primul rând, dacă ai găsi în buzunarul haine 1000 lei?
— Că am îmbrăcat o haină străină...

IN CAMERA DE BAIE

— Ce zbieraţi aşa aici?
— Ne jucăm de-a naufragiul, mamă şi Nicu nu vrea să se înece.

SEMN SIGUR.

— *Ai auzit că Dumitrescu s'a lăsat de băutură ?*
— *Serios?... Când a murit?*

CUM VREI S'O IEI

— S'a supărat soţia dumitale, pentrucă ai întârziat alaltă-seară?
— Nu cred.. Nici până azi nu mi-a adresat vre-un cuvânt... Par'că-i mută...

CONFUZIE.

— Am fost azi la bijutier, iubito şi am avut ocazia să iau neobservat, un ceas bărbătesc de aur. Dar în ultimul moment, m'am gândit la urmări şi la tine...
— Şi ai luat un ceas de damă?

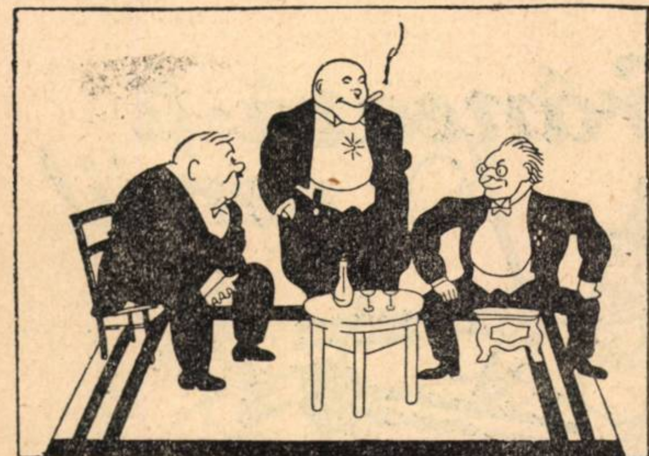
HOTEL RANGUL I

— *Cred că n'a fost o ploşniţă, insecta pe care am călcat-o!*
— *Nuuu!! Şi chiar dacă a fost, n'aveţi nici o grije... Mai avem destule...*

E'N REGULĂ

— *Compartimentul acesta e pentru doamne.*
— *Nu-i nimic! Mă voi da drept, femeea cu barbă dela circul Sidoli...*

CÂND PRINZI HOŢUL

— *„Şi acum, pentrucă mi-ai trezit copilul, te pedepsesc să-l legeni până o adormi din nou”...*

ERUDIT

— *Ai auzit despre noua operă a lui Remarque?*
— *Nu, sunt profan în chestii de arhitectură......*

REZON.

— *Deece-ai atârnat fotografia mătuşii, pe peretele cu igrasie? Şti bine doar, că suferă de reumatism...*

MIŞCARE.

— Medicul ţi-a prescris multă mişcare. Ce faci?
— Mi-aduc singur berea dela cârciumă...

RARISSIMA.

— S'o vezi pe verişoară-mea!!! Ai spune „cele trei graţii” la un loc.
— Cum, e atât de grasă?

EGALITATE.

— Te-am rugat de-acum de zece ori, să-mi înapoiezi banii pe care ţi i-am împrumutat.
— Dar eu de câte ori te-am rugat, până mi i-ai dat ?

PENSIUNE COMPLECTĂ.

— *D-ta îmi ungi untul pe pâine, madam Sgârceanu?*
— *Desigur, cine s'o facă?*
— *Tare-aş vrea să ştiu atunci, cine-l ia în urmă jos...*

Concursul nostru şcolar, care a avut un succes extraordinar, s'a încheiat, transformându-se într'unul de cultură generală, la care pot participa toţi cititorii.

In timp de o lună am primit peste 45.000 de răspunsuri, din toate unghiurile ţării, care au fost date spre triare unei comisiuni, lucrare care se va termina in cursul acestei săptămâni.

Aceeaş comisiune va decerna premiile pentru cele mai bune răspunsuri, după care rezultatul va fi publicat în numărul viitor al revistei noastre.

Biblioteca Universității Iași

Comori din 1001 Nopți

UNUL din cele mai mari obstacole în drumul eliberării Indiei, îl formează cei 562 de prinți, cari stăpânesc peste 2/5 din suprafața totală a țării, dominând peste 72 milioane de supuși.

Ei au rămas credincioși dominației engleze, deoarece înțeleg perfect, că o Indie independentă își pregătește singură un tragic sfârșit.

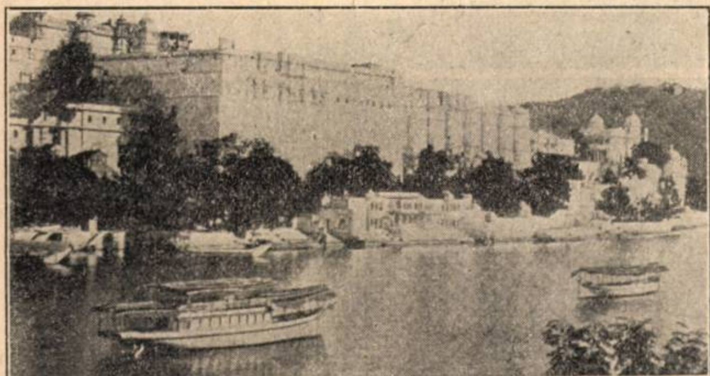
Pentru aceste motive, mișcarea de eliberare este înăbușită chiar de ei, prin toate mijloacele care le stau la dispoziție.

Majoritatea occidentalilor inclină să-și închipuiască un Maharadjah, ca posesorul unor fabuloase comori, și haremuri de femei frumoase. Unii dispun într'adevăr de bogății fabuloase. Astfel Nizam-ul din Haidrabad, azi prinț numai cu numele, este considerat drept cel mai bogat om al lumii. Numai barele de aur din reședința sa favorită King Kothi, au o valoare de 24 miliarde lei, exceptând bijuteriile de o valoare imensă. Când muri tatăl său, găsi pe masa sa de scris, un „presse-papier", de forma unui cristal, dovedit după o examinare amănunțită, a fi un diamant necioplit. Tot de prințul din Haidrabad se povestește că într'o zi spălându-și mâinile, întinse servitorului său inelul cu diamant, pe care-l purta în deget. Servitorul interpretând gestul ca o donație, căzu la picioarele Maharadjahului, mulțumindu-i fierbinte. Domnitorul surâse și dărui servitorului inelul, în valoare de 1 milion 600.000 lei.

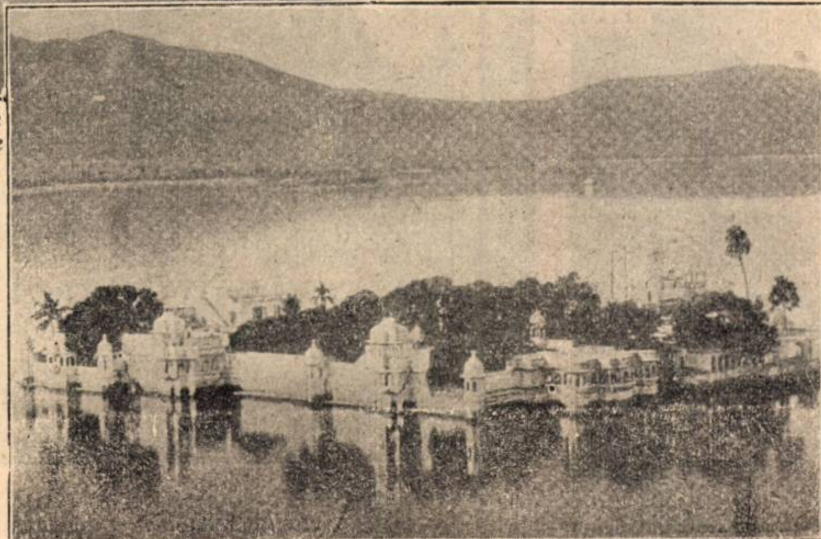
Prințul din Rampur comandă pentru haremul său de 300 de femei, tot atâtea automobile, după fantezia fiecăreia, pe când ex-Maharadjahul din Barada, comandă două tunuri, turnate din aur masiv. Adeseori acești prinți sunt văzuți în automobile, cu chassiuri de argint și tapetate cu bijuterii. Să privim acum mai de aproape comorile unui astfel de prinț. Sute de agrafe, cu rubine de mărimea nucilor, șiraguri de perle și diamante ca alunele, coliere din safire și smaragde, cu pietrele de mărimea ouălor de porumbel. brățări de mâini și picioare, pentru ținuta de rigoare a Maharadjahului, fiecare prețuind adevărate averi, aruncând fulgere în ochii celor ce le privesc. Giuvaericalele cele mai costisitoare, ornează însă turbanul prințului. Mai sunt apoi săbiile, cu mânere ornate de cele mai rare pietre, pumnale ciudate, blazoane de aur, armuri cu incrustații de rubine, smaragde și diamante.

Diademele, cerceii, colierele, inelele și brățările prințesei, nu sunt mai puțin costisitoare decât acelea ale augustului ei soț.

Pe cât de fantastice sunt bogățiile unor Maharadjahi, pe atât de mari sunt datoriile micilor prinți. Cu toate dările supușilor, extorcate prin fel de fel de presiuni, acestea nu sunt suficiente, pentru acoperirea luxului, bijuteriilor și achizițiunărilor de femei, care servesc drept oglinda bogăției lor. Sute de femei populează haremurile, scenele atâtor intrigi și omoruri scandaloase.

Palate de marmoră clădite pe malul lacului Udepur, cele mai frumoase și mai importante reședințe ale maharadjahului de Radjput.

Deși în posesiunea unor adevărate regimente de favorite, Maharadjahii, sunt implicați în nenumărate aventuri amoroase, scandalizând pe supuși, devenind celebri chiar în afara granițelor patriei lor. Astfel Maharadjahul din Indora și-a pierdut tronul din cauza dragostei sale pentru dansatoarea Muntaz Begum. Cu tot aurul și bijuteriile ce i-a dăruit, nu și-a putut atrage simpatia dansatoarei, care fugi la Bombay, refugiindu-se în casa unui bogat comerciant. Maharadjahul setos de răsbunare, delegă câțiva din ofițerii gardei sale, cu executarea ordinului: uciderea ei. Aceștia o zăriră într'o zi plimbându-se în compania negustorului, într'un automobil.

Principele de Haiderabad, care trece drept unul dintre cei mai bogați oameni din lume.

Maharadjahul de Patiala. Detaliile toaletei sale, a cărei valoare nu poate fi prețuită, sunt tot atât de importante ca și fotografia însăș.

Vehiculul fu atacat, comerciantul omorît, iar femeii i se crestă fața cu pumnalele.

Chemat la răspundere de guvernul englez, i se propuse alternativa de a abdica în folosul fiului său, sau a se preda autorităților. Maharadjahul, abdică și plecă în călătorie. Ajuns la New-York se îndrăgosti de tânăra Nancy Miller, pe care o luă în căsătorie în India, serbând cununia cu un fast grandios.

Prințul din Baharapur își ucise nepotul, fiindcă devenise iubitul favoritei sale.

Nababul din Rampur poseda în serviciul său, detectivi masculini și femenini, cari aveau misiunea să-i găsească cele mai frumoase femei ale ținutului.

In majoritatea cazurilor, prințul încearcă întâi să obțină consimțământul părinților, cari cedează din frică. Dacă părinții nu acceptă totuș căsătoria cu prințul, fata este răpită în ziua căsătoriei ei.

Predecesorul actualului Maharadjah, din Uhaba, etern candidat la însurătoare, angajase un fotograf, cu misiunea de a căuta fete din popor.

Fotografiile fetelor erau examinate și victima odată aleasă Maharadjahul îngrijea singur de înlăturarea eventualelor obstacole, care i-ar fi stat în cale.

Ce viață duce însă soția prințului alături de soțul ei?

Inconjurată de sute de sclave și servitoare, păzită de eunuci, nu poate părăsi apartamentele ei, numite *Sanana*, decât în cazuri excepționale.

Pe când la curtea soțului ei se desfășoară serbări fantastice, ea rămâne izolată în colivia ei de aur, acompaniată de doamne de onoare izolate și ele de orice contact masculin. Numai rudele apropiate, acelea care după regulile religiei, nu se pot căsători cu ea, au permisiunea de o vizita. Pentru o Maharani, căsătoria, nu închide decât o nouă poartă a închisorei ei de aur.

Inchisă din copilărie în Sanana, în ziua căsătoriei, va trece în închisoarea depravatului fiu al prințului, devenit soțul ei.

Să nu uităm însă pe acei prinți, cari trăesc o viață simplă, plină de devotament, pentru supușii lor.

Astfel sub domnia prințului din Maizur, industria și agricultura au înflorit considerabil. Comorile pământului exploatate rațional, canalizările perfecționate, numeroase spitale, universități și biblioteci clădite după toate perfecțiunile moderne, au dat capitalei un aspect complet occidental. Nababul din Palapur primește în audiență pe oricine, fără nici o anunțare prealabilă, în palatul său modest.

Impune supușilor săi, prin exemple de viață economă, reducându-și luxul și servitorii, la minimum posibil.

ACTUALITĂŢI

Generalul Hagici, fost ministru de războî al Jugoslaviei, timp de 5 ani, a murit de curând.

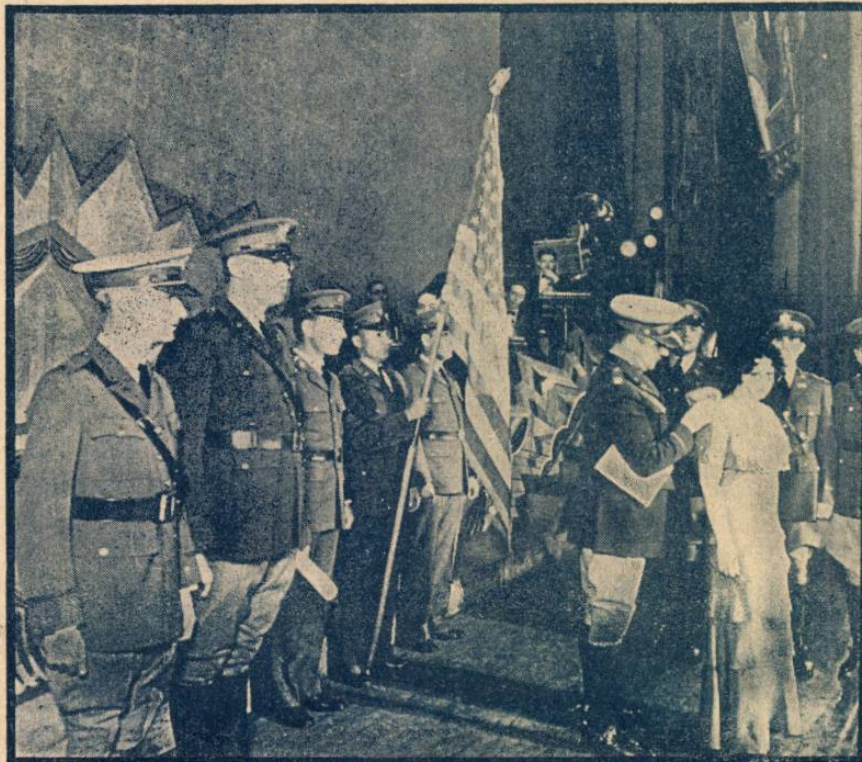
Jos: Un cârciumar din Londra a câştigat la loterie un cal, care i-a adus un premiu de optzeci de milioane lei la derby-ul englez.

Ishbell MacDonald, fiica premierului englez, ia lecţii de pilotaj. Jos: Contele de Paris s'a căsătorit cu principesa de Orleans.

Cântăreaţa de jazz Helen Kane, a fost numită colonel onorific, al unui regiment american de infanterie din Dallas.

Știința răstoarnă credințele creiate în jurul femeii

Studiul omului e desigur cel mai interesant dintre toate câmpurile, pe care se exercită astăzi știința. După ce s'a spus totul asupra minunilor universului, revelate de telescop, asupra ciudățeniilor lumii miniaturale, văzute cu ajutorul microscopului și, — după rapida lărgire a cercului de cunoștințe în chimie, fizică și alte științe — nimic nu se citește cu un interes mai mare decât o nouă descoperire asupra omului.

Savanții decretează acum nelalocul ei denumirea de „*sex slab*" cu care se desemnează marea jumătate a omenirii. Investigații făcute în fabrici, au dovedit că presupusul „sex slab" îndeplinește munci mult mai grele decât bărbații, bucurându-se și de o sănătate mult mai bună. Mai departe, femeile sunt mult mai puțin senzitive la durere și în genere, ele și nu bărbații sunt cele care împlinesc suta de ani. Apoi sunt mai puțin curioase decât bărbații.

După cum s'a stabilit din experiențele făcute asupra reacțiunilor nervoase „calma și răbdătoarea ființă destinată să îndulcească viața bărbatului și să-i tempereze turbulența caracterului, e în genere mult mai nervoasă decât acesta. Diverse anchete făcute în lumea studențească au dus la concluzia, că femeile sunt mai puțin fericite decât bărbații; ele sunt mai influențabile și posedă simțul realității într'o măsură mult mai mică, decât cei dintâi. Și, ceeace e poate mai surprinzător, experții au ajuns să recunoască, că modestia nu e tocmai o trăsătură exclusiv femenină ci că bărbatul e în genere mai modest decât femeea.

Inregistrarea sensibilității

Teoria că femeia ar fi mai slabă fiziceşte, a fost mult discutată de antropologii moderni. Prof. Briffault citează exemplul amazoanelor — femeile luptătoare — care egalau pe bărbați. De altfel, privind în urmă, cu cât pătrundem mai adânc în noianul vremilor, cu atât mai frecvente devin cazurile femeilor-soldați. La Greci femeile ajunseseră la un moment dat aproape egale cu bărbații și asta într'un timp când aceștia se găsiau în cea mai frumoasă fază de desvoltare fizică.

In timpurile moderne femeile au neglijat fizicul. Moda interzicea mamelor și bunicelor noastre să facă uz de mușchii lor. Femeile sudului erau renumite pentru micimea picioarelor, — consecință directă a totalei lipse de exercițiu fizic.

Totuș în timpurile din urmă, femei lipsite de vre-o ereditate atletică, au atins remarcabile recorduri sportive.

O altă caracteristică scumpă nuveliștilor generației trecute era extrema sensibilitate femenină. Contrar tradiției acceptate, bărbații s'au dovedit — cu ocazia unei experiențe făcute asupra unui grup de studenți și studente — mult mai emotivi decât femeile. Atunci când acestea din urmă duceau mâna la inimă leșinând la cel mai mic incident, o făceau pentrucă era modern, iar nu pentrucă ar fi fost natural.

Ceeace evidențiază tăria trupească a femeii, sunt rapoartele pe care le face în Anglia „The Industrial Fatigue Research Board" o organizație oficială care are între altele însărcinarea de a se convinge dacă munca femeilor nu e de așa natură, încât să primejduiască sănătatea sexului și implicit de a generației viitoare.

Odată se primi o plângere împotriva unei fabrici de produse chimice pretinzându-se că se dădeau femeilor însărcinări peste puterile lor. Făcându-se o anchetă la fața locului, se constată că intr'adevăr acestea îndeplineau adevărate munci de hamal, ridicând greutăți care depășiau întrucâtva pe cele cărate în medie, de bărbații din fabricile similare. Mai mult, munceau în picioarele goale fără ca delicatele oase și tendoane ale glesnei să fi fost susținute de gheată.

Gertrude Ederle una din șampioanele înnotului

Rezultatul anchetei a fost cu totul opus așteptărilor; hamalii femenini se bucurau de o perfectă sănătate, având trupuri proporționate, de o admirabilă musculatură, în timp ce surorile lor se ofileau în birouri sau ateliere.

In altă ordine de idei; aserțiunea că emoțiile femeii sunt mai intense decât ale bărbatului, corespunde credințelor populare, cu o surprinzătoare excepție: sentimentul milei, care după tradiție atinge culmea în sufletul femeiesc. Doi mari psihologi cari au experimentat asupra unei grupe de bărbați și femei, au ajuns la concluzia că bărbații sunt mult mai susceptibili de milă decât femeile. Pe de altă parte, majoritatea femeilor aveau senzația desgustului mai intensă decât bărbații. Psihologia confirmă tradiția cu privire la delicata sensibilitate a femeilor, în fața unor priveliști desgustătoare, nu însă și pe cea a milei.

Tot tradiția susține că femeile se revoltă când sunt forțate să facă ceva împotriva voinței lor. Ei bine, cercetările făcute în fabrici, au dovedit că în circumstanțe similare, bărbații se revoltă, iar femeile se resemnează.

In vitrina unui magazin s'au expus într'o zi diverse fotografii și prospecte, așa cum se obicinuește în publicitate; cineva pândia din umbră, notând pe cei ce se opriau în fața lor. Rezultatul a fost că invariabil bărbații se dovediră mai curioși decât femeile. Tradiționalele curioase, trecură fără a arunca o privire măcar asupra vitrinei, în timp ce bărbații, despre cari s'au spus în genere că sunt lipsiți de curiozitate, se opriau și se uitau.

Se susținea că femeia e capricioasă și că rareori se simte fericită. Un profesor dela universitatea din Columbia, făcând anul trecut o anchetă printre studenți și studente, spre a găsi factorii psihologici, cari determină fericirea, a ajuns la concluzia că în medie, atât bărbații cât și femeile, diferă foarte puțin din acest punct de vedere.

Intuiția e o altă citadelă a tradiționalei feminități, pe care verificările psihologice vin s'o dărâme. Se susține că femeile au o judecată slabă, dar că posedă acel misterios și minunat instinct, numit intuiție, prin care disting realul de fals. Doi distinși savanți cari s'au ocupat îndelung de această chestiune, afirmă că intuiția nu e decât cristalizarea unei funcțiuni automate a judecății, bazată pe experiență. Dacă o femeie deosebește un individ cinstit, de unul necinstit, la prima vedere, e numai pentrucă a avut de-aface cu unul din tipuri și-i recunoaște după unele semne sau expresii, care probabil nu pot fi observate de oricine. In fond cele mai evidente probe de intuiție le-au dat tot bărbații. Oricare ar fi revoluția pe care ar aduce-o ideilor tradiționale, psihologia și-a dat verdictul: *intuiția masculină e superioară celei femenine.*

O sumedenie de versiuni false au circulat până acum — susțin savanții — asupra modestiei feminine.

„Modestia naturală" e ce-

Capturarea lui Aristomenes de către femeile spartane.

(Tablou de Lapeyere)

va în care antropologii moderni nu cred, întrucât e evident ca un copil nu se naşte nici cu idei nici cu vreun caracter. A atribui unui copil de câteva zile, sentimentul modestiei sau al ruşinei, e ceva cu totul absurd.

Sălbatecii — se ştie — au asupra pudoarei, asupra îmbrăcămintei etc., idei cu totul diferite de ale noastre.

„Singura sursă a noţiunei de pudoare este educaţia" a spus acum 25 de ani savantul William G. Sumner, ideie care trecea pe atunci drept revoluţionară, dar care astăzi, e admisă de toţi savanţii, fără nici o rezervă.

Educaţia şi mediul formează firea copiilor, afectând în mare măsură caracterele sexelor.

S'a spus că pudoarea e o trăsătură exclusiv omenească. Fapt pe care prof. Sumner l-a dovedit cu totul inexact şi iată cum:

Dresă o maimuţă, obicinuind-o să poarte mereu o jacheţică roşie. Desbrăcând-o într'o zi de ea, maimuţa manifestă ruşine şi disperare. Obicinuindu-se cu jacheta, se simţia „despuiată" fără ea.

Tot acest savant scria odată, că dacă ar îmbrăca cu hăinuţe şi pantalonaşi o duzină de căţei, lăsându-i să se joace astfel o lună sau două, până când se vor fi familiarizat cu hainele şi apoi ar desbrăca pe unul din ei, dându-i drumul gol în colonia de animale îmbrăcate, reacţia ar fi exactă aceea care s'ar produce la apariţia unui individ „despuiat", într'o adunare de oameni civilizaţi. E numai convenţia, fără îndoială, dar convenţia e cea mai mare forţă socială.

Antropologii au arătat în diverse rânduri imensele şi uneori ridiculele deosebiri dintre ideile convenţionale asupra pudoarei la diferite rase, dealungul diverselor epoci. Astăzi încă, sunt multe orientale care-şi expun pântecele dar care ar prefera să moară, decât să-şi expună feţele.

Orientalii îşi acoperă capetele şi-şi descoperă picioarele, în semn de veneraţie în timp ce occidentalii fac tocmai contrariul. Femeile mahomedane surprinse de un ochiu bărbătesc în baie, îşi acoperă feţele, nesinchisindu-se de corp. Femeile hotentote pozând fotografului se despoaie complect, păstrând însă pânza ce le învăluie ca ruşinos să-l expună gol privirilor.

Femeile din Papua poartă vestminte, a căror lungime ar satisface oricare pretenţie de modestie, dar ratează orice efect în ochiul occidentalului, printr'o tăietură în jurul taliei, care lasă să se vadă tatuajul de pe coapse. E cu desăvârşire ruşinos, după ele să ascundă această parte a corpului. Japonezii la începutul relaţiilor cu occidentul, au fost foarte scandalizaţi de decolteurile europenelor deşi muncitorii lor lucrau goi de tot pe ogoare.

Totul e numai convenţie şi educaţie; ori, tocmai aci încearcă savanţii să găsească cauzele ce determină diferenţele între modestia femeiască şi cea bărbătească. Fetiţele tind să se desvolte ceva mai devreme decât băeţii. Atât la şcoală cât şi acasă învaţă mai repede, dar nu par să reţină totul. Băeţii se ştie, sunt mai conservatori şi mai convenţionali decât fetele. In consecinţă, se pare că educaţia convenţională ce dă fiecărei rase sau grup social ideia de modestie, se imprimă mai puternic în spiritele băeţilor decât în ale fetelor.

Din timpuri imemoriale, femeia a avut nevoie de sprijinul unui bărbat şi a căutat astfel să-i placă. Această stare de lucruri s'a schimbat ce-i drept în ultimii 200 de ani, dar schimbarea probabil, că n'a avut încă vreme să afecteze psihologia feminină.

Un lucru e evident: că bărbaţii au în privinţa modestiei idei mult mai severe decât femeile. Probă că ei sunt cei cari se plâng împotriva îmbrăcămintii cam sumare, a doamnelor noastre.

Acum un an, doi profesori de psihologie dela universitatea din Missouri trimiseră studenţilor chestionare, redactate cu multă decenţă, cu scopul de a aduna date extrem de interesante, pentru un studiu asupra vieţii sexuale in medie a omului. Se iscă un scandal teribil şi nu studentele ci studenţii au fost acei cari protestară cu mai multă vehemenţă.

O altă evidenţă a modestiei bărbăteşti e rezistenţa pe care o întâmpină psihologii şi psichanaliştii, când încearcă să pătrundă în viaţa sentimentală a unui individ.

Pe de altă parte, s'a observat că femeile obicinuesc să povestească episoade amoroase din viaţa lor în care pretind că ar fi făcut cuceriri fără ca ele să fi luat parte sufleteşte, vanitate arareori intâlnită la bărbat, care e prea absorbit de propriile-i sentimente, spre a se mai ocupa de impresia pe care o produce asupra femeei.

Noţiunea de „modest" se învârteşte mai ales în jurul vestmintelor. Moda femeiască oscilează dela o generaţie la alta, între doi poli: revelare şi tăinuire. Oricare ar fi spiritul zilelor noastre, sunt secole de când haina femeiască nu urmăreşte decât să atragă ochiul şi favoarea bărbătească. Or, asta numai un semn de modestie nu poate fi.

Nu că psihologii ar fi de părere ca femeia să-şi micşoreze atracţia, cei mai mulţi insistă asupra părăsirii ideilor puritane. Unul din ei a spus chiar că îmbrăcămintea sumară a femeilor duce cu siguranţă către îmbunătăţirea raselor, întrucât dă posibilitatea celor sănătoase şi bine făcute, să se mărite curând.

Se ştie precis că bărbaţii nu se ocupă mult de frumuseţea îmbrăcăminţii lor.

Interesant e faptul că moda vestmintelor revelatoare apare totdeauna în urma marilor războaie, ca o reacţie naturală a lumei feminine, în faţa împuţinării tinerilor de însurat.

Savanţii găsesc actuala modă feminină practică şi sănătoasă; îndemnând fără încetare pe bărbaţi să imite pe femei, îmbrăcându-se cât mai uşor. Asta nu înseamnă însă, decât că savanţii pun prea puţin preţ pe această formă de „modestie".

Afirmaţia că între femee şi bărbat cel din urmă e mai modest, rămâne în picioare.

Koprol
PURGATIV IDEAL DE CIOCOLATA
LAXATIV PLĂCUT KOPROL

CEREŢI LA TOATE LIBRARIILE ROMANUL LUI
CLAUDE ANET
ARIANA
după care s'a făcut filmul cu acelaş nume

LAMA DE RAS
MEM
DE LUXE
NEINTRECUTĂ ÎN PREŢ ŞI CALITATE
REPR. M. MARGULIUS, SMARDAN 4, BUCUREŞTI

Petrole Hahn
Loţiune igienică suverană contra căderei părului şi a mătreţei.
— Curăţă şi dă părului un aspect lucios şi îl parfumează plăcut.
— Recomandat special pentru coafatul şi ondulatul părului.
DE VÂNZARE PRETUTINDENI
Refuzaţi contrafacerile şi cereţi numai flacoane în ambalaj original

Les traitements de base
Marie Earle
660, FIFTH AVENUE NEW-YORK
(la premiére maison du monde de produits de beauté)
sont actuellement en vente partout
AUX MÊMES PRIX
qu'au dépôt de Paris
IMPORTATION ORIGINALE GARANTIE

DÉPOT POUR L'EUROPE:
15 RUE DE LA PAIX, PARIS

Actualităţi din ţară

D. N. D. Ghica, fostul nostru ministru plenipotenţiar la Roma, a fost numit ministru de externe în cabinetul d-lui Iorga. Fotografia noastră reprezintă pe d. ministru de externe, la sosirea în Gara de Nord.

Clişeul din josul paginei reprezintă delegaţia fabricanţilor bulgari de articole de zahăr, care a vizitat săptămâna trecută capitala.

La Bucureşti, s'a deschis săptămâna trecută conferinţa Micei Antante a Presei, în palatul Sindicatului Ziariştilor, conferinţă premergătoare celei politice, care va avea loc la Sinaia.

Au luat parte delegaţi jugoslavi, cehoslovaci şi români şi s'au discutat diverse chestiuni în legătură cu interesele colective de presă.

Fotografia din stânga paginiei sus, reprezintă delegaţiile congresului, iar cea din dreapta sus, un aspect al sălii de şedinţe.

PUDRA ŞI PARFUMUL DOAMNEI ELEGANTE

Lubin
PARIS

PENTRU INFRUMUSEŢAREA FEŢEI, MAINILOR ŞI DECOLTEULUI
CREMA ŞI SAPUNUL
FLORA
RAMAN NEINTRECUTE

O MINUNATĂ DESCOPERIRE A ŞTIINŢEI
DESTINATĂ FEMEILOR CE VOR SĂ FIE FRUMOASE
APA DE OBRAZ „Laura"
Unica pentru inchis porii şi curăţirea pistruilor împreună cu crema LAURA face un ten ideal.
LA TOATE DROGHERIILE ŞI FARMACIILE DIN CAPITALA
EN GROS PARFUMERIA EXCELSIOR CAL. MOSILOR 78

Cupon pentru concursurile de cultură generală

No. 223

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

Cupon pentru jocuri

No. 223

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

Filmul „Parada frumuseţii" pentru alegerea „Miss României"

20.000 lei premiu pentru spectatori

ROMÂNIA trebue să-şi facă un punct de onoare din participarea la concursul internaţional de frumuseţe, care se va ţinea la Bucureşti.

Aleasa ţării noastre, trebue să se prezinte astfel, încât să stea cu cinste alături de reprezentantele statelor europene.

Deaceea „Miss România 1931", trebue aleasă cu cea mai mare grijă. Şi iată pentruce „REALITATEA ILUSTRATĂ" iniţiatoarea şi organizatoarea concursurilor de frumuseţe, n'a vrut să-şi ia singură responsabilitatea acestei alegeri şi a hotărît ca publicul, — printr'un plebiscit — să desemneze pe viitoarea „Miss România".

Dintre candidatele prezentate, de îndată ce „REALITATEA ILUSTRATĂ" a anunţat concursul, un juriu a ales un grup de 12 şi revista a realizat, cu ajutorul casei *„Gaumont"*, un film sonor.

Filmul acesta este o comedie care servă de pretext la prezentarea pe ecran, în mai multe rânduri, a grupului din care publicul urmează să aleagă pe „Miss România".

Filmul, care a fost sonorizat la Paris, a sosit în Capitală şi va fi proectat săptămâna viitoare într'unul din marile Cinematografe din Capitală şi în toate cinematografele importante din ţară, iar spectatorii sunt rugaţi, ca după ce-l vor vedea, să cumpănească bine şi să ne indice pe aceea pe care o consideră demnă de a reprezenta frumuseţea ţării noastre.

Toate sunt frumoase, dar gustul publicului — care niciodată nu dă greş, — va şti să aleagă din toate pe aceea care le întrece în frumuseţe. Aceasta va fi „Miss România".

Desigur că vom primi mii şi mii de voturi, pentrucă sufragiile publicului nu vor merge toate către aceeaş candidată.

Noi vom face o clasificare, pe baza voturilor primite. „Miss România" va fi candidata care va întruni cele mai multe voturi. Vor urma apoi în ordine candidatele cu un număr de voturi din ce în ce mai mic şi iată că acei care conduc revista „REALITATEA ILUSTRATĂ", au ajuns la ideea instituirei unui nou concurs original, de data aceasta pentru publicul spectator.

Ori cine va şti să prevadă în mod just clasificarea generală, va primi un premiu de 20.000 lei.

Prin urmare spectatorii au o dublă însărcinare: 1) să privească cu atenţie filmul „Parada Frumuseţii" şi să-şi dea votul pentru alegerea aceleia care trebue să fie „Miss România" şi 2) să facă o clasificare cât mai justă a celor 12 candidate.

Suntem încredinţaţi — în felul acesta — că filmul casei „Gaumont" se va bucura de întreg interesul publicului.

De altfel acest film este cât se poate de interesant şi prin el însuşi. Are un subiect nostim: e vorba de un grup de şcolăriţe sburdalnice, care dorind să filmeze, ştiu să se debaraseze de profesoara lor şi să se prezinte în faţa obiectivului.

Concursul nostru de cultură generală

Dorind să stabilim legături cât mai strânse între revista noastră şi marea massă a cititorilor, care totdeauna a simpatizat cu această publicaţiune, am hotărît transformarea concursului nostru şcolar, într'unul de cultură generală, dotat cu mari premii, care vor fi distribuite lunar, după fiecare grup de patru serii de întrebări.

Fiecare cititor poate concura, fie că este persoană matură, elev sau student, răspunzând la fiecare chestiune în maximum cinci rânduri de mână şi alăturând totodată corespondenţei, bonul pe care-l publicăm în josul acestei pagini.

Premiile lunare sunt următoarele:
Premiul I: Lei 10.000.—
Premiul II: Lei 5.000.—
Premiul III: Lei 3.000.—

In afară de premii în bani, mai oferim şi o serie de 25 premii de consolare, a câte 500 lei, în volume, după alegere, din catalogul editurii „Adevĕrul".

Iată textul exact al acestei întrebări:

1) Ce literat de naţionalitate franceză şi-a scris operele în limba germană?
2) Ce religie crede în dispariţia sufletului după moarte?
3) Cine a conceput cel dintâi ideia statului comunist?
4) Ce corpuri nu pot fi străbătute de undele hertziene?
5) Care e aportul original în muzică, datorit lui Richard Wagner?
6) Ce se înţelege prin telemecanică?
7) De unde derivă superstiţia numărului 13?
8) Cum se explică faptul că un auditor la radio poate auzi transmisiunea unui spectacol înaintea unei persoane din sala de spectacol?
9) Care erau primele aparate pentru măsurarea timpului?
10) Ce poet celebru a fost condamnat pentru furt şi asasinat?

Răspunsurile la aceste întrebări se pot trimite fie separat, fie toate odată, la adresa revistei noastre: str. C. Mille 7, după terminarea seriei în No. 224. Pe plic sau pe carte poştală, se va menţiona: „Concursurile de cultură generală."

Fiecare serie de răspunsuri trebue să fie însoţită de cuponul respectiv.

Cititorii trebuesc să răspundă la cel puţin cinci întrebări, în fiecare săptămână.

NOTĂ. — Dintr'o omisiune tipografică, textul primei întrebări din seria I a concursului nostru de cultură generală a apărut într'o formă eronată.

Ce substanţă este mai densă în stare lichidă decât în stare solidă?

INDISCUTABIL PÂINEA HERDAN E CEA MAI BUNĂ

Primăvara pretinde o bună îngrijire a întreţinerei pielei cu

CREMA NIVEA
ULEIUL NIVEA

Fiindcă ambele apără la vânt sau contra oricărei vremi nefavorabile pielea Dvs, care prin îmbrăcămintea de iarnă a devenit prea sensibilă şi delicată. Ambele aceste preparate, ca unice în felul lor, conţin Eucerita care se înrudeşte cu pielea şi efectul său este de a pătrunde prefund în ţesuturile ei şi deci au eficacitatea de a întreţine pielea cu efect şi durată.

Crema-Nivea: Doze: Lei 16.–, 34.–, 72.–, Tuburi: Lei 30.–, 45.–

P. Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39

DE VORBA CU CITITORII

202, Câmpina. — Deşi nu prea-mi este permis să divulg adresele concurentelor, totuş ţin să te servesc, în speranţa că nu nutreşti cine ştie ce planuri periculoase... D-ra Lila Alexandrescu — e frumoasă, aşa-i? locueşte în calea Văcăreşti 112...

Nelămurita.. — V'aţi supărat, nu mai e posibilă împăcarea... Şi pentru asta eşti... nelămurită?... Păi, de unde vrei să fiu eu lămurit, în cazul acesta?... Eu ştiu că atunci când mă supăr pe cineva am motive puternice şi nu mai apelez la altul să-mi explice... de ce m'am supărat... Dacă e posibilă o supărare fără remediu? Da, ce supărarea e lepră? Numai lepra nu are remediu... Supărarea, dudue, e trecătoare dela sine, afară de cazul când unul dintre dv. ţine să-i dea aspect de perpetuare... In cazul acesta e grav. Trebue să-ţi cauţi alt iubit mai puţin... supărăcios. Te-ai lămurit?...

O prietenă. — Dudue dragă, nu sunt eu acela care decid în alegerea concurentelor. De altfel e un fapt consumat.... Speranţă! Va fi şi la anul concurs...

Disgraţiata. — Ei şi pentru asta trebue să te superi? Aşa sunt eu, glumeţ din fire. Crede-mă însă că nu fac nimic din răutate. Imi iubesc deopotrivă toţi corespondenţii şi nu fac nici o deosebire. Câte odată, când sunt în toane rele, îi mai iau la rost, altă dată îi îndulcesc cu câte-o frază mieroasă... Ei mă cunosc de mult, şi — probabil — că le place... variaţia. Altfel nu mi-ar mai scrie. Şi, crede-mă, aş regreta-o!... Haide, lasă „figurile" disgraţioase şi spune-mi cu ce te pot servi!...

M. Schuff... — Nu ştiu pentru a câta oară trebue să repet că nu cunosc adresele bogătaşilor şi că la această rubrică nu se răspunde decât chestiunile din domeniul artistic şi — cel mult — sentimental.

Hariana. — O puteţi afla răsfoind colecţia revistei noastre pe anul 1930. Cred că o posedaţi...

A. Ghiocel. — Regisorul filmului „Ciocoii" este Horia Igiroşanu. Locueşte în calea Griviţei 131.

Senorita. — Walter Janssen vorbeşte germana, franceza şi italiana. Are voce de bariton. Cunoaşte următoarele sporturi: Automobilul, călăria, canotajul, scrima şi tirul. Se pricepe să cânte la violoncel. Locueşte la Berlin N. W. 40 In den Zelten, 9. Vrei poate şi telefonul?... C 6 Moabit 1626... Cred că eşti satisfăcută de toate aceste amănunte, pe cari mi le-ai cerut.

M. de Bourgogne. — Probabil că în ziua când vei citi acest răspuns al meu premiul acela va fi fost acordat de mult. Titlul pe care-l indicai d-ta nu era deloc rău, dar de ce nu l-ai trimis revistei „Cinema" direct?... Eu în orice caz nu m'aşi fi putut pronunţa înainte de închiderea concursului.

Alphonso. — Cred că cea mai indicată cale de urmat ar fi să te adresezi Consulatului Român de la New-York. 2) Liane Haid locueşte la Berlin - Wilmersdorf, Württembergischestrasse, 13.

B. Grig.Cernăuţi.— Am răspuns separat prin poştă, aşa cum ţi-a fost dorinţa. E o excepţie...

Rozina Cristescu. — Amănunte atât de intime asupra concurentelor la titlul de Miss România nu ţi-aş putea da, pentrucă... nu cunosc...

D. de M. — Regret foarte mult, dar atâta timp cât nu eu sunt acela care-ţi solicită fotografia, nu-mi pot lua nici un angajament de-a o returna. Te pot asigura însă — dacă ţii neapărat să te văd şi să-mi dau părerea — că voi distruge imediat acea fotografie, aşa că să nu-mi rămână mie... Totuş ţin să te previu că părerea mea e prea neînsemnată, mai ales... orientat după o simplă fotografie. 2) Victor Varkoni filmează încă în America. 3) Cum nu, oare trebue să mă întrebi pe mine când îţi schimbi pseudonimul?... Dar cu piciorul acela, desenat acolo, în colţul misivei, ce vrei să spui?... Nu care cumva acesta ţi-e portretul?...

Mimişor-Iaşi. — Probabil c'am scăpat filmul despre care-mi vorbeşti. In orice caz, e un actor încă obscur; n'a mai apărut în nici un alt rol de seamă.

Mireille. — Fi binevenită în rândul prietenelor mele anonime! Iţi stau oricând cu drag la dispoziţie şi în orice chestiune asupra căreia nu eşti lămurită. 2) Charlie Chaplin n'a venit la Bucureşti pentrucă itinerariul voiajului său în Europa se reducea la câteva metropole ale Apusului. Omul acesta nu are timp de pierdut şi nici nervi de oţel. Iţi dai seama cred, cât de obositoare trebue să fie descinderile sale în mijlocul poporului entuziasmat, gata să-l strivească — din prea multă simpatie — la fiecare pas.

Stepju şi Apxw. — Pentru toţi aceşti actori adresează corespondenţa prin „The Standard Casting Directory", 616, Taft Building, Hollywood Cal. U. S. A.

Recunoştinţă până la moarte. — Dar ce-aş putea să fac eu pentru d-ta, dudue?... Să faci cinematograf în România este deocamdată o imposibilitate pentru că nu avem decât o producţie infimă, numeric şi mizerabilă calitativ. Te-aş sfătui totuş să te adresezi regisorului Horia Igiroşanu, singurul de la noi care se pare că s'a consacrat filmului naţional şi care persistă.

Diki. — Ai câştigat pariul. Greta Garbo a debutat în cinematograf cu acel rol din „Gösta Berling"... Să văd, te ţii de promisiune!...

Fleurry. — Nu înţeleg. Eu ţi-am răspuns astfel, crezând că nu-ţi va displace. Sunt multe cititoare caremi cer expres să le înfloresc răspunsul cu ironii sau glume... Să fim înţeleşi: vrei să-ţi răspund laconic şi serios?... Foarte bine: Ce doreşti?...

Tolea T. Urâtu. — Iartă-mă, dragă urâtule, dar mi-e imposibil să-ţi descifrez misiva!... Scrie-mi mai clar — litere mai mari — şi te voi citi cu plăcere...

Mimmy Vax. — Vrei să întreprind cercetări acum? Mi-ar fi imposibil... Te-aş sfătui însă, să-ţi schimbi pseudonimul — cred că n'ai motiv să ţii prea mult la el — şi atunci nu vei mai da ocazii la confuzii din acestea... De acord? Dacă nu-l schimbi, să ştii c'o înjur pe Greta Garbo la care ţii aşa de mult!..

Ciotlaş Virgil-Blaj. — Să te învăţ eu cum se instalează un aparat de radio?.. Aşteaptă puţin. I-am făcut o scrisoare lui Ramses III prin care-l rog să-mi dea aceste explicaţii. Când le voi primi ţi le voi comunica. Dacă nu ai răbdare până atunci, te poţi adresa ziarului „Radio şi Radiofonia" str. Const. Mille 7—9—11, Bucureşti. (Puteai s'o faci dela început).

G. Malladia R.-şomeură. — De când cuvântul şomeur a devenit... profesie?... Sau poate vrei să-ţi scuzi lenea?... 2) Uite ce e: Colecţia revistei noastre nu mai e disponibilă dela No. 1 deoarece primele numere au fost epuizate. Trimite însă, la administraţie costul şi indicaţiile respective şi vei primi revistele prin poştă. E simplu ca „bună ziua". Sau — şi mai sigur — treci personal pe la administraţie, căci.... tot n'ai ce face toată ziua.

Wanda-Botoşani. — Maurice Chevalier e catolic. Mulţumiri pentru frumoasele urări!...

Foebus Apollon. — Inutil să-i scrii. Charlie Chaplin s'a decis să nu citească nici o scrisoare dela admiratori, în timpul voiajului. Are, omul, nevoe de linişte!...

Floare de Crin. — Un autograf al meu pe o fotografie de plajă... N'ai vrea unul pe o fotografie de... baie? Eu nu merg la plajă. Fac baie acasă... 2) Ai dreptate, în „Magia Neagră" a jucat actriţa despre care-mi vorbeşti.

Petriceicu-Buhuşi. — Brrr! Ce scris oribil!... Abia de-am ghicit ce vrei să-mi spui... Ţin să-ţi atrag atenţia că cinematograful nu e o **ocupaţie**, cum crezi d-ta ci o artă (ştii ce e aia?) şi că dacă d-ta n'ai ce face, îţi recomand eu o... ocupaţie: învaţă ortografia!...

P. Ştefănescu-Caracal. — Regret, scumpe domn, dar nu păstrez corespondenţa, după ce o rezolv. Ar însemna să-mi angajez o armată de funcţionari, ca s'o claseze, aşa că rezolv problema aceasta prin a lua notă în manuscrisul meu şi a o trece la foc. Cred că e mult mai convenabil procedeul şi pentru corespondenţii mei anonimi.

Domniţa Codrilor. — Prima are 1.62 şi cântăreşte 52 kgr.; a doua are 1,58 şi cântăreşte 45 kgr. 2) Prin „vilain" se înţelege intrigantul filmului.

Maco. — Tot Richard Tauber, care apărea în rol dublu.

Greta. — Ai văzut ce înseamnă să te pripeşti?... Dar, ascultă, ce s'aude cu proiectul acela? Mi se pare că-ţi place să-ţi făureşti iluzii!... 2) Un film se poate colora prin mai multe procedee, foarte complicate de altfel şi pe care nu ţi le-aş putea explica în câteva rânduri. Probabil că voi scrie în curând un articol cu acest subiect şi asta ca să-ţi satisfac curiozitatea. Eşti mulţumită?...

Vinicius. — Nu cunosc actuala îndeletnicire a acestui romancier. De altfel ce importanţă are să ştii dinainte ce scrie un autor? Nu care cumva vrei să-l citeşti în manuscris?.. 2) Cu întrebări de domeniul radiofoniei adresează-te ziarului „Radio şi Radiofonia" (vezi adresa mai sus).

Max Smeling. — Trei săptămâni să aştepţi un răspuns încă nu înseamnă nimic. La revista franceză „Cine-Miroir", cititorii sunt avertizaţi că trebue să aştepte un răspuns după două luni dela trimiterea corespondenţei. 2) Autorul acelui articol a cam exagerat desigur. Janet Gaynor s'a căsătorit cu bogătaşul acela pentru că aşa a găsit ea de cuviinţă. Charles Farrell s'a consolat în schimb cu Virginia Valli. E adevărat însă că de multe ori sunt şi clauze stipulate în contract care interzic unei actriţe o căsătorie ce-ar compromite-o. 3) Numele meu e Joseph de Saxa şi sunt un descendent degenerat al familiei de Saxa. 4) Citeşte şi acum revista aceea să văd dacă-ţi va face aceiaşi impresie!...

Nu mă uita-Constanţa. — Vezi bine că nu te-am uitat... In schimb ai uitat d-ta să pui întrebarea de rigoare...

„Pi". — Imaginează-ţi ce ruşine! Un coleg de redacţie s'a apucat să-ţi repete numele de două ori... 1) Pentru Nancy Caroll adresează corespondenţa la Paramount studio Hollywood, Cal. U. S. A. Ultimul ei film n'a fost prezentat încă la Bucureşti.

Unul care-ţi vrea numai binele. — Mulţumesc pentru intenţie!...

Gelo Karleyn. — Articole în genul acesta am mai publicat în revista noastră, aşa că deocamdată nu ne interesează.

J. de S.

CUM ŞI-A PIERDUT VENUS DE MILO BRAŢELE

ACUM însfârşit se ştie cum a devenit ciungă Venus din Milo. După multe cercetări şi discuţii contradictorii experţii au ajuns la convingerea că zeiţa frumuseţei fusese înzestrată cu braţe, dar nu se ştia în ce împrejurări şi când anume şi le-a pierdut. Istoricul francez Camile Vergnol raportează, că celebrul cercetător Dumond D'Urvile — primul colecţionar care a văzut zeiţa — a luat hotărîrea s'o răpească şi s'o ducă în patria lui, Franţa. Dar nu era lucru tocmai uşor. A avut loc o adevărată luptă pentru statuie şi cu această ocazie Venera a fost lovită atât de rău, încât şi-a pierdut braţele.

CUM A FOST DESCOPERITA STATUIA LUI VENUS

De fapt, Venus din Milo, care ocupă şi astăzi un loc de cinste în Louvre, ar trebui să se numească Afrodita din Melos. E o zeiţă elenă, originară din insula Melos. Acolo a găsit-o, în anul 1820 un ţăran, făcând nişte săpături pe proprietatea lui. Era o statuie ruptă în două, dar altminteri fără stricăciune. Administratorii insulei hotărîră, în urma sfatului călugărului Oiconomos, să dăruiască chipul de piatră al zeiţei guvernatorului, prinţul Moruzi, pentru a câştiga simpatiile lui. Ţăranul cerea 750 piaştri pentru statuie. Administratorii nu voiră să-i plătească această sumă, iar tratativele continuară multă vreme. Intre timp sosi la Melos o escadră franceză, ai cărei ofiţeri avură prilejul să admire pe Afrodita. Dumond D'Urvile, pe atunci ofiţer subaltern, era cel mai entuziast admirator al statuei şi împreună cu un camarad voi s'o cumpere. Insă ţăranul văzând cât de mult ţin străinii la chipul cel de piatră, urcă preţul până la 1200 piaştri, o sumă de care nu dispuneau modeştii ofiţeri. Spre marele lui regret, Dumond trebui să părăsească insula Melo, fără statuia Afroditei. Dar gândul de a-o cuceri i se înfipse în minte şi povesti toată întâmplarea, la Constantinopol, prietenului său De Marcellus, ataşat al legaţiei franceze. Acesta se entuziasmă de idee şi interesă, la rândul său, pe ministrul Franţei marchizul de Riviere.

DIPLOMATUL ŞI RĂPIREA AFRODITEI

Cu permisiunea ministrului, De Marcellus porni la Melo, pe vasul de război Estafete, aparţinând escadrei, spre a cumpăra statuia. In apropiere de port De Marcellus zări de pe vapor că pe uliţa portului cobora un convoi, cu un călugăr în frunte. Bărbaţii ţineau bâte în mână, ocrotind o targă, dusă de alţi bărbaţi, pe care se afla statuia, legată cu frânghii. După cum aflară francezii mai târziu, ea fusese cumpărată de către administratorul insulei şi urma să fie dusă la guvernator, care voia s'o aşeze în haremul său. Marcellus nu ştia atunci toate acestea, dar îşi dete seama că numai o acţiune imediată i-ar putea fi de folos: căci desigur că statuia avea să fie dusă întrun loc, unde avea să fie inaccesibilă. Adună douăzeci de marinari, ancoră la ţărm şi împreună cu tovarăşii săi întâmpină procesiunea. Mica oaste a lui De Marcellus năvăli asupra convoiului, spre a pune mâna pe statuie. Urmă o încăerare sălbatecă, în care izbândiră în cele din urmă marinarii. Inşfăcară în grabă Venera şi o târâră cu şi mai mare grabă peste stânci, până la coastă, aruncară statuia în barcă, şi se înapoiară la vasul de război. Ajunşi acolo făcură constatarea, că Afrodita nu mai avea braţe. I se rupseseră în cursul transportului peste stânci, sau în timp ce fusese trântită în barcă. Braţele Venerei zăceau probabil între stânci, sau în fundul mării. Francezii n'au mai avut timp să le caute, iar cercetările ulterioare nu le-au scos la iveală.

PROCES-VERBAL DIPLOMATIC

Ataşatul de legaţie nu prea se simţea cu conştiinţa curată ajungând cu prada sa la Constantinopole şi nici ministrul nu era prea bine dispus. Statuia fusese răpită, aşa încât se puteau aştepta la complicaţii diplomatice. Muşamalizarea chestiunei a costat o sumă frumuşică de bani. Ţăranul din Melo, care descoperise pe Afrodita primi şase mii de franci; administratorii insulei, pe care guvernorul pusese să-i lovească cu biciul, amendându-i cu şapte mii piaştri căpătară cei şapte mii piaştri inapoi. In urmă s'a făcut un proces verbal, prin care se stabilia că Franţa a cumpărat în bună ordine statuia în chestie. Consulul francez din Melo şi prietenul lui Dumond, locotenentul Materer, confirmară că zeiţa nu avusese braţe, încă de când o desgropase ţăranul, spre a nu da loc la bănueli. Cu toată infirmitatea ei, Afrodita ciungă a fost primită la Paris cum nu se poate mai bine, şi a avut un desăvârşit succes artistic. A fost imediat adăpostită la Louvre în loc de cinste, iar marchizul de Rivière a fost transferat în Franţa, incredinţându-i-se un post inalt, cu titlul de duce.

Cu această ocazie trebue să pomenim şi de istorioara lui Mark Twain despre originea Venerei de Milo, chiar dacă unii dintre cititorii noştri o cunosc.

Campionatul Naţional de Şah a fost organizat anul acesta de Cercul de Şah „Bucureşti", dela 11 la 22 Aprilie.
S'au distribuit premii în valoare de 21.400 lei.
Premiul I şi titlul de campion a fost decernat d-lui Ştefan Erdely (Timişoara).
Premiul II, Dr. Balog (Miercurea Ciucului).
Premiul III, Al. Tyroler (Timişoara).
Premiul IV, Andrei Winkler (Iaşi).
Premiul V, Mendelsohn (Bucureşti).
Supra-arbitri au fost d-nii ing. Liviu Ciulei, preşedintele Federaţiei Române de Şah, şi căp. Alexandru Bibescu, preşedintele Cercului de Şah Bucureşti şi organizatorul campionatului. (st. în medalion).

Institut Cosmetic Medical
(Institut de înfrumuseţare)
Str. Ştirbey-Vodă, 34. Telef. 311/44
Dr. F. KOVACS
Specializat la Viena
Boli de piele şi cosmetică. Diatermiei, Raze ultraviolete. Fizioterapie. Ingrijirea feţei. Distrugerea radicală a părului de prisos, sbârcituri, negi, coşuri, pistrui, semne de naştere. Tratament de întinerire. Cura de slăbire locală şi generală, varice, etc. etc.
Vânzarea produselor proprii

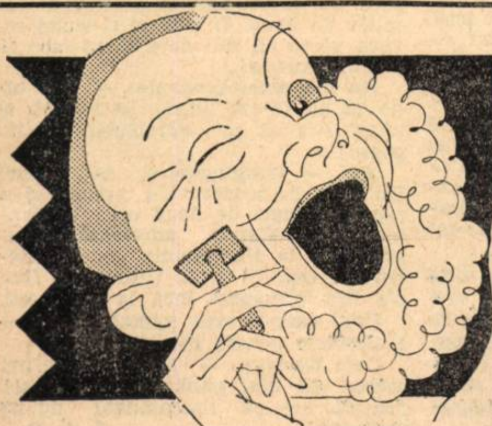
UN COZONAC SPLENDID **HERDAN** 30 LEI

O PUDRĂ BUNĂ
asigură
UN TEN FRUMOS
preferaţi
PUDRA D'ARGY

NIMIC NU-I MAI PLĂCUT CA RASUL CU LAMA
DIAMOND
REPR. G-LĂ A. SCHOR S.A. BUCUREŞTI STR. TUDOR VLADIMIRESCU 26

Cum a fost creată Venus de Milo

de Mark Twain

PRIMUL CAPITOL

(Scena se petrece in atelierul unui artist din Roma)

— O George ,cât te iubesc!

— Mary, scumpa mea, o ştiu. De ce oare tatăl tău e atât de neinduplecat ?

— George, nu i-o lua în nume de rău. Pentru dânsul arta e o neghiobie. El nu se pricepe decât la băcănie. Işi închipue că am să mor de foame la tine.

— S'o ia dracu de înţelepciune! De ce nu sunt oare un negustor chiabur, fără inimă, în loc să fiu un sculptor genial, care n'are ce mânca ?!

— Nu dispera George. Toate prejudecăţile lui vor dispărea din moment ce vei fi câştigat cincizeci de mii de dolari.

— Cincizeci de mii...! Dar bine, fetiţo, eu nici chiria nu mi-am plătit-o încă!

CAP. II.

(Scena se petrece intr'un apartament din Roma)

„Stimate Domn, ce atâta vorbă! N'am nimic împotriva d-tale, dar nu pot să-mi mărit fata cu un ghiveci de dragoste, artă şi foame. In afară de aceasta ce-ai mai putea d-ta oferi fiicei mele?!"

— Domnule, sunt sărac, n'o tăgăduesc, dar gloria nu preţueşte oare nimic? Senatorul Belem Fyord din Arcansas spune că noua mea statue a Americei este o capo de operă a sculpturei şi are convingerea că numele meu va fi odată celebru.

— Fleacuri, vorbe în vânt! Ce dracu pricepe măgarul ăla din Arcansas despre chestiile astea? Vorba e cât face sperietoarea d-tale de păsări din marmoră? Şase luni de zile ai tot dăltuit la ea, şi acum nu ţi se dă nici o sută de dolari pe dânsa. Nu, domnule, arată-mi ici în palmă 50.000 dolari şi îţi dau fata. Dacă nu, se mărită cu tânărul Simper. Iţi dau răgaz şase luni să-ţi faci rost de aceşti bani. Bună ziua, domnule te-am salutat.

— Ah, nefericitul de mine!

CAP. III.

(Scena se petrece în atelier).

— O, John, scumpul meu prieten, sunt cel mai nenorocit dintre oameni.

— Eşti un dobitoc.

— Nu mai am nimic de cine să mă ataşez, decât de statuia mea a Americei. Dar vai, nici ea nu-mi arată niciun fel de compătimire, în trăsăturile ei marmoreene. E atât de frumoasă şi atât de crudă.

— Eşti un neghiob!

— Vai, John!

— O, prostie! Nu mi-ai spus oare că ai timp şase luni, ca să-ţi faci rost de bani? Ţi-i voiu procura eu.

—Ce tot spui, John? Cum naiba vrei să-mi procuri o sumă atât de imensă?

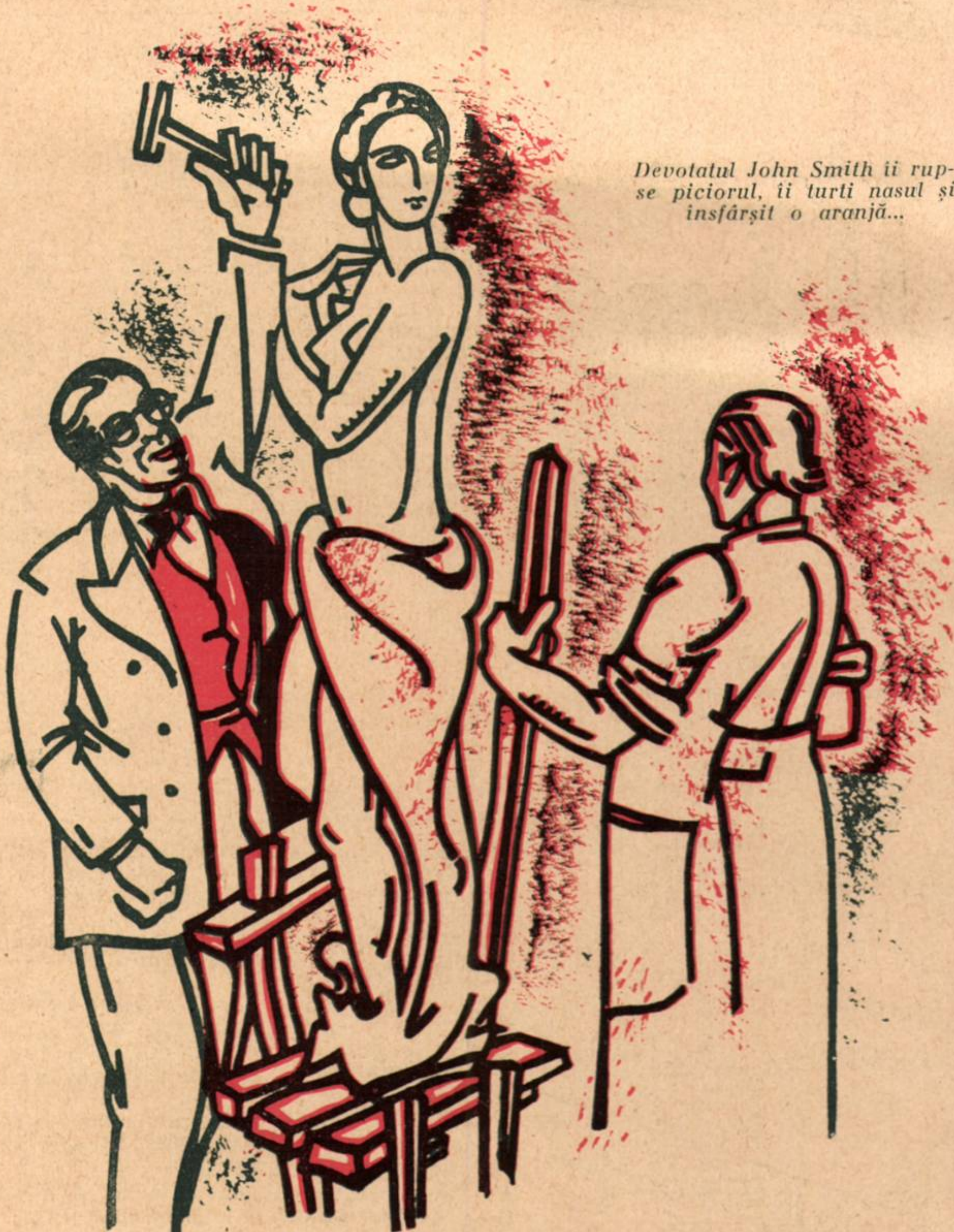
— Asta-i treaba mea. Tu nici să nu te amestici. Vrei să-mi laşi toată afacerea în seamă? Vrei să-mi făgădueşti că mi te vei supune în toate? Vrei să-mi juri că vei aproba toate acţiunile mele?

— Simt că ameţesc! Mi se face negru dinaintea ochilor. Insă — jur.

După aceasta, John apucă un ciocan şi cu cel mai mare calm sparse nasul „Americei". Mai dădu o lovitură şi două din degetele ei zac pe podea. Repetă gestul şi sfârcul urechii are aceiaş soartă. Incă o lovitură şi degetele dela picioare se sfărâmară. Insfârşit ultima, şi piciorul stâng dela genunchi în jos se face ţăndări. John îşi luă pălăria şi plecă.

George sgâi ochii timp de 30 secunde la chipul ciopârţit din faţa lui, apoi căzu svârcolindu-se pe jos, cuprins par'că de crampe stomacale.

Peste puţin John se întoarce cu o trăsură ,încarcă în ea pe artistul cu inima zdrobită şi statuia cu piciorul sfărâmat şi o porneşte senin, dealungul străzilor, fluerând un cântec vesel. Pe artist îl transportă la domiciliul său, şi pleacă mai departe cu statuia, dispărând pe via Quirinalis.

Devotatul John Smith îi rupse piciorul, îi turti nasul şi insfârşit o aranjă...

CAP. IV

(Scena se petrece în atelier)

— Azi la roa două expiră termenul de şase luni. Doamne ce chin. Viaţa mea e nimicită. Aş vrea să mor. Aseară n'am mâncat nimic, azi dimineaţă la fel. Nu îndrăznesc să intru în vre-un restaurant, dar mi-e foame de nu mai pot. Cismarul îmi scoate sufletul, croitorul îmi împuiază urechile de dimineaţă până seară. Proprietarul stărue să-i plătesc chiria. Cât sunt de nenorocit! Pe John nu l-am văzut din ziua aceea cumplită. Ea îmi zâmbeşte tandru când ne întâlnim prin străzile din centru, dar la un semn al tatălui, cu inima de piatră, trebue să-şi întoarcă privirile spre partea cealaltă a străzii. Dar cine bate în uşă? Cine vine să mă execute iar? Cu siguranţă că ticălosul ăla de cizmar. Intră...

— Să trăiţi d-le. Dumnezeu să vă dea sănătate. Cerul să vă ocrotească. V'am adus ghetele alea noi. Mă rog, mă rog, nici nu e vorba de plată. Nu sunt grăbit de fel. Voiu fi mândru dacă veţi binevoi să-mi fiţi client şi de acum înainte. Respectuoasele mele salutări. Să trăiţi!

Aduce singur ghetele! Nu-i trebue plată! Pleacă închinându-se până la pământ, ca în faţa unei alteţe regale? Doreşte să-i fiu şi mai departe client?! Dar ce-i asta? Se apropie sfârşitul lumii? Ce naiba... Intră!

— Ertaţi-mă signore, vă aduc costumul cel nou...

— Intră!!

— Vă cer mii de scuze dacă vă supăr domnule. Am amenajat pentru dvs. în apartamentul de jos, odăile cele frumoase. Sărăcia de locuinţă nu face pentru un om ca dvs.

— Intră!!!

— Viu să vă anunţ că creditul dvs. la banca noastră, care din nenorocire a fost întrerupt un timp oarecare, vă e din nou deschis în chip cu totul satisfăcător. Vă stăm cu plăcere la dispoziţie oricare-ar fi suma de care aveţi nevoe.

— Intră!!!!

— Să trăeşti băete, e a ta. Vine numai decât. Ia-o! însoară-te cu ea, iubeşte-o şi fiţi fericiţi! Dumnezeu să vă binecuvânteze. Ura!

— Intră!!!!!

— O, George ,scumpul meu, suntem salvaţi!

— O, Mary, iubita mea, suntem salvaţi. Dar să mă ia dracu dacă am habar cum şi pentru ce.

Intr'adevăr, inima-mi bătea de o emoţie cum nu mai simţisem niciodată şi arterele ameninţau să-mi plesnească sub presiunea sângelui care circula rapid. *(Continuare în pag. 6)*

Singurul remediu contra gripei și ori-cărui fel de răceli este
DIANA
DIANA
Furnizor al Curții Regale
DIANA
FRANZBRANNTWEIN

Faceți ca și dentistul dvs.

Nu este nimic cunoscut mai bine până azi care să albească și să curețe dinții D-voastră, ca PASTA și SĂPUNUL de dinți GELLE FRERES-PARIS.

Pentru acest motiv majoritatea dentiștilor din lumea întreagă o recomandă.

CAP. V.

(Scena se petrece într'o cafenea din Roma).

Câțiva americani stau la o masă. Unul dintr'înșii citește și traduce dintr'un ziar săptămânal italian, următorul articol:

DESCOPERIRE SENZAȚIONALA

„Acum vre-o șase luni un american John Shmith, care locuește de câțiva ani la Roma, a cumpărat pentru o sumă neinsemnată o bucată de pământ din Campagna aflător pe lângă sarcofagul familiei Scipio, al cărui proprietar e o rudă falită a princesei Borgheze. Apoi d. Shmith transcrise proprietatea pe numele unui artist american, lipsit de mijloace, George Arnold, declarând că aceasta ar fi o compensație pentru o pagubă pe care o cauzase acum câtva timp întâmplător d-lui Arnold. Adaugă, că spre a da compatriotului său o satisfacție deplină, va face diferite ameliorări pe acest teren, pe contul său propriu. Acum patru săptămâni, cu ocazia unor săpături efectuate în acest scop, d. Shmith a scos la iveală o minunată statue antică, cea mai frumoasă din toate comorile de artă ale Romei. E un chip de femeie, care deși prezintă avarii, cauzate de vreme și de umezeala pământului, încântă totuș ochiul, prin frumusețea ei răpitoare. Nasul, piciorul stâng dela genunchi în jos, o ureche, două degete dela o mână precum și degetele piciorului drept lipsesc. Altminteri statuia este perfect de bine conservată. Guvernul a trimis numaidecât reprezentanții săi, pentru a pune mâna pe statuie și a institui o comisie de experți, artiști, arheologi, și înalte fețe bisericești, pentru evaluarea capodoperei și fixarea despăgubirei ce se cuvine proprietarului terenului, pe care a fost descoperită. Până mai zilele trecute cel mai desăvârșit mister plana asupra afacerei, comisia își ținea ședințele în secret. In cele din urmă, membrii comisiunei conveniră în unanimitate, că statuia reprezintă o Veneră sculptată de un artist necunoscut, dar extrem de talentat, din veacul al treilea inainte de Cristos. Este cea mi deasăvârșită operă de artă din lumea întreagă. Ea a fost evaluată la zece milioane franci. După legea și datina romană, statul este pe jumătate proprietarul tuturor comorilor de artă găsite în Campagna, așa încât guvernul nu are altceva de făcut decât să plătească d-lui Arnold suma de cinci milioane franci și să ia statuia în posesiune. In cursul dimineței, Venera va fi transportată la Capitol unde va rămânea în permanență, iar după amiază, comisia se va duce la d. Arnold, spre a-i inmâna bonul pentru cinci milioane franci aur.

Cor de glasuri: Extraordinar noroc! E o șansă nemai pomenită!

Un glas: Domnilor, propun să fondăm numaidecât o societate americană pe acțiuni, pentru împroprietărire și descoperire de statui. Agenții noștri de bursă din New-York vor avea grije de urcarea și scăderea oportună a acțiunilor.

Cu toții: De acord.

CAP. VI

(Scena se petrece în Capitoliul roman)

Zece ani dela primul capitol.

— Scumpa mea Mary, aceasta este cea mai celebră statuie din lume. Vestita Veneră capitolină despre care ai auzit atâta. Uite-o. Micile leziuni au fost reparate, sau mai bine zis cârpite de către cei mai vestiți sculptori romani. Numai faptul, că au făcut aceste neînsemnate restaurări le-a dat nemurire. Ce ciudat mi se pare acest lucru. Când mă gândesc că acum zece ani n'aveam para chiară și totuși, datorită mie Roma, se află astăzi în posesiune celei mai minunate opere de artă antică din lume; vestita, faimoasă Veneră din Capitol. — Și la cât a fost evaluată? La zece milione franci de nu mă înșel.

— Dar George, ce să-ți spun, e minunat de frumoasă!

— Da. Dar nici nu se compară cu ceeace a fost înainte ca adorabilul John Smith să-i fi rupt piciorul și să-i fi turtit nasul. Bravo lui! Halal de Shmith! Strașnic băiat! El e întemeietorul fericirei noastre...

Radiofonie

MR. EVANSMITH un fotograf din Hollywood, prinzând într'o zi în lentila aparatului său, plânsul cu sughițuri al unui ștrengar din Los-Angeles, știa că realizase ceeace fotografii numesc un interesant „cap de studiu", dar nu visa că fotografia avea să-i aducă celebritate, din punct de vedere pictural atât lui cât și ștrengarului.

Delmar Watson

Mii de fotografi amatori și profesioniști au văzut portretul expus la Londra într'o galerie, unde s'au întrunit toate tablourile realizate în fotografie. Au recunoscut că portretul era unul din cele mai bune studii de copii. din câte au prins vreodată obiectivele.

Delmar Watson, micul copilaș va deveni datorită lacrimilor sale, cunoscut în toată lumea, se vor face mii de copii după fotografia premiată și se vor răspândi în întreaga Americă și Europă.

Fotograful Evansmith a intitulat această fotografie „Radiofonie" un titlu care datorită humorului și modernei sale seminificații, a contribuit mult la succesul ei.

Scopul galeriei britanice nu e să îndrepte publicul către o apreciere a fotografiei, în dauna operelor realizate cu pensula. Intenția ei e să atragă atenția asupra faptului că fotografii pot realiza opere de un egal farmec artistic, deși mijloacele lor sunt mecanice.

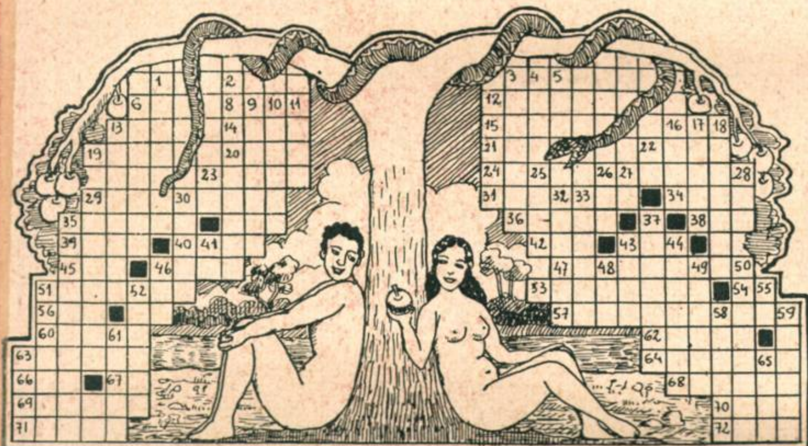
La expoziția londoneză se găsesc bucăți atât de reușite încât persoane nefamiliarizate încă cu progresele fotografiei, le iau drept reproduceri de picturi.

SILUETĂ IDEALĂ
GRISINE HERDAN

Cuvinte încrucişate

(10 puncte) de NORY BEDIGHIAN

Orizontal. — 3) Cu ce a plătit Adam, luxul de a avea o tovarăşe? 7) Interjecție. 8) Țară sub protectoratul Franței. 12) Cum trebue să fi fost Adam, când a muşcat din fructul oprit. 13) Originea lui Adam. 14) Nume dat de Arabi, creştinilor. 15) Membru al ierarhiei druidice la Gali. 16) Ce-a născocit Dumnezeu, ca să-l distreze pe Adam? 19 Conifer. 20) „Invenția" Evei. 21) Literă grecească. 22) Individ asupra căruia s'a încercat prima... rezecție costală. 23) Lipească. 24) Insulă. 26) „Pseudonimul" lui Adam. 29) Oraş în Europa. 30) Noutate. 31) Adam de n'ar fi fost...., n'ar fi muşcat din fructul oprit. 34) Fruct. 35) Ceva ce n'a avut prilej Adam să poarte, datorită inexistenței unui prieten al casei. 36) Personaj mitic. 38) Băutură. 39) Plante. 40) Nume masculin. 42) Accesoriu (fig.). 43) Fructul cu pricina. 45) A se jena. 46) Adam junior. 47) „Magazin" de unde şi-au procurat Adam şi Eva, stofă pentru prima lor îmbrăcăminte. 51) Sectă ai cărei membri imită cu multă ferventă pe Adam şi Eva. 53) Galenți. 54) Notă muzicală. 56) Nume femenin. 57) Eva evelor. 60) Travestire la care a recurs persoana dela 62 orizontal, în afacerea cu mărul. 62) Persoană care se ascundea sub travestirea dela 60 orizontal. 63) Abundent 64) Sarcastică. 66) Vad neisprăvit. 68) Droşcă cu fundul întors. 69) Cea mai frumoasă Evă a României (1930). 70) Măsură. 71) Încăpățânat. 72) Adverb.

Vertical. — 1) Fără de care n'a putut nimeni exista, excepție făcând Adam şi Eva. 2) Reşedința dumnealor. 3) Decenți. 4) Măsură de timp. 5) Interjecție. 7) Sentiment inexistent pe vremea dumnealor. 9) Care indică un număr. 10) Tip creat prima oară de Adam. 11) „Fază" prin care Adam n'a trecut. 12) Consecința indirectă a manoperei diavolului. 13) „Comutatorul" felinarelor (pl). 16) Oraş în Olanda. 17) Adam fără Eva. 18) Cum trebuia să fi fost Adam şi Eva, după ce au fost goniți din raiu? 22) Prepoziție. 23) Cal. 25) Ferigă. 26) Adverb. 28) Insulă. 29) Persoane cari atârnă oarecum unii de alții. 32) Schimbam. 33) Expirați sonor. 35) Durere subită. 37) Două din oasele scheletului. 41) Diftong. 43) Comediană franceză 1779—1847). 44) Poet francez (1653—1709). 46) Oraş în Europa. 48) Țimbală. 49) Antonimul epocei în care au existat Adam şi Eva. 50) Savantă versată într'o anumită limbă. 51) Targă. 52) Somnişor. 55) Măsură. 58) Viguroşi. 59) Coşmarul bărbaților însurați, de care Adam a fost scutit. 61) Vestă țărănească. 63) Epocă de inerție (fig.). 65) Oraş în vechea Etrurie.

Deslegătorii jocurilor pe Februarie

Arad: Nicolescu Nicolae. **Balta:** Ionel Leca. **Bârlad:** Chiriac Gheorghe, Chicoş Constantin. **Blaj:** Titus Căpâlnean. **Botoşani:** Albert Gross. **Brăila:** Costel Popescu. Cristu Theodoridis, Ionel Nănău. **Bucureşti:** Mandai Ion, Irene D'Y, Elev caporal Rădulescu Ion, Pieleanu Stelian, Traian Mihăilescu, Eugen Chirovici, Tully Gruenberg, Mişu Mătăchiță. Daddy V. Stroescu, Elena Ştefănescu, Const. Popescu, S. Pacurariu, Ioan Bacilieri, d-na Amelie I. Georgiade. Godeanu Constantin, G. Popescu, Pietro Miscetti, Matilda Canetta. G. Antoniu, Const. Şerbănescu, Titi Georgescu. **Buzău:** Lyonel D'Ally. **Călimăneşti:** Vasile Nicolaescu. **Câmpeni:** Lizetta Cothişel. **Careii Mari:** Ica căpitan Radu. **Constanta:** N. G. Stănescu, Zici Oltenica, Nory Bedighian, Cecilia Murărasu, Didi Grăjdeanu.. **Craiova:** Cici Popescu, Lizette Paul, Costel Marinescu, Mady si Jeana Rocoş, Tytta Stoiculescu. Nicu Ciocâlteu. **Drochia:** S. şi M. Breiman, **Fălticeni:** Didi Bercovici, **Focşani:** Nic. T. Nicolau Locot. Nic. Georgescu. Nicolae T. Roman. **Galați:** N. C. Vasiliu. **Iaşi:** Aurel Leon, I. Dodon, Petru N. Alexa, Alexandru Munteanu. **Moreni:** Ştefan Popescu. **Noua Suliță:** Israel Katz. **Ploeşti:** M. Stăncescu. **R. Vâlcea:** Victor Mândoiu. Mimi Steflea, Lucian Lăzărescu, Christian Boicescu. **Tg.-Ocna:** Mauriciu Herşcovici. **Tecuci:** Fănel Tuchel. **Timişoara:** Bocsa Octavian, Aurelia căp. Bota. **Tighina:** Igor Hamaritov. **Turnu Severin:** Rică Timoftescu şi Vasile Bratoloveanu.

CATEGORIA II-a
(80 puncte)

Arad: Nicolaie Cimpoies, Elena Avram, Dimitrie Ardeleanu, **Bârlad: Al.** Dobrinescu Aledo. **Bazargic:** Tina Eftimiu. **Bistrița:** Aurel Moldoveanu. **Blaj:** Simi Cipariu, Sabin Schiller, Ciotloş Virgil, Otoiu Ioan, Sârbu Eugeni. **Târnava Mică:** Petean Victor. **Bocsa Română** Mârzea Adrian. **Brăila:** Puiu Constantinescu, Gripioti V. George, Paulina Florescu, Nicu Dumitrescu, Gh. Munteanu, Lică Stratulat. **Braşov:** Ivan N. Alexandru. **Bucureşti:** Const. Popovici, Dobritza şi Mayer Fichmann, Sergiu Studencov, D-tru Puzea, D-tru Rădulescu, Raul Ştefănescu, Mihail V. Popescu, Maria P. Demetretscu, Samuel Schaechter, Didescu M. Ioan, Miron M. Ioannide, Sub. Lt. George Sorescu, Anisoara Spiridon, Louis Born, Sofphie Dimitrescu, Dinu Christescu, Dumitru Stănescu, Moroianu N Alexandru, Paul S. Putere, Ioan Zaharescu Stud., **Buzău:** N. I. Rădulescu. **Căldăraru,** (Teleorman: Maria Dumitrescu. **Câmpina** (Prahova) Săvulescu Nicolae, Rică Mocărescu, Sigmund Boniewski, N. Slavu şi C. Dragomirescu. **Cluj:** Ioan Bogdan. **Constanța:** Sarry C-tin şi Jenny Valint, Nonu A. Sassu, Căpt. Ion Grossu, Alexe Cazacu, Nicu Tomescu, **Craiova:** Marion Simionescu, Cristian Dumitrescu, **Dorohoi:** Stelian Dumitrescu, Bantas M., Mircea Manoliu, V. Popovici, **Făgăraş:** Coloman Maiorescu. **Berghea Ioan, Feteşti** (Ialomița) Ionel I. Andreescu. Speranța I. Ograda, **Focşani:** Orodica Chintoiu, **Pincu A. Saul-Piasa, Galați:** Ecaterina Petrescu, **Iaşi:** Juster Heinich, **Piatra Neamț:** Marioara Rapaport, **Ploeşti:** C. Nicolescu, Theodor Georgescu, Gruenberg, Natalia Iosif, **Aurelia Georgescu,** Dumitru Rădulescu, Radu Blajinu, **Bacău:** Const. Ohalescu, **R. Vâlcea: Const. Bădescu,** Florentina Lt. Popa Radu, **Roman:** E. Berdilă, **Satu Mare:** Boitor Gheorghe Seim. **Sighişoara:** Cusi şi Sabadin, **Slatina:** Constanța Atanasiu, **Steaua:** Călugăru N. Gh. **Tecuciu:** Anghelută Victor, Berdan I. **Târgovişte:** Viorel N. Petrescu. **Târgul Mureş:** Aline, Irena Moldoveanu, **Tighina:** Petru Dioghenidi. **Timişoara:** Valeriu Ceregan, Chirilă Andrei şi Balea Ion. **Tulcea:** Samsonic S. Christofor-Dan şi Ştefan Cojocariu, Victor Bonachi, Aurel D. Vasiliu şi Andrei N. Sandu. **Zorleni-Tutova:** Mihai Popovici, **Nicoreşti Olt:** Maria Leontopol.

CATEGORIA III-a
(60-70 puncte)

Arad: Duduia Margareta, Alba Iulia: Jean D. Policala **Bucureşti:** Schatz Alex. Avram L. Rossman, Marioara Popa, Marioara Theodoru, Tantzi Călin, Paul Weissman, Lascar R. Strahl, **Bacău:** (Obârşia) George Hutu, **Bârlad:** G. Popovici, **Brăila:** Aurel Iordăchescu, **Buzău:** I. Ivanov, **Câmpina:** Liliana Ştefănescu, **Cluj:** Catrava Ştefan, student, Sanda Gane, **Dorohoi-Mitoc:** Delibas Eugen, **Făgăraş:** Dordea D-tru, **Focşani:** Zumer Joseph, **Hotin:** Boris Vobodovschi, **Noua Suliță** (Hotin): **Marcu Bograd, Piatra Olt:** Lazăr M. Nicolae, **Ploeşti:** Dumitrescu Mihail, Maria I. Măinescu. **Roşiorii de Vede:** Haralambie Corbeanu **Târgovişte:** Nicu M. Dumitrescu. **Solnița Titu:** Gogu Georgescu.

CATEGORIA IV-a
10-50 puncte)

Bucureşti: Canetta C. Matilda, Eleuca Elena, Cociaş Nicolae, Spanier Noldi, Ionescu Const., Em. Bucur, Aglaia Ionescu, Tony Howard, Gh. Băncescu, **Bârlad:** Traian S. Ionescu, **Bratia Argeş:** Gh. Tomulescu, **Braşov:** Voina Dumitru, **Cozmeşti-Tecuciu:** Lyonel Zidaru şi Sylly Christea, **Dej:** Elena Reghini, **Iaşi:** A. Mortzun, Petru V. Bărbieru, Maria Georgescu. **Mitoc Dorohoi:** Eugen Debilar, **Moreni:** Elena T. Ivănceanu, **Roman:** Gh. Giumedean, **Rusca Fălciu:** Veronica Timirean, **Slatina:** Georges G. Dansardt Siko. **Tg.-Mureş Ardeal:** D-na Marga G. Dimitriu, **Teleorman:** Danuț Ionescu stud. **Tighina:** Lilly şi suzy Natensohn **Turnu Măgurele:** Gica Ghenea, **T. Severin:** Mihai C. Rerata.

*

Prin tragere la sorți, s'au distribuit următoarele premii :

Lei 2000, d-lui **Gh. Voinescu** (student), Cassa Corpului Didactic, Bucureşti.

Un aparat fotografic, d-rei **Aurelia Georgescu,** secretară, Şc. Normală de fete „Regina Maria", Ploeşti.

Câte un aparat de radio cu galenă : Duduia Margareta (sunteți rugată să dați adresa exactă.) Arad; d-lui **C. C. Bădescu,** cl. IV-a, Liceul Al. Lahovary", R. Vâlcea; D-nei **Amelie I. Georgiade,** str. C. N. 15 Parcul Cornescu, Bucureşti.

Câte un volum din Ed. „Adevărul": **Marcu Bograd,** Noua-Suliță, Hotin; d-lui **Berghea Ioan,** cl. VI-a, Lic. „Radu-Negru", Făgăraş; d-rei **Lizette Paul,** str. Sf. Dumitru 30, Craiova; d-lui **Ştefan Gh. Popescu,** învățător, Moreni-Stravropoleos, Prahova; d-rei **Irène D'y,** Arcului 25, Bucureşti; d-lui **Pincu A. Saul-Piasa,** str. Profetul Samoil, No. 6, Focşani; d-lui **Const. Chicos** str. Mihai-Viteazu 4, Bârlad.

N. B. **Fiecare categorie are şanse egale în toate categoriile inferioare.**

R.

Nouile noastre premii

Deslegările problemelor din numerele 223, 224, 225, 226 se primesc până la 10 Iunie 1931.

Fiecare problemă acordă un număr oarecare de puncte după care se va face împărțirea pe categorii şi distribuirea premiilor în modul următor :

Categoria I-a : 2000 lei în numerar;

Categoria II-a : Un aparat fotografic;

Categoria III-a : Trei aparate de radio cu galenă;

Categoria IV-a: 7 volume din operele literare renumite. Premiile se vor distribui la 20 Iunie când se vor acorda şi distincțiuni colaboratorilor merituoşi.

N.B. Fiecare categorie are şanse egale în categoriile inferioare.

PRIMA GRIJĂ a femeii frumoase este DE A SE PUDRA CU TRIANON

INDISCUTABIL PAINEA HERDAN E CEA MAI BUNĂ

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacția şi Administrația: str. Const. Mille 7—9—11.
Prețul abonamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

BUCURIILE PRIMĂVERII

Atelierele „Adevĕrul" S. A.

Foto I. Berman-„Realitatea"

ANUL I. — Nr. 5

SUPLIMENT GRATUIT
LA „REALITATEA ILUSTRATA".

7 MAI 1931

reportaj

REVISTA FAPTELOR SENZAŢIONALE

Punându-şi candidatura pentru locul — foarte însemnat — de primar al oraşului Chicago, un cetăţean a promis stârpirea gangsterilor — şi n'a fost ales. Altul ,a făgăduit că poliţia nu va mai fi conruptă şi nu va mai exista contrabandă de alcool. A întrunit foarte multe voturi, însă a căzut şi el. Al treilea se zice că n'a promis nimic, însă nu s'a ales, pentru o mie de voturi lipsă. Ultimul, un american de origină ceh, om foarte energic, serios şi tenace, a semnat un avis către public, în care-l ruga să ia parte, a treia zi după ce va fi ales, la marea bătălie dintre garda municipală şi contrabandiştii de alcool. „Cine va învinge, va stăpâni oraşul, pe drept", încheia îndrăzneţul candidat — care a şi fost ales, pentru curajul său.

Acestea au fost preliminariile, adică adierile de vânt premergătoare ciclonului. Cum gangsterii celebri, ca Jack Diamond sal Al. Capone erau pentru moment în concediu de... sănătate şi organisau lovituri noui departe de vârtejul metropolei, primarul din Chicago s'a hotărît să provoace pe cel mai bun locotenent al lui Capone, tânărul irlandez O'Carter, al cărui nume câştigă o faimă tot mai mare. Se împlineau tocmai trei ani decât O'Carter, debarcat depe vaporul ce-l adusese în noul continent fusese luat drept un escroc vestit şi arestat fără multe formalităţi. Până să se lămurească afacerea, Carter a trăit în închisoarea New-Yorkului în acelaş „salon" cu un anume Neil Haravard, arestat subt vina de omor, fără să se fi găsit indicii serioase împotriva lui. Acest Haravard i-a povestit tânărului irlandez venit să-şi caute norocul în America toată senzaţionala campanie a contrabandelor de licheruri şi şampanie. I-a descris în culori atât de vii aventurile şi viaţa de gangster, încât O'Carter a simţit în sânge vocaţia exclusivă pentru această profesiune riscată.

Odată liberat, la o zi după ce Haravard părăsise şi el arestul, Carter a izbutit să descopere o ascunzătoare a contrabandiştilor în mai puţin de o zi, cu toate că nu cunoştea nici o stradă din uriaşul labirint al marelui oraş american.

Isprava aceasta a făcut mare impresie printre apaşii alcoolului şi noul prieten a fost primit cu bucurie.

Astfel, O'Carter şi-a început cariera. In mai puţin de un an avea o faimă de invidiat printre tovarăşi.

Capone care-l încercase în diferite rânduri, în aventuri grele, l-a chemat la Chicago şi l'a luat pe lângă persoana lui.

După numeroase isprăvi în urma cărora Carter îşi făcu o avere foarte frumoasă îşi complectă experienţa pe care trebuie să o aibă un bandit serios, apoi fu rănit de două ori destul de grav, Capone îi dădu titlul de locotenent şi-i încredinţă chiar girarea tuturor afacerilor bandei de contrabandişti, în timp ce şeful avea să se consacre literaturii, la vestita lui vilă din câmpia cu vegetaţie exotică a Floridei.

Rămas la conducere, O'Carter a întreprins afaceri importante. Unii reporteri care pretind că au ajuns în apropierea lui declară chiar că lupta dată pe coastele Statelor-Unite între vasele poliţiste şi vasele contrabandiştilor ar fi, în fond, o înscenare a irlandezului, pentru a combate concurenţa pe care i-a făcea o asociaţie nouă de gangsteri. Indreptând poliţia pe urma vaporaşelor cu alcool ascuns în saci de cărbuni sau în... coşurile motoarelor, O'Carter scăpa pentru moment de supravegherea coastei într'un anume loc. putea să descarce, în voie, un cargobot cu şampanie şi să-l pună imediat în vânzare. Cum de data aceasta cantitatea de şampanie franţuzească (veritabilă) era foarte mare iar câştigul lui Carter şi Capone ar fi devenit uriaş, alt locotenent al bandei, vechiul nostru prieten Haravard, şi-a luat însărcinarea să-l suprime pe irlandez. Acesta a primit o scrisoare dela Lola Pointer o dansatoare celebră, şi tot atât de vestită frumuseţe — în care i se dădea o întâlnire, la „Daisy-club" din Fifth Avenue, în New-York. Carter, un adorator înflăcărat al Lolei, s'a suit în automobil, a sburat până la New-York, părăsind o ascunzătoare secretă unde stătea de obiceiu după marile lovituri, când se ştia urmărit şi a trăit o noapte — poate cea mai frumoasă, în braţele Lolei Pointer .

Intre timp, noul primar al Chicagoului fusese ales. Ba, ceva mai mult, se împlineau, în dimineaţa când s'a trezit O'Carter acasă la dansatoare, exact trei zile dela înscăunarea gospodarului care promisese lupta cu gangsterii.

Irlandezul, beat de fericire şi abia trezit din beţia propriu zisă, uitase complect că un oraş mare este condus de un primar şi că obiectul atenţiei tuturor era astăzi acest onorabil primar, plus el însuşi, socotit eroul luptei, din moment ce Capone îşi făcea vilegiatura.

— Ia-mă cu tine, O'C, zise languroasă Lola.

— Imposibil răspunse Carter, căscând. Mâine trec în Canada.

— Bine, dar acum, ia-mă la vila ta....

Şi Carter n'a vrut. Apoi a început să ezite. Pe urmă a luat-o.

Insă în momentul când trebuia să vireze automobilul pentru a intra în curtea vilei sale dintr'un orăşel discret şi paşnic, Haravard, ascuns într'un automobil a făcut semn poliţiştilor şi zece revolvere s'au îndreptat spre irlandez. A pornit însă un singur glonte, al lui Haravard, care a greşit ţinta, a împuşcat-o pe Lola, complicea lui, în cap. Carter a oprit elegant rooadsterul alb pe care-l conducea şi s'a predat zâmbitor .

— Mă iertaţi, domnilor, dar nu mă pot opune. Sunt foarte obosit. Apoi, mă loveşte ca un pumnal moartea fetei acestea. Vă rog concediaţi-l pe idiotul de Haravard.

Data viitoare n'o să vă mai dea informaţii...

EVADAREA GANGSTERULUI O'CARTER

Ziarele din Chicago au scos ediţii de milioane de foi. Ştirea a ajuns şi în gazetele noastre. O'Carter arestat, împreună cu alţi 38 de contrabandişti— bărbaţi şi femei — Capone ameninţat — Capone chemat la poliţie — O'Carter încarcerat — în curând gangsterii vor fi judecaţi — triumful primarului din Chicago — cum s'a desfăşurat lupta cu O'Carter, apoi, deodată, în capul aceloraşi ziare un titlu uriaş: CARTER A EVADAT! O'Carter a găsit arme în închisoare, a rupt lanţurile şi a dispărut, cu patru tovarăşi, după o luptă sângeroasă.

— Doi gardieni ucişi....

Şi într'adevăr, lucrurile erau exacte. O'Carter, pe care-l vedeţi fotografiat alături de un ocnaş de rând, a stat în carceră 48 de ore. Intre timp, a primit o singură vizită: un porumbel, în care i se arăta ora precisă: la 4 jumătate dimineaţa. Gardienii se schimbă. Joe, Luc şi Miller vor păzi, deghizaţi, pe culoarul irlandezului. Au în buzunare revolvere demontate. Ei sunt înarmaţi cu mitraliere de mână. (Continuare în pag. II-a)

Iar Mahno?

O știre într'adevăr îmbucurătoare: Mahno s'a întors în țara noastră. Poliția din Iași a fost informată că faimosul bandit ucrainean, evadat de curând dintr'o închisoare italiană ar fi trecut prin Jugoslavia în România.

Negreșit, Mahno s'a îndreptat imediat pe malul Nistrului și a intrat în legătură cu vestitul bandit Polisciuc care terorizează de vre-o doi ani de zile populația din Nordul Moldovei și Basarabiei.

De data asta, serviciul de urmărire al Siguranței a dat ordin să fie urmărit și prins.

Dacă-i adevărat că Mahno s'a întovărășit cu Polisciuc, prinderea fiorosului bandit cu pretențiuni și alure de luptător și răzvrătit politic, nu va fi din cele mai ușoare, căci Polisciuc a prins rădăcini adânci în regiunile pe care le explorează și-i ocrotit și tăinuit de populație.

Numele lui Mahno trezește amintiri de vis urât. Stârpitura aceasta de omuleț degenerat, cu figură și brațe de maimuțoi, a fost groaza Ukrainei dela izbucnirea războiului civil până în 1921. Zeci și sute de orășele și sate au fost prădate și incendiate de banda lui.

Cele mai sângeroase pogromuri din Ukraina au fost săvârșite de Mahno. Sărea cu banda sa ca lăcustele, peste fronturi și printre fronturi și-i ataca când pe Albi când pe Roșii, când pe amândoi deodată. Ba era aliatul trupelor voluntare, îndeplinind funcțiunea de călău al populației bănuite de simpatii subversive, ba era aliatul bolșevicilor, îndeplinind, deasemenea, meseria de călău.

La 1921 bolșevicii, după ce-au înfrânt rezistența armatelor voluntare, au hotărît să termine cu Mahno. Prins în cleștele gărzilor roșii, banditul reuși, însoțit de câțiva călăreți, să străbată până la Nistru și să se refugieze în România.

După câtva timp și-a făcut apariția pe Calea Victoriei în French gri și pantaloni Galliffet, cu gambiere înalte de coloarea franzelei. Redacțiile au avut cinstea să-l primească și să-i publice clișeul.

Guvernul din Kiev s'a adresat guvernului român, cerând extrădarea lui Mahno pe motiv că este un bandit ordinar căruia nu i se poate aplica clauza ocrotitoare de refugiat politic. Guvernul averescan n'a vrut însă să-l predeie pe Mahno, sub pretext că poliția nu-l poate descoperi.

Dar fiindcă presa bucureșteană a vorbit de vizitele lui, Siguranța l'a expediat, pe sub mână, în Polonia. Polonezii și-au închipuit și ei că Mahno ar putea servi la oareșicari combinații.... Dar s'au convins repede că-i un tovarăș primejdios de drum. Numele lui a dispărut din coloanele ziarelor și urmele i s'au șters. S'a spus chiar că a murit...

Acum aflăm că n'a murit decât la figurat. A stat va-să-zică la închisoare. A reușit să fugă și a venit, iarăși, să ne viziteze — nu ca refugiat și martir politic, ci ca simplu bandit, în tovărășia lui Polisciuc.

Evident că nu va întârzia să-și manifesteze recunoștința pentrucă nu l'am predat, la timp, judecătorilor săi naturali de peste Nistru.

(Urmare din pag. I-a)

Și, minut cu minut, lucrurile s'au petrecut după plan. O'Carter era închis la al 17-lea etaj. Până la al patrulea, a trecut printre 120 de gardieni, luptând mereu. Aici a intrat într'o celulă și s'a coborît pe fereastră, cu o frânghie, în curtea de serviciu. Aici, un au tocamion al închisorii îl aștepta. A fost luat, cu grije și instalat într'o celulă, ca orice prizonier. Apoi, condus de șofeurul complice, la primul aerodrom. De aici a plecat cu un avion al poliției, spre Canada.

In momentul aterizării, a găsit la cartierul general al gangsterilor o depeșă: „Ești un imbecil. Dece n'ai venit la Miami? Plaja este o frumusețe. Te aștept și mă plictisesc.

Al. Capone.

Primarul din Chicago pierduse partida. Nu știm dacă a demisionat până acum. Dar popularitatea și-a pierdut-o complect.

ORAR

Sentință solomonească

Jean M., din Lyon, și-a cumpărat, acum două luni un palton. Vremurile sunt grele: Jean vroia un palton care să fie și bun și ieftin. De aceea a preferat să cumpere la o prăvălie de haine vechi. A găsit într'adevăr ceeace căuta și a plătit numai 150 de franci.

Dar paltonul era cam lung și trebuia să fie scurtat. Vânzătorul a desfăcut îndată căptușala ca să-l servească fără întârziere pe client.

Desfăcând căptușeala, a căzut din palton... o bancnotă de 1000 de franci. De aici a pornit o discuție destul de înfierbântată. Clientul susținea că mia de franci îi aparține. Vânzătorul, dimpotrivă, era de părere că banii sunt ai lui. A vândut paltonul, dar n'a vândut și bancnota. Clientul însă a răspuns că tot ce găsește în palton îi aparține, fiindcă haina era cumpărată și plătită.

Dela discuție până la ceartă și de la ceartă până la bătaie, nu-i decât un pas.

S'au amestecat vecinii cari au judecat cazul în calitate de arbitri nechemați, hotărînd împărțirea sumei: 500 — vânzătorului și 500 — cumpărătorului. Asa cere dreptatea...

Dar negustorul s'a opus:

— Cum se poate? Unde ajung cu socoteala, dacă aș vinde fiecărui client 500 de franci pentru 150 plus un palton nou-nouț, de calitate superioară?

Pentru tranșarea incidentului a fost poftit agentul de poliție. Reprezentantul forței publice a pus, înainte de toate, mâna pe bancnota găsită — banii sunt totdeauna o chestie delicată apoi a redactat un proces-verbal, cum se cuvine în atari ocazii, și a dat curs conflictului pentru a fi lămurit pe cale judiciară.

Dăunăzi părțile s'au înfățișat la proces. Judecătorul a hotărît că nu-i se cuvine nimic nici vânzătorului, nici cumpărătorului. Banii nu sunt ai lor, ci aparțin aceluia care le-a rătăcit în spațiul dintre fața și căptușeala paltonului său... Deci poliția să caute pe fostul proprietar al paltonului și să-i remită bancnota pierdută...

Afacere spiritistă

D. Bouchard, mare industriaș din Lyon a depus o plângere la parchet contra șofeurului său Joseph Caraes, care a comis o serie de excrocherii foarte îndrăznețe și bine ticluite.

Suma încasată de iscusitul șofeur întrece cifra de 400.000 de franci.

Ancheta a relevat multe detalii amuzante din domeniul spiritismului.

D-l și D-na Bouchard, foarte afectați de pierderea fiului lor în război, au devenit adepți fervenți ai spiritismului. In 1925 au întemeiat un club spiritist sub denumirea de „Cercul Astral".

Caraes s'a gândit că n'ar fi rău să pue la contribuție „Cercul Astral" în folosul pungii sale anemice. S'a făcut și el spiritist și a dat dovadă de aptitudini extraordinare. In curând reuși să convingă pe stăpânii săi că are legături directe cu lumea cealaltă. „Cercul Astral" obținuse în persoana șofeurului un mediu foarte senzibil, capabil să-i satisfacă toate curiozitățile și dorințele.

După ce-a dobândit încrederea deplină a membrilor clubului spiritist, Caraes a declarat că primește mesagii dela ilustrul bandit Mandrin care a fost executat pe roată în anul 1755.

De acum înainte, spiritiștii îl consultau pe Mandrin în toate chestiunile, chiar și în chestiuni financiare. Spiritul lui Mandrin nu era sgârcit și nici prost: răspundea cu multă istețime și bună-voință la toate întrebările „Cercului Astral".

De aceea d. Bouchard nu s'a mirat de loc, când Mandrin, prin intermediul lui Caraes, i-a cerut să-i încredințeze șofeurului spiritist suma de 45.000 de franci pentru înființarea unui laborator de cercetări subterane și arheologice, în scop de-a găsi diverse tezaure ascunse în catacombele vechilor castele franceze. Industriașul a depus imediat banii în mâna bine-făcătorului său Caraes.

Peste câtva timp spiritul lui Mandrin a mai cerut pentru Caraes 25.000 de franci. D. Bouchard s'a executat cu aceeași promptitudine și înțelegere pentru necesitățile științelor oculte.

In 1929, Caraes, profitând de divergența italo-franceză în chestiunile de înarmare navală, a încercat, cu succes, să exploateze sentimentul patriotic al comunității spiritiste. Spiritul lui Mandrin a cerut, iar Caraes a obținut 12.000 de franci pentru organizarea unei cete de voluntari destinați să lupte contra Italiei. Peste două luni, spiritul legendarului brigand a mai cerut 6000 de franci pentru inventarea unui gaz asfixiant destinat să decimeze pe germani în cazul unui nou conflict cu Franța și această sumă a fost admisă.

In Noembrie 1930 Mandrin a cerut d-lui Bouchard să-i deie procură unui oarecare Armand Wals ca să vânză unui consorțiu american, pe suma de trei milioane de franci, uzinele industriașului. D. Bouchard n'a dat numai procura cerută, dar a mai dat și 25.000 de franci pentru înregistrarea actelor de vânzare.

In sfârșit, în Ianuarie 1931, spiritul a cerut ca reprezentantul său pe pământ Caraes, să-i depună într'un plic sigilat suma de 25.000 de franci. In prezența d-lui Bouchard și a câtorva martori spiritiști, Caraes a depus plicul sub o piatră din ruinele unui vechiu castel francez. Plicul a dispărut imediat și Caraes a declarat că Mandrin l-a luat în primire și că mulțumește „Cercului Astral" pentru... credință, supunere.

La o nouă cerere de subsidii venită din lumea cealaltă, d. Bouchard a avut ingenioasa inspirație să se consulte și cu șeful siguranței locale.

Rezultatul: șoferul a fost imediat arestat, contra voinții spiritului lui Mandrin...

Bătălie de comandă

In satul Florida (America) poliția a arestat o bandă de apași cari își închiriau capacitatea și puterea lor de muncă. Pentru o anumită taxă, banda supunea persoanele indicate la diferite pedepse. Cine vroia să se răzbune contra unui dușman, contra unui concurent, contra unui adversar, etc., comanda o porție de bătaie, o lovitură de cuțit sau alte neplăceri. In legătură cu împrejurările sau gravitatea pedepsei, apașii încasau dela 25 până la 200 de dolari. Taxele variau după numărul loviturilor de baston sau de cravașă și după intensitatea lor.

Poliția a arestat cinci bărbați și o femeie.

Femeia, mai delicată nu făcea parte din serviciul de executare a comenzilor; ea se ocupa exclusiv cu ademenirea victimelor.

Ancheta a stabilit că această firmă comercială a făcut afaceri destul de mănoase.

Chinurile telefonului

Telefonul ar fi o invenție minunată, dacă n'ar avea atâtea neajunsuri...

Nu am în vedere faptul că dela inventarea telefonului au sărit toate zăvoarele dela porți și uși. Pe firul de sârmă îți intră în casă, la orice oră, toți nepoftiții și nechemații.

Nici nu am în vedere persoanele străine cari te sună ca să te întrebe într'o râlă, — cine-i acolo? sau — Tu ești Titi? Ei, nu te mai preface...

Mă gândesc, în primul rând la curajul pe care-l insuflă, în genere, telefonul, având în vedere lungimea de fir care se interpune între d-ta și persoana dispusă să-ți încredințeze anumite „adevăruri".

Trebue să te ferești să faci cuiva o observație prin telefon, căci riști să capeți o descărcătură electrică de insulte și injurături grosolane.

La toate aceste inconveniente se adaugă așa numita pedeapsă: chinurile telefonului.

Răzbunarea cea mai perfidă și glu ma cea mai grotească se înfrățesc pentru a transforma bine-facerile telefonului într'o adevărată plagă.

Cunoașteți, desigur, anecdota cu pățania unui medic veterinar din Capitală? „Adversarii" lui l-au trezit multă vreme din somn pentru a-l chema de urgență la statuia lui Mihai Viteazu, fiindcă armăsarul voevodului a rămas cu un picior înțepenit în văzduh și nu-l mai poate desdoi.

Regulamentul sever al administrații telefoanelor nu te poate ocroti împotriva acestor abuzuri, fiindcă descoperirea delicvenților este imposibilă.

Dar s'a terminat. O știre din Florența anunță că inginerul italian Grossi a inventat un aparat care-ți indică numărul telefonului de unde vorbește persoana care te-a chemat. Chemările anonime vor deveni, deci inposibile.

Iată, dar, un aparat menit să îndrepteze puțin moravurile. De aici până la inventarea unui aparat și împotriva scrisorilor anonime — nu mai e decât un pas...

FEDIA

Bijutieri, păziți-vă!

Nu e o greşeală de tipar. Nu e vorba, adică, de minunata operă a nemuritorului Wagner „Maeştrii cântăreţi din Nürenberg".

Maeştrii mei cântă — ce-i drept. Din chei false, din „ghiare de lup" savant construite, din aparatele lor perfecţionate pentru spargerea celor mai sistematice case de fier adăpostite în cele mai bune tezaure. Nu cântă nici din lăute, nici din coardele vocale. Ba, chiar, au tot interesul să nu li se audă cântecul.

Bine înţeles nu e vorba de borfaşi. Delictul, care la urma urmelor e şi o formă a vieţii, pentru unii, are deosebite înfăţişări. Bunăoară Capone — acest stăpân la Chicago al celor în afară de lege. Oricât vi s'ar părea de ciudat, eu unul, am o admiraţie maximă pentru această canalie superioară. Şi unul din dezideratele vieţii mele, e să stau de vorbă cu acest individ care terorizează un oraş mondial, cu cea mai formidabilă armată de răufăcători şi care totuş, de câteori e arestat, e pus în libertate pentru lipsă de dovezi în sarcina sa.

Am, în acest domeniu, o amintire nostimă. Era pe vremea prefectoratului de poliţie, de energică amintire, a kneazului Moruzzi.

Prinde Kneazul — adică agenţii lui — un spărgător faimos. Un român cu reputaţie internaţională urmărit de vreo cinci poliţii. Captura coincide cu o serată pe care o dădea Kneazul acasă:

— Ce păcat mă! Mare păcat!

— Pentru ce păcat, domnule prefect? întrebă mieros spărgătorul.

— Pentrucă te-aş fi dus să te arăt cucoanelor să se minuneze şi ele. Aşa.... trebue să te bag la beci! N'am ce-ţi face.

CONRADO CRATI SAU VINCENZO GUELFI?

Nu e prea multă vreme de când Văcăreştii au adăpostit provizor pe „Conrado Crati", spărgător internaţional, al cărui nume veritabil nu s'a cunoscut niciodată şi care urma să fie extrădat poliţiei din Berlin pentru jefuirea tezaurului unei mari bănci. Berlinul, în indicaţiunile date, mai înşira vreo zece nume, utilizate de „Crati" prin diferite oraşe ale Europei — oceanul nu-l trecuse niciodată — adăugând că, pentru fiecare din ele spărgătorul artist avea toate actele de legitimaţie trebuincioase atunci când nevoia cerea exhibarea lor.

L'am văzut pe acest „Crati". Un tip în adevăr interesant. Ochi mari, negri, pătrunzători. Ras complet şi todeauna proaspăt. Monoclu de aur la ochiul drept. Citea, senin, unul din romanele lui Maurice Dekobra.

— Crati?

— Nu! Vincenzo — răspunse arestatul foarte liniştit într'o franceză ireproşabilă.

— Mi s'a spus că te numeşti Crati.

— De altfel lucrul n'are nicio însemnatate din momentul ce mă găsesc aci, — în trecere — completă spărgătorul.

Trei expresii ale spărgătorului internaţional Goldsmit.

Magazinul Einhorn după vizita spărgătorilor

— In trecere?

— In trecere, da! Mi se spune c'aş fi arestat în urma unei cereri de extrădare a poliţiei din Berlin. E adevărat că Conrado Crati — ah! un individ şic — a spart acolo un tezaur impozant.

Decât pe mine mă chiamă Vincenzo Guelfi — după actele ce le-am. Atunci nu-i aşa?...

— Dar semnalmentele d-tale?

— Semnalmentele? Ah! Semnalmentele.

In toată lumea trebue să se găsească cel puţin cinci milioane de paşapoarte cu aceleaşi semnalmente. Poate că tocmai din pricina asta pe Vincenzo Guelfi trebue să-l cheme Conrado Crati!

— Sau invers?

— Sunteţi spiritual....

— Dar, fără îndoială, pe Crati îl cunoaşteţi.

— Chiar foarte bine. Tocmai din pricina asta confuziunea e şi mai regretabilă. Crati, domnul meu, e un artist. Un geniu. Un geniu al răului dacă vreţi, dar un geniu. Inginer, diplomat al şcolii din Zürich, Crati a inventat cel mai bun sistem pentru perforarea prin electricitate a oricărei case de fier. Trei mari firme au voit să-i cumpere invenţiunea. Dar Crati e un ambiţios. Pentru asta lucrează pe cont propriu. Niciodată n'a dat greş. Cum ajunge până la tezaure? E o taină pe care nu mi-a spus-o. Are complici care-i înlesnesc accesul în subteranele băncilor?

Nu ştiu. Deci odată ajuns în faţa casei care conţine comoara, operează caşi când ar face o experienţă publică. Repede şi precis.

— Cu electricitate sau flacăre oxidrică?

— Şi una şi alta. Mai totdeauna cu electricitatea pe care şi-o procură pe loc. Cred, că ştiţi, că marile bănci utilizează electricitatea pentru acţionarea semnalelor de alarmă.

— Bine, — dar aceste semnale nu lucrează în timpul jafului?

— Adică al operaţiunii — ţine să rectifice surâzând „Vincenzo". Funcţionează.... după ce „Crati" părăseşte tezaurul! Ha! Ha! — şi omul râse ca un Satan al secolului al XX-lea.

— Dar „Crati" n'a fost prins niciodată?

— Se pretinde că şi acum. Nu se afirmă că „Crati" şi cu mine suntem una şi aceeaş persoană? Voiu fi probabil extrădat şi judecat la Berlin. „Vincenzo" sau „Crati"!

— „Crati" a fost condamnat vreodată?

— Fără îndoială. Are obiceiul să-şi lase totdeauna carta de vizită. Nu amprente digitale ci... carta de vizită litografiată!

— Spărgătorul gentilom? Arsene Lupin?

— Crezi d-ta că Arsene Lupin a fost inventat? Eu nu! Leblanc a avut un model pe care l'a literalizat şi atâta tot. „Crati", care la urma urmelor, poate să fie tot un nume de împrumut — a fost condamnat când a fost prins.

Oh! Condamnări de scurtă durată.

Are o avere destul de frumoasă

pentru ca să-şi plătească avocaţi celebri. Un avocat celebru ştie cum se face o pledoarie frumoasă...

— Dar averea nu i se sechestrează?

— E depusă acolo unde nu poate fi sechestrată. Unde? Niciodată nu mi-a spus-o! Are secrete „Crati" ăsta...

— Caşi „Vincenzo Guelfi"...

— Caşi „Guelfi", dacă vă face plăcere răspunsul meu!

Cum eu venisem la Văcăreşti pentru altă treabă şi anume să încerc fotografierea unor deţinuţi pentru nelămuritele până 'n prezent chestiuni petrolifere — l'am abandonat pe Guelfi... asta... pe Crati... asta pe.... dracu ştie numele lui adevărat.

Totuşi, peste zece zile m'am interesat dacă a fost extrădat

— Cine? Crati? Adică Guelfi? A evadat!

— A evadat?

— Da! S'a răsturnat duba, s'a deschis uşa şi a dispărut.

— Cine? Duba?

— Nu, domnule! Crati! Adică nu Crati, nici Guelfi. Nu era italian. Era german şi-l chema Heinrich Schön!

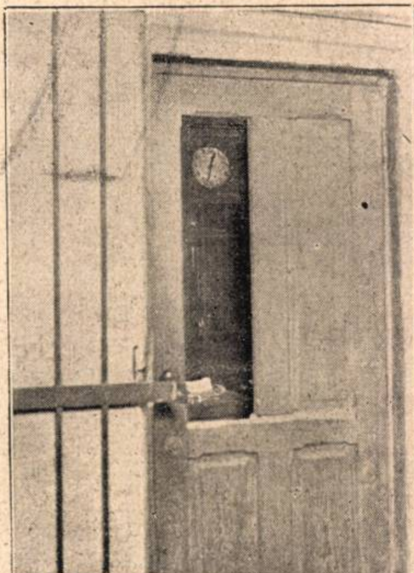
— Eşti sigur?

— Dar dumneata?

O SPARGERE MISTERIOASĂ

Spargerea dela magazinul de bijuterii Statulat din Calea Victoriei, pe care a anchetat-o d. consilier de curte Niculescu-Bolintin — e încă în amintirea cititorilor. Din primul moment, am fost „la faţa locului". Am putut deci, vedea cât de răvăşită era aceasta „faţă". Inchipuiţi-vă toate cutiile cu bijuterii — numai bijuteriile veritabile — golite şi aruncate.

Corpuri delicte: un şorţ negru cam zdrenţuit şi câteva instrumente de spargere comune.

Pe unde au intrat spărgătorii.

Ce s'a cercetat, cât s'a bănuit.

Mai ales s'a bănuit. Fiindcă era o ciudăţenie la mijloc. Adică nu tocmai la mijloc, ci sub vitrina din stânga — observatorul fiind în magazin.

O tăblie de jos — fusese desfăcută. Spărgătorul trebuia să se fi introdus prin excavaţia produsă şi care răzbea în pivniţă. Numai că nici un om nu se putea strecura prin golul lăsat. Subsemnatul era să rămâe înţepenit. Numai un copil putea face turul de forţă. Un copil mic. Dar un copil mic putea cunoaşte cari sunt bijuteriile veritabile şi cari nu? Poate că acest copil opera numai, în vreme ce altcineva, rămas în pivniţă, îi indica ce cutii să desfacă şi ce nu.. In acest caz, acesta trebuia să cunoască conţinutul fiecărei cutii sau copilul i le aduce pe rând până la gaură...

Enigmă?

Enigmă care a provocat, pe măsură ce rămânea nedeslegată, o mulţime de bănueli. Furt simulat? S'a văzut, în urmă, că nu putea fi vorba de aşa ceva.

Şi lucrurile au rămas încurcate cu toate cercetările făcute.

„SĂRGĂTORUL FANTOMĂ"

Dar „Fantoma din Calea Văcăreşti". Vă mai amintiţi alarma bieţilor negustori din cartier cari erau vizitaţi, cu regularitate, de un individ foarte şăgalnic. Pe uşă, pe fereastră, prin pivniţă.... Fantoma intra ziua caşi noaptea. Se aproviziona cu ghete, haine, lingerie. Apoi trecea la comestibile. Şuncă, rockfort, brânză de Olanda şi câteva sticle de vin bun sau ceva şampanie. Cunoştea, în special, pivniţele cu cele mai bune coniacuri. Pentru nimic pe lume n'ar fi băut un coniac de proastă calitate.

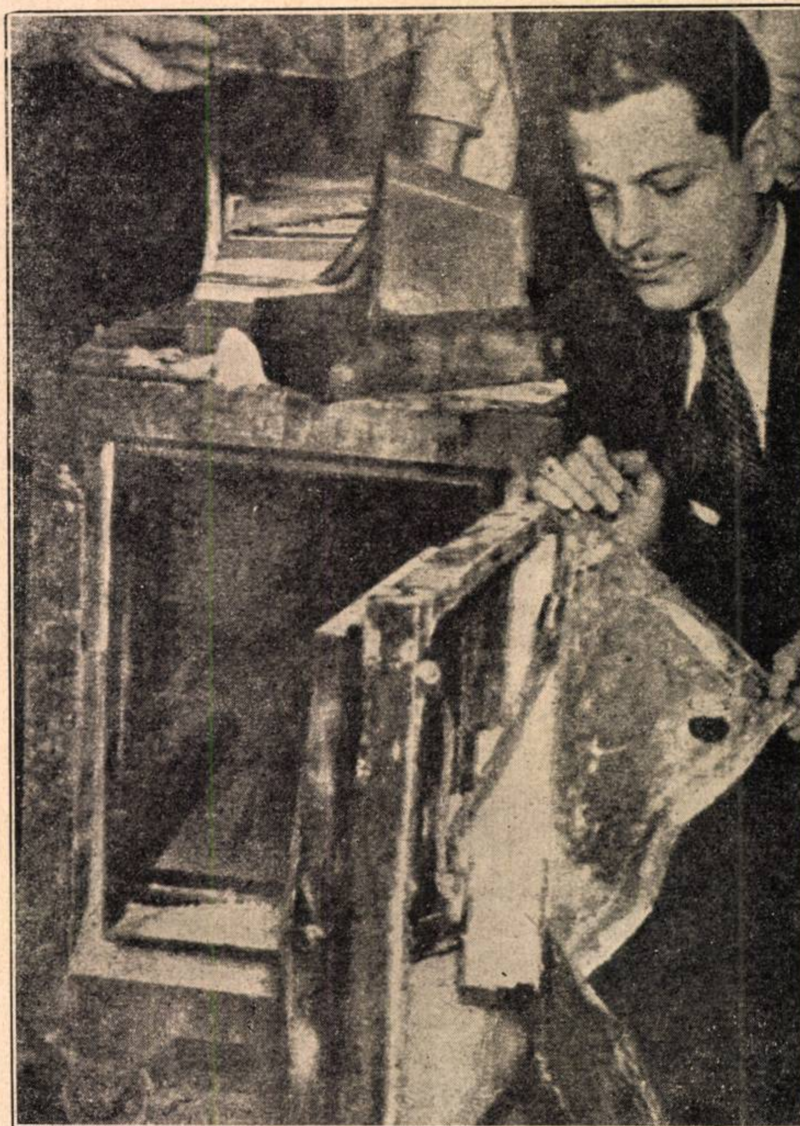
Negustorii erau consternaţi, gardiştii erau disperaţi şi comisarul era pe jumătate nebun. Un cartier întreg sub teroarea — amuzantă dacă vreţi! —a unui spărgător necunoscut şi un blestemat de gazetar care n'are de lucru decât să se ocupe de astfel de fleacuri.

Până azi fantoma a rămas fantomă şi dacă nu i-am mai urmărit isprăvile este că mă plictisise. Nici odată nu mi-a plăcut monotonia.

„MABEL AND HORTH"

Răposatul prefect al poliţiei Capitalei, Saita — povestea tătălui meu (trecut şi el în lumea drepţilor) un caz foarte interesant şi pe care n'am mai avut prilejul să-l împărtăşesc.

Se afla de câtăva vreme în Bucureşti un american interesat în exploataţiunile petrolifere cari pe atunci erau la începutul desvoltării Jor. Yankeul, o fire de altfel excepţional de jovială, locuia la „Hotel de France" (azi Grand Hotel") Pe acelaş culoar şi la acelaş etaj se afla o unguroaică Mabel Geza, o frumuseţe îndrăcită, împreună cu partenerul ei Şandor Horvath. O pereche de artişti angajaţi pentru o lună la fostul varieteu „Imperial" din strada Câmpineanu (într'un imobil azi dărâmat). „Mabel and Horth" — cum spunea afişul — executa figuri de acrobaţie, cari, spunea tata, erau foarte mult apreciate.

Lada de fier spartă prin metode moderne

Americanul se înebunea după acrobaţiile perechei „Mabel and Horth".

Pentru a fi drepţi, trebue să recunosc — spunea Saita — că se înebunea mai mult după contorsiunile unguroaicei care era foarte nărădăioasă.

Urmarea sentimentelor admirative a fost cea firească în astfel de împrejurări. Mabel a trecut de pe scenă la masa americanului şi dela masă în cameră. Partea ciudată era următoarea. De câte ori americanul se trezea dimineaţa constata diverse încercări de furt.

Incercări — pentrucă niciodată nu i se fura nimic. S'ar fi spus

EAU DE COLOGNE
EXTRAIT de PARFUM
POUDRES
LOTIONS
ROUGE de BUZE
INALTERABILE
CRÈME de BEAUTÉ
Cea mai eficace dintre toate cremele de toaletă -grasse- şi -non grasse- preţ pentru public Lei 60 tubul.
CONCESSIONAR:
NARCISSE H. BALTHAZAR
BUCUREŞTI • STR. ŞELARI Nº 7
NARCISSE BLEU DE MURY

Dinţi albi şi frumoşi: Chlorodont
pasta de dinţi din mentă, care înviorează minunat gura.
Tubul: Lei 22.— şi Lei 32.—

O vizită nocturnă.

că era vorba numai de o... cercetare indiscretă.

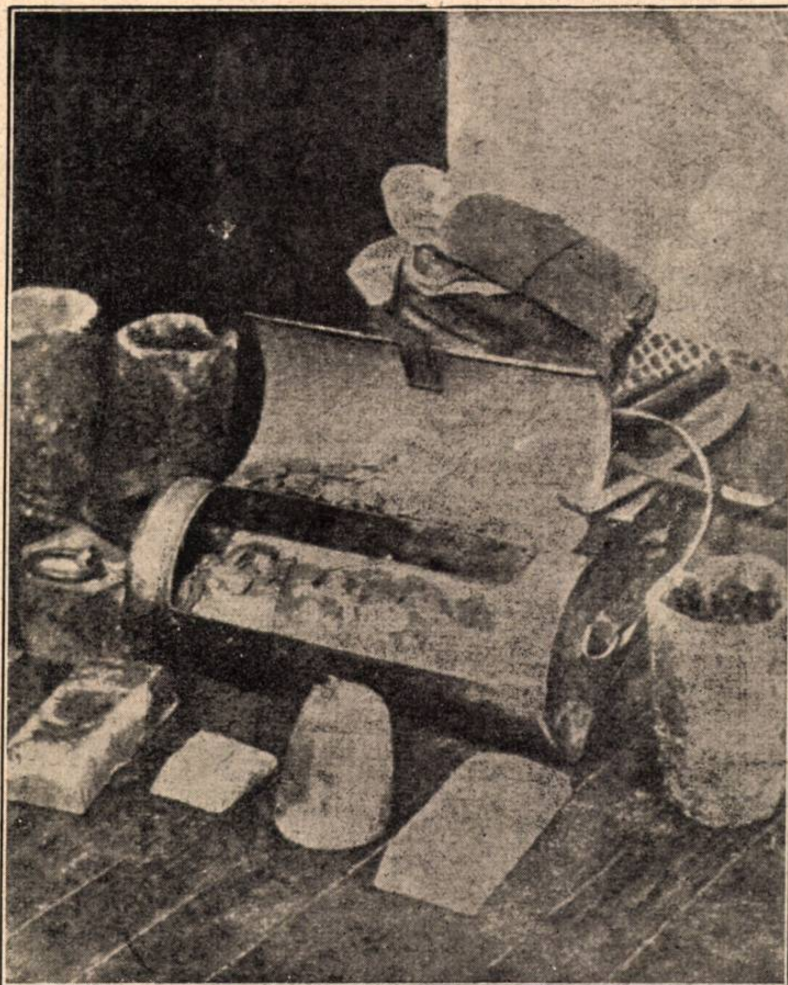
Americanul, furios, a reclamat cu multă gălăgie. Fiind bănuită unguroaica, yankeul a protestat însă, cu energie declarând că e convins că femeia era perfect corectă față de el. *Și-a exprimat în schimb bănuiala în ce privea pe partenerul ei.* Acesta a fost imediat arestat și lucru curios, după o jumătate de oră lăsat liber.

Despre această punere în libertate americanul nu știa nimic.

In noaptea următoare consternare generală. Toată poliția grămadă la hotel. Unui bancher german, care avea o cameră la primul etaj, îi dispăruse conținutul unei casete de oțel: cinci sute de bucăți briliante cumpărate la Iohanesburg (Transval, Africa de Sud) pentru o firmă de specialitate din Amsterdam. Odată cu briliantele germanului mai dispăruse și perechea „Mabél and Horth".

Când harababura era prea mare, iată că apare dela etajul de sus, liniștită și surâzătoare Mabel, frumoasa unguroaică îmbrăcată într'un superb kimono de mătase neagră cu cresanteme albe pictate. Un corp, să ispitească pe toți cei 12 apostoli, își ondula formele sub faldurile indiscrete ale hainei japoneze. Toată lumea rămase cu gura căscată în fața apariției care călca liniștită, cu pasul unei regine... „Unguroaica" înaintă până la grupul adunat pe culoar în fața camerii bancherului.

Ajunsă aci, cu cel mai fermecător surâs, luă de braț pe prefect și, împreună, urcară din nou treptele lăsând pe cei de jos să holbeze ochii unii la alții.

Uneltele unui spărgător.

Ușa camerii „americanului" se deschise și prefectul putu vedea pe Horvath dând bobârnace Yankeului. Acesta, cu mâinile și picioarele prinse într'un fel de „gabriolete" speciale — de nichel mă rog — spumega de furie în fundul patului.

— Ce este asta? domnule Horvath, întrebă prefectul.

— *Am trimis pe colega mea să vă aducă aci.*

Briliantele se află colo în valiză.

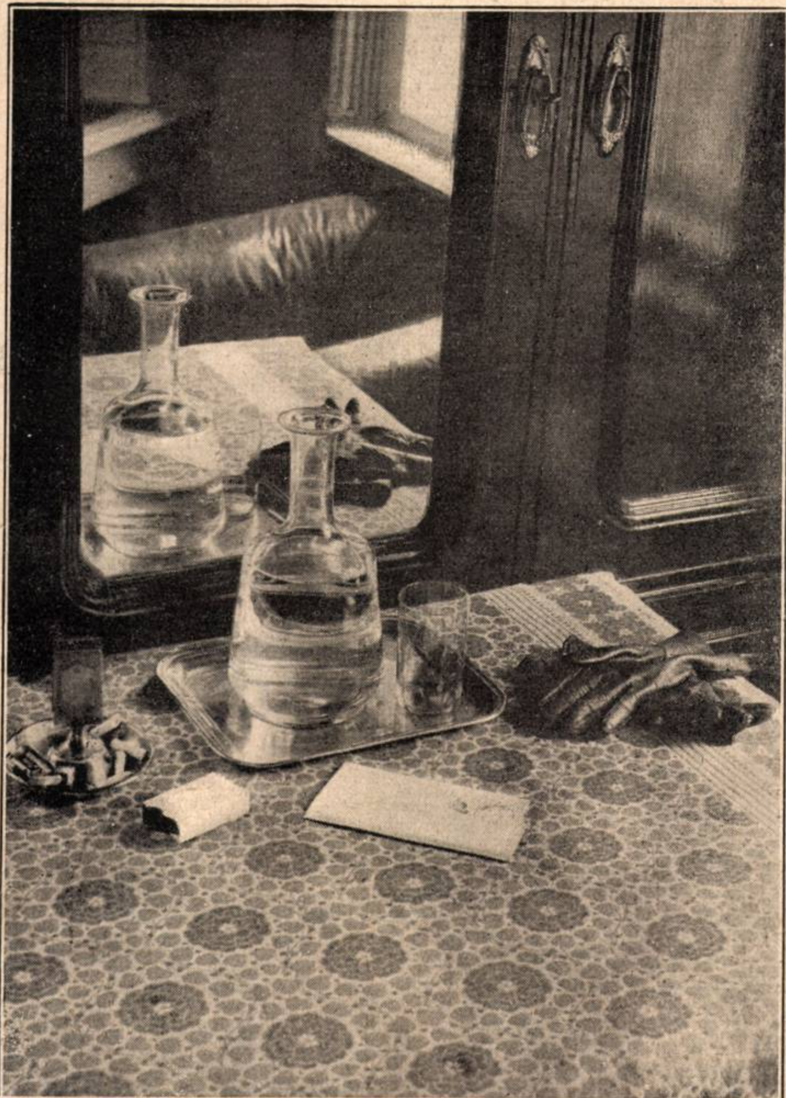
In adevăr, într'o valiză de marochin se aflau pietrele prețioase.

Deslegarea problemei? Iat-o: *Mabel și Horvath nu erau decât niște dibaci detectivi cari vegheau asupra comoarei bancherului și cari, știind că americanul nu era decât un renumit spărgător internațional, găsiseră cel mai practic mijloc să-l supravegheze.*

Dibacea detectivă intrase în inima spărgătorului care a căzut în cursă!

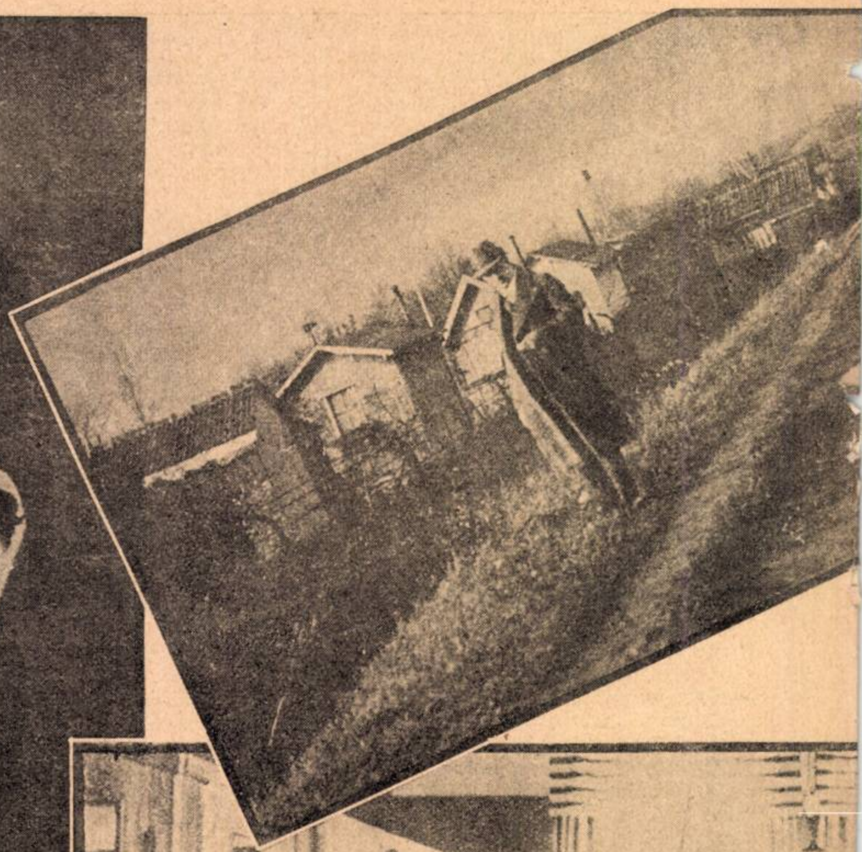
Și astfel lucrurile cele mai complicate sunt, uneori, cele mai simple.

DINU DUMBRAVĂ

Corpuri delicte.

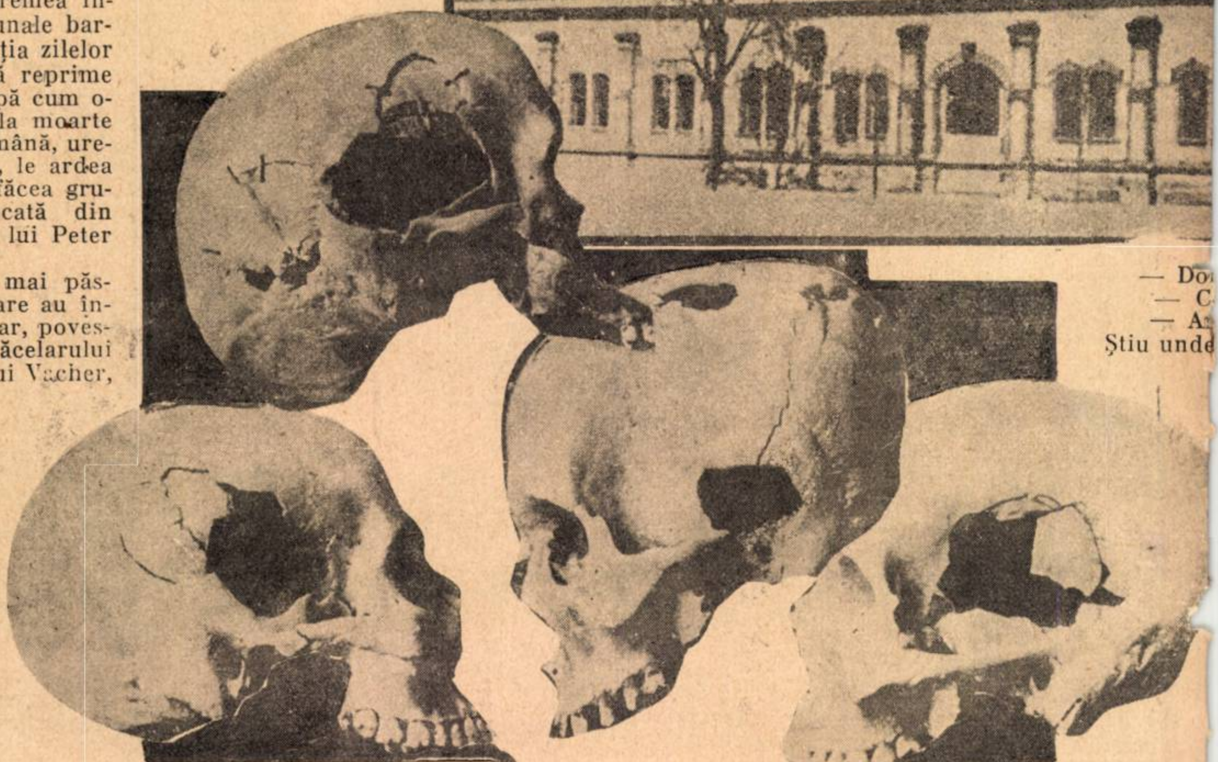
Vampirul din DUSSELDORF

O veche tradiţie germană, pornită din vremea inchiziţiei sau chiar din timpul întâilor tribunale barbare ale saxonilor, s'a păstrat până în justiţia zilelor noastre, doritoare, mai mult ca oricând să reprime pornirea către necinste şi crimă. Astfel, după cum odinioară judecătorii pedepseau pe ucigaşi la moarte după nouă chinuri, adică după ce le tăia o mână, urechile, un braţ, un picior, le jupuia pieptul, le ardea tălpile apoi le înjunghia pieptul sau le desfăcea grumazul cu toporul, asemenea curtea de judecată din Duesseldorf a hotărât de nouă ori moartea lui Peter Kurten, vampirul.

In amintirea d-voastră, a cititorilor, se mai păstrează încă numele odios al unor asasini care au îngrozit altădată oraşe şi ţări întregi. Ştiţi chiar, povestea fantastică a lui Jak Spintecătorul, a măcelarului Hartmann, omorâtorul de oameni, a cruntului Vacher, ucigaşul păstorilor singurateci din munţii Germaniei sau a lui Landru, Don-Juanul sadic şi sângeros. Pentru cea mai apropiată icoană a lui Peter Kurten, locul nimerit este în galeria aceasta de tablouri drăceşti, de chipuri mânjite de sânge curat — sânge de femei şi de copii.

Apropierea atât de vie a faptelor lui Kurten de ziua în care scriem, face chipul lui mai întunecat, iar faptele lui mai îngrozitoare, încât sentinţa nemaipomenit de aspră a tribunalului german devine de înţeles şi înseamnă o uşurare, pentru oraşul burghez unde a locuit şi a ucis vampirul.

Ziarele din lumea întreagă au publicat

— Do
— C
— A
Ştiu unde

știri și reportagii prin litera cărora străbătea un fior de spaimă, despre faptele bestiale săvârșite de un necunoscut, în Duesseldorf. Reporterii cei mai isteți, polițiștii cei mai dibaci, detectivii cu flerul cel mai ascuțit, alarmați după a treia, a patra, a cincea crimă a omului fără urme, cum fusese botezat asasinul, au părăsit orașele mari să cerceteze la Duesseldorf, locul tragic al crimelor, drumul către asasin și puterea de a scăpa din ghiarele lui victimele tot mai numeroase.

Populația orașului trăia zile de groază continuă. De cum scăpăta soarele spre asfințit, ușile se zăvoreau, ferestrele se închideau cu grije, pistoalele și cuțitele apăreau pe măsuța de noapte, oamenii dormeau sgâlțâiți de visuri rele, atmosfera de panică surdă plutea peste oraș, pe străzile pustii și mai cu seamă în cartierele mărginașe, până la revărsarea zorilor. Abia atunci, oamenii respirau mai ușor și desfăceau repede gazeta, ca să vadă pe pagina întâia, o nouă ispravă sângeroasă, știrea că s'a găsit încă un cadavru sau acelaș anunț: 15.000 de mărci aur pentru cine va prinde sau va da indicații bune despre locul unde se află ucigașul necunoscut.

Și astfel, au trecut două săptămâni de continuă teroare asupra orașului pacinic de odinioară, care devenea cimitirul locuitorilor lui. Intr'o zi, a năvălit însă pe ușa unui comisariat dela periferie, o fată de vreo 18 ani, cu părul vulvoi, cu obrazul alb da groază, cu hainele în dezordine.

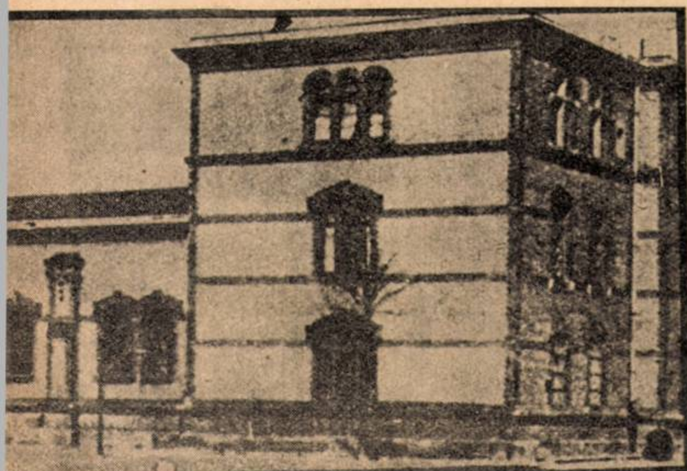

Sus stânga : *Kürten.* Mijloc de sus în jos: *O vedere periferică a Düsseldorfului. Inchisoarea vampirului. Tribunalul unde a fost judecat. Cele patru cranii ale victemelor, lovite în acelaș loc.*

Sus dreapta : *In fața casei lui Kürten. Polițistul care l-a arestat. O femeie care a scăpat;* Jos dreapta: *Mansarda (X), unde a locuit vampirul.*

...nule comisar....

...-i fetițo ? Liniștește-te.....

...văzut pe asasin. Era să mă omoare. M'a dus acasă la el ...stă. Pot să-l recunosc, spuse fata repede, întretăiată de hohote de plâns, sugrumată de frică.

— Pe cine l-ai văzut ?

— Pe asasin. Știu unde șade. Haide, veniți cu mine.

Și fata povesti cum o întâlnise cu o seară înainte un domn elegant, încă tânăr, care-i propusese să vină la el acasă. Bărbatul i-a plăcut și s'a lăsat condusă. Au ajuns în strada cutare și a intrat, acasă la el. Inăuntru, a vrut s'o violeze. Pe când fata se sbătea, să scape, el i-a spus :

— Liniștește-te. Aș putea să te strâng de gât. Nu te omor fiindcă mai am nevoie de tine. Ești frumoasă.

Dimineața, cum necunoscutul dormea, fata a isbutit să fugă. A venit fără oprire la poliție. Aceasta e totul. Il recunoaște pe om, știe unde a condus-o.

Peste zece minute casa indicată de victima monstrului era înconjurată de jumătate din poliția Duesseldorfului. Insă Peter Kurten, care se stabili că era proprie-

tarul acelei case, dispăruse la timp.

De aici înainte, cercetările au luat o întorsătură nouă. Asasinul nu mai trimetea scrisori batjocoritoare șefilor poliției, indicându-le locul unde a mai comis o crimă. Farsa aceasta sinistră își schimbase puțin aspectul. Orașul întreg cunoștea acum chipul asasinului — deocamdată presupus. Se știau antecedentele lui, se știa unde a locuit. Soția lui fusese arestată. Incepuse, așadar, vânătoarea societății împotriva omului care-i sdruncinase liniștea atât de violent.

Monstrul din Duesseldorf, încercuit pretutindeni, pus în imposibilitate de a părăsi orașul — apărat acum de cea mai puternică armată polițistă, s'a hotărît să-și joace ultima carte. Anume, s'a întors calm, acasă la el, cași cum venea din tr'un voiaj de plăcere. A fost arestat în clipa când trecea pragul.

— Dar ce vreți cu mine, domnilor ?

— Răspunde cine ești.

— Peter Kurten. Lucrător. Locuesc aici și mă întorc acasă...

— Kurten, în numele legii ești arestat.

— Arestat ? Și omul zâmbi cu aerul că aude o glumă bună.

Jocul însă nu putea să dureze. Dus la poliție, monstrul ascuns în sufletul lui Kurten a isbucnit.

— Il căutați pe ucigașul celor nouă? Păi eu sunt. Da, eu am strâns de gât, eu am înjunghiat, eu am împuns tâmpla fetelor alea, ca să le beau sângele. Eu am violat, eu am pus foc, eu am jefuit. Ei, mai vreți ceva ?....

Tonul acesta de îndrăzneală sinistră a ținut până când a intrat, în biroul unde era Kurten, fata care-l denunțase, ultima lui victimă. Martorii acelei scene pretind că monstrul a iubit, o seară măcar, pe fata care îi dăduse în mâna poliției și la eșafod. El a avut un zâmbet, o lumină stranie în ochi și și-a plecat fruntea.

— Il recunoști ?

— Da.

— Kurten, o recunoști ?

— ...

— Kurten recunoști că ești autorul crimelor de lângă oraș ?

— ...

A fost trimis în judecată, pentru nouă crime bestiale, toate premeditate, pentru mai multe încercări de omor, pentru jaf, incendieri, pentru violuri, cu circumstanțe agravante: recidivist, condamnat la 16 ani de ocnă, când avea 18 ani, pentru jaf, îndoit omor și rănire.

Procesul asasinului din Duesseldorf a atras în orașul acesta o afluență extraordinară de curioși— 220 de ziariști, din lumea întreagă, au fost trimiși să urmărească ceas cu ceas desbaterile.

Sălile tribunalului au fost socotite neîncăpătoare. S'a căutat atunci un loc unde să poată pătrunde cel puțin o parte restrânsă din public.

Autoritățile au ales hala de gimnastică a unui liceu local, în care încăpeau aproape o mie de persoane.

In ziua judecății, străzile au avut de dimineață o frământare neobișnuită. Tot Duesseldorful, cei care aveau bilet de intrare și cei care nu, s'au îndreptat spre liceul unde avea să se desfășoare unul din cele mai mari procese penale din câte s'au cunoscut în lume.

Curtea liceului, sălile de clasă, culoarele, erau tixite de lume. Până în hala de gimnastică, uriașă, înaltă ca catedrală, cu pereții cenușii, inundată de o lumină asemenea unui abur alb, strălucitor, am pătruns cu greu, străbătând zeci de cordoane, care cereau mereu legitimații.

După o lungă așteptare, în dimineața zilei de 20 Aprilie, la ora 10 fix, tribunalul care urma să-l judece pe fiorosul Peter Kurten și-a făcut intrarea. Ia sală s'a lăsat tăcere solemnă. Judecătorii s'au așezat, au răsfoit un minut dosarele din fața lor, apoi președintele a chemat:

— *Peter Kurten.*

In sală, murmur. Toate capetele se întorc, electrizate. Ochii se aprind, caută. Inimile bat mai repede. Pe o ușă, din dreapta, intră un polițist, apoi el, *monstrul*, un om de talie mijlocie, foarte palid, însă liniștit, privind cu ochii albaștri, calmi, miile de ochi fixați asupra lui. Dacă l-ai fi văzut de aproape de tot, pe trăsăturile în aparență pașnice s'ar fi citit ușor strâmbătura involuntară a asasinului. Gura îi era crispată de un rictus îngrozitor, cu toate că abia vizibil. El cicatriza în colțul buzelor icoana tuturor crimelor de până atunci, grimaza pe care o făcuse de câte ori strângea gâtul sau perfora tâmpla unei victime.

Pe fruntea monstrului din Duesseldorf se văd, groase, vinele albastre, isbindu-se în pulsații violente. Este singura particularitate mai aparentă, care te face să-ți dai seama, ușor, că omul din boxa acuzaților trăește ceasuri tragice și poate că ispășește în groaza așteptării unei sentințe, toate crimele făptuite.

A început procesul. In sală, publicul se mișcă ritmic, asemeni unui val imens de curiozitate. La fiecare întrebare, capetele se întorc către președinte, la fiece răspuns, către Peter Kurten.

Asasinul, în picioare, dă răspunsurile cu o voce voalată, egală, aproape blândă.

— Da, eu sunt Peter Kurten.

— Da, m'am născut la Gerresheim...

— Da, acolo am locuit.

Și interogatoriul continuă, câteva minute, banal. Apoi, judecătorul începe să vorbească mai mult. Kurten, mereu în picioare, se sprijină cu mâna de o bară. Răspunde rar, cu glasul înăbușit.

După fiecare frază a acuzatorului, imagina drăcească a monstrului se limpezește. Omul acesta, dacă nu s'a născut nebun, s'a născut, în orice caz, criminal furios. Nu avea încă zece ani când a dat întâia oară de lucru poliției.

Până la 16 ani, comisese 14 jafuri. La 17 ani, a încercat să violeze o fetiță, care i-a rezistat. A lovit-o cu un topor. Fata a început să țipe. Au sărit părinții și vecinii. Kurten s'a apărat cu toporul și cu un revolver. A luptat și cu polițiștii și când a fos prins, lăsase pe locul bătăliei doi morți și patru grav răniți.

Justiția i-a dat 16 ani de ocnă.

Cineva strigă din sală:

— De ce nu l-ați curățat depe lume?

Judecătorul continuă. Anii trec repede și ne apropiem de sângele proaspăt vărsat.

Din vorbele acuzatorului în robă neagră și din răspunsurile surde ale monstrului, se desprind parcă, forme vii, umbre care întind brațul împurpurat către Kurten.

Iată umbra micuței Lentzen. Un copilaș de cinci ani, blond, dulce. se juca pe câmp cu sora ei, Hermanger. Sugrumătorul le-a chemat, le-a dat bomboane, apoi le-a despicat beregata cu nebunie, cu rânjet feroce, în șanțul șoselei.

Iat-o pe Ida Renter, care căuta un bărbat — dând anunțuri la mica publicitate. Kurten i-a răspuns. Bestia plăcea femeilor. A doua zi după întâlnire, marinarii au găsit pe țărmul Rinului cadavrul Idei, cu flori roșii de sânge la tâmplă și la gât.

Asasinul își trece mâna pe frunte. In fața lui a apărut umbra Gertrudei Schultz, fata pe care a cunoscut-o la Kermessa din Oberkassel. S'a oferit să o conducă acasă, și pe drum a ucis-o cu aceleaș lovituri. Iată, a apărut, cu obrazul desfigurat, cu hainele murdare de pământ și de sânge femeia Dorrier. Monstrul a luat-o de pe stradă, i-a dat să mănânce, apoi a sugrumat-o încet, sorbindu-și fapta drăcească. A venit și bătrâna Moerer, dar umbra ei este vie. Uite-o jos pe banca martorilor, cu cicatricea rănilor făcute de monstru. Acuză fără iertare, și sala murmură, mereu mai agitată de povestea îngrozitoare, nebunească, a judecătorului.

— „Dar nu vei putea plăti cu nicio pedeapsă, nici cu zece vieți ale tale, câine, pe cele două victime pentru a căror pieire ai pus tot ce diavolul sau sminteala ți-a dat mai înspăimântător. Adu-ți aminte, gândiți-vă cetățeni judecători, la Gertruda Albermann, fetița de cinci ani, care plecând de acasă înaintea mamei sale, nu s'a mai întors niciodată. Trupul ei, sfâșiat cu o bestialitate peste închipuire, a fost găsit pe un maidan de gunoaie.

Adu-ți aminte de Maria Kohn, pe care ai ucis-o și nu ți-a fost de-ajuns. Ne-ai scris, cu îndrăzneala unui monstru locul unde ai îngropat-o și când s'au dus polițiștii să o caute, ai fost în primul rând al curioșilor, vrând să vezi a doua oară trupul pângărit al victimei tale".

Peter Kurten, dacă în clipa aceia judecătorul s'ar fi întors către public să spună:

— Iată-l! Dați voi sentința, — deslănțuirea furiilor înăbușite ar fi întrecut în ură înseși crimele tale.

De pe loc, judecata a răspuns la toate cele nouă întrebări puse de președinte:

— MOARTE!

Justiția străveche a retrăit. Mâinile judecătorului tremurau semnând sentința. Condeiele se apăsau scriind *Moarte*, publicul respira greu, într'o înlănțuire groaznică și Peter Kurten monstrul își strânsese umerii, își umilise capul, își frământa pumnii, în timp ce umbrele însângerate dansau în jurul lui, strigând mereu aceeaș implacabilă sentință: *moarte, moarte, moarte.*

Kurten nu a fost grațiat. Nici măcar socialiștii, care sunt împotriva pedepsei capitale n'au protestat. Germania terorizată așteaptă să se sfârșească un vis urât, un vis îngrozitor.

O singură ființă, în gândul căreea se ascundea o taină, o neînțeleasă taină — poate a iubirii, își târăște greu pașii, în fiece seară, sub zidurile cenușii ale închisorii.

Trecătorii o văd de departe și trec strada. Gardienii întorc capul. Un copil a întâlnit-o, a țipat îngrozit și a luat-o la fugă: soția lui Peter Kurten, monstrul.

REP.

PREFERAȚI INCALȚAMINTEA
Numai cu talpa naturală, nevopsită
Vopseaua ascunde defectele de calitate ale tălpei
Observați totdeauna marca noastră de garanție
Fabricile de Pielărie, Incălțăminte și Articole de Voiaj D. MOCIORNIȚA
BUCUREȘTI

ŞOARECII DE HOTELURI

In lumea excrocheriei dar mai ales a cambriolajului, trebuie destinat un loc aparte „şoarecilor de hoteluri“, cavalerii umbrei şi ai lanternei oarbe. In reportagiile viitoare vom face o incursiune în domeniul technicianilor de tot felul, descriind fiece specialitate.

Incepem cu gentilomii palace-urilor, cari au făcut victime şi la noi. Ne amintim de păţania celebrului violonist Szigeti, care a fost nevoit să-şi plătească scump... ospitalitatea. Faptul a fost relatat la timp.

Pe când artistul concerta, camera lui dela „Athenée Palace“, primea, clandestin, vizita unui anonim. Această vizită a echivalat cu dispariţia unor podoabe — preţioase şi ca bijuterii — dar mai ales ca amintire.

Intr'adevăr, butonii de manşetă cu 14 briliante, i-au fost dăruiţi de regina Belgiei, acul de cravată de regele Spaniei şi un ceasornic de un rajah, fermecat de arta muzicantului.

Furtul a fost săvârşit cu o măestrie rară. Nicio urmă, nicio „carte de vizită“. Poliţia s'a văzut silită

să se resemneze.

Lovitura a fost dată de un specialist, din cei cari n'au obiceiul să opereze la noi, decât în treacăt. Loviturile le dau în oraşele mari, în staţiunile climaterice, unde vin bogătaşii. E vorba de acei profesionişti ai palace-urilor „rats d'hotel“ cum i-au botezat francezii, teroarea americanilor milionari şi a mexicanelor cu bijuterii.

Despre această specialitate, s'a ocupat d-rul Edmond Locard, celebrul şef al laboratorului poliţiei tehnice din Lyon.

Un prim lucru care trebuie rectificat, e figura teatrală a „şoarecelui de hotel“ înfăţişat pe scenă şi în filme, umblând într'un tricou negru, pe lângă ziduri.

Adevăratul „şoarece de hoteluri“ se prezintă sub înfăţişarea omului de lume. El îşi face apariţia într'un hotel, îmbrăcat corect însă nu frapant. Valiza lui e acoperită cu acele etichete multicolore cari indică frecventarea marilor palace-uri. Cere o cameră mai modestă, la etajele superioare şi începe să studieze locul şi pasagerii. Curând e în posesia unui stoc de informaţiuni ce-i permit să ştie exact situaţia bănească a vecinilor lui şi mai ales cari sunt femeile ce posedă bijuterii de preţ.

Documentat, el va trece la ora prânzului pe culoarele hotelului, va intra ca la dânsul în camerele călătorilor vizaţi, şi va găsi colierele de perle, rubinele şi solitarele ce trenează pe masa de toaletă, lăsate de pasagerele cari, conform uzului, nu le pun decât la supeu. Nu-i rămâne decât să-şi puie prada în buzunar.

Dacă o întâmplare perfidă, face să fie ocupată cameră, omul nostru se va scuza spunând că a greşit numărul. Şi dacă bijuteriile râvnite, sunt într'o valiză, el o va spinteca cu o singură mişcare de briciu.

O oră mai târziu, un tânăr elegant întreabă de „tipul“ nostru. El îl primeşte într'adins în salon şi în timpul conversaţiei îi strecoară în buzunare coliere, inele, cercei şi brăţări fără ca cei din jur sau personalul să poată remarca ceva.

Vizitatorul pleacă şi şoarecele rămâne paşnic la hotel, la adăpostul oricăror bănueli, mai ales că asupra lui nu se poate găsi nimic.

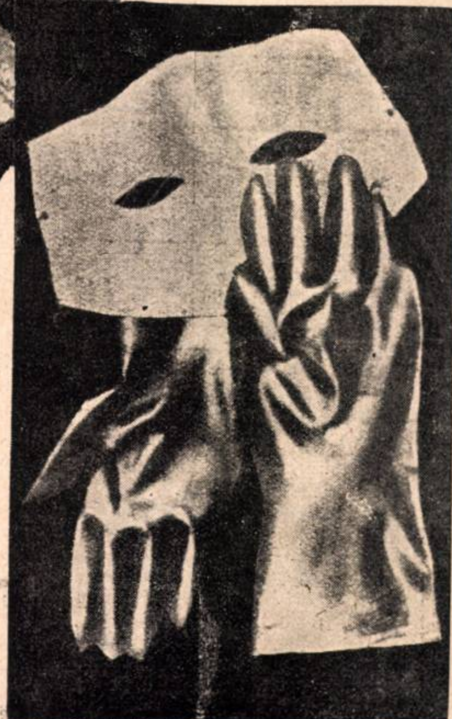
Noaptea. „Şoarecele“ şi-a îmbrăcat pijamaua cafenie, în buzunarul căreia se află trusa cu chei pleacă în expediţie. Trebue să constate mai întâi dacă nu-l ameninţă nicio primejdie şi că nici-un poliţist nu-l urmăreşte. In consecinţă, vizitează atent sălile de bae, closetele şi toate colţişoarele unde se poate piti un agent. După aceste măsuri de prudenţă, se apropie de uşi şi ascultă. Dacă aude un sforâit continu, acesta e un indiciu că poate deschide repede uşa şi să pătrundă înăuntru.

Câte odată nu întâmpină nici-un obstacol, căci călătorul a tras uşa fără să sucească prevăzător, cheia. In cazul când uşa a fost încuiată, şoarecele îşi deschide trusa: el strecoară în gaura broaştei o vergea şi verifică existenţa cheii. La nevoie „obstacolul“ îl va ajuta.

Când cheia este înlăuntru, şoarecele va întrebuinţa instrumentul ce constitue caracteristica artei sale. E un fel de pensă, care aduce cu fierul de frezat. Extremităţile au nişte dinţi ce se îmbucă. Instrumentul este introdus în gaura broaştei: e deschis binişor, apucându-se capătul cheii, după care se strânge tare mânerul. O singură învârtire, şi cheia sucită, deschide broasca.

Odată pătruns în cameră, profesionistul se asigură că pasagerul doarme adânc; umblă încet, caută mai mult cu degetele decât cu ochii, şi nu aprinde lampa de buzunar, decât în caz de absolută nevoie. După ce strânge tot ce e mai de preţ, pleacă tot aşa de încet cum a intrat.

Un obstacol serios pentru treaba lui e prezenţa zăvorului cu care sunt prevăzute de obicei camerele hotelului. Insă acest specialist nu e un spărgător vulgar, care taie uşa. Când va presupune că locul — în speţă camera — pe care o va vizita, poate fi închisă cu zăvorul, va avea grije ca în ajun „să-l pregătească“. Această operaţie consistă să deşurubeze zăvorul şi să-l plaseze mai sus, astfel ca să nu mai poată pătrunde în scoabă, sau să introducă o bucăţică de cauciuc, care face oficiul de resort, nelăsând să pătrundă ivărul.

LA 13 ANI...

Casa unuia din copii. In medalion: Gh. I. Tudor.

Din piaţa primăriei din Braşov, să văd turlele de catedrală medievală ale Bisericii Negre, şi în jurul clădirii în stil german, cu orologii la turn, a Rathaus-ului, taxiurile aşteaptă turişti şi clienţi. Cu primele zile mai calde de primăvară, au început să sosească vizitatorii.

De aceea, şofeurului Blago Ferenz, din staţia dela primărie, nu i s'a părut nimic ciudat, când doi tineri, aproape copii, s'au apropiat de maşina lui, spunându-i că ar vrea să se ducă la Predeal.

Se tocmiră, şofeurul ceru 500 lei pentru această cursă, şi adolescenţii se urcară în maşină.

Automobilul ieşi din Braşov.

Cei doi pasageri, erau doi elevi de liceu. Cel mai mare, părea de vre-o 15 ani, şi era mai robust. Celălalt, era plăpând şi sfios. Avea 13 ani.

Tinerii erau tăcuţi, păreau preocupaţi.

Pe când automobilul intrase în pădurea de brazi deşi a Timişului, cei doi pasageri îşi făcură un semn.

Cel mai tânăr, care se afla în spatele şofeurului, scoase din buzunar un revolver.

Ridică arma încet, şi trase. O comoţie scurtă agită trupul şofeurului. Fumul făcu pe agresor să nu vadă lămurit efectele actului său. Mai trase un foc. Glonţul şueră pe la urechea şofeurului, care, instinctiv, frânase.

O durere surdă îi paraliză ceafa. Primul glonţ îl lovise, cauzându-i o rană adâncă, din care sângele i se prelingea pe sub guler, pe şira spinării, ca un fior cald.

Deşi greu lovit, şofeurul reuşi să stopeze maşina şi să se năpustească asupra precocelui asasin, în ajutorul căruia sări licianul ce părea mai în vârstă. Om voinic, rănitul începu să-i lovească cu furie. Ucigaşul tremurând de frică, o rupse la fugă. Profitând de o clipă de slăbiciune a şofeurului, fugi şi celălalt elev.

URMĂRIREA

Asasinii se îndreptară spre pădure, părăsind şoseaua, în speranţa că se vor putea ascunde în desiş. Şofeurul se desmetici repede din toropeala sa de o clipă, şi o luă la fugă după agresori. O goană, o vânătoare de oameni, începu printre ramurile ce le plesneau feţele, ca nişte biciuşti. In fine, şofeurul reuşi să prindă pe cel mai mare dintre elevi.

Acesta, cu revolverul în mână, ameninţă să tragă în urmăritorul său, dar nu avu curajul să apese pe trăgaci. Lovit, scăpă revolverul din mână. Şofeurul îl înşfăcă, îi legă mâinile, îl aruncă în maşină ca pe un balot şi porni.

Duse astfel pe prizonier până la Predeal, predându-l postului de jandarmi.

Aci, şofeurul relată faptele în modul cum le-am expus mai sus, şi se începură primele cercetări.

Cine erau cei doi licieni aventurieri? Dece voiseră să ucidă pe şofeur? Ce s'a petrecut, de fapt, în pădurea Timişului?

Licianul fu obligat să se identifice: era Gheorghe I. Tudor, iar tovarăşul său, care reuşise să fugă, Marin D. Bilă, ambii din Bucureşti.

Indată, se trimise un grup de jandarmi, ca să prindă pe Bilă. După oarecari scotociri prin pădure, acesta fu găsit tremurând ca varga, şi adus la post.

AVENTURIERI MINORI

Copiii povestiră că, cu o săptămână înainte, fugiseră de-acasă, şi se duseseră la Braşov, unde, rămânând fără bani, au angajat pe şofeurul Blago Ferentz, fiindcă ştiau că are bani cu el. Işi făcuseră planul, ca în pădure, să ucidă pe şofeur, să-şi ascundă cadavrul în desiş, iar ei să-şi continue drumul spre Bucureşti cu maşina, deoarece Gheorghe Tudor ştia să conducă.

In adevăr, cu o săptămână înainte, apăruse în ziare un anunţ dat de părinţii celor doi fugari, ce furaseră de-acasă 9000 de lei şi un ceasornic.

Or, primul motiv al încercării de asasinat de pe şoseaua Braşov-Predeal, este dorinţa celor doi copii, de a se reîntoarce la părinţi. Mijloacele le lipseau pentru aceasta, iar autorităţilor nu li se puteau adresa, deoarece furaseră suma de 9000 lei dela tatăl lui Gheorghe.

La 23 Aprilie, de ziua sa, Gheorghe Tudor scrie o carte poştală părinţilor, prin care se căeşte şi le cere iertare:

„Ziua mea, dragă mămico şi tăticule, în loc s'o fac acasă, am făcut-o pe drumuri şi prin păduri. Mămică, îţi scriu această scrisoare udând-o cu lacrămi.

„Al dv. fiu care vă doreşte cât de curând şi vă roagă să-l iertaţi, — Gogu".

Cu toate mărturisirile elevilor, părinţii lor însă fac şi presupunerea că şofeurul a putut să-i atace mai întâi, dat fiindcă fugarii nu au putut cheltui 9000 lei într'o săptămână la Braşov.

Dacă în adevăr copiii ar fi plănuit să împuşte pe şofeur — spun părinţii elevilor, — dece nu a tras Gheorghe Tudor, care e mult mai voinic decât maladivul Marin Bilă, tip emoţional, apatic şi fricos?

A fost oare influenţa lui Gheorghe atât de mare asupra sa, încât l-a atras în aventura aceasta şi i-a înarmat mâna?

Sau poate, dorul de-acasă, de „mămica", a făcut pe aceşti mici dezechilibraţi, după ce au furat şi au fugit, să ajungă la crimă?

S. V.

(Urmare din pag. 9-a)

Când se cunoaşte tehnica „şoarecilor de hoteluri", e uşor să te pui în gardă. Mai întâi nu trebuesc lăsate să treneze bijuterii pe masă sau pe şemineu, ci închise cu grije, sau predate administraţiei localului. Pe de altă parte, înainte de culcare, uşa trebue închisă şi cheia scoasă; nu uitaţi să vă asiguraţi de buna funcţionare a zăvorului; şi ca încă o măsură de precauţie, e bine să se pue un scaun lângă uşe, astfel ca să facă sgomot când cineva din afară ar căuta să intre.

„Şoarecele de hoteluri" e un personaj prea dibaci şi prea discret, ca să fie identificat. Numai trecerea lui se cunoaşte.

Incorigibil

Toată lumea ştie, că Sabin e un mare fumător. Iar soţia sa, o femeiuşcă foarte econoamă, turbează văzând atâţia bani sburând, sub formă de fum.

— „Ascultă, îi spuse ea într'o dimineaţă, ori de câte ori vei cumpăra un pachet de tutun, voi pune aceiaş sumă la oparte, şi ai să vezi câţi bani voi strânge.

Trecură două luni.

Intr'o bună zi scoase din dulap un portofel umflat pe care-l deschise în faţa soţului său.

— „Vezi, cu toţi banii pe care i-ai fumat şi cei pe cari i-am pus eu la oparte, am fi putut petrece 15 zile la băi de mare

— „Doamne, ce leneş am fost! strigă Sabin... Dacă aş fi fumat mai mult, am fi putut petrece două luni la munte"...

A apărut:

„CURS DE CINEMATOGRAF"

al distinsului nostru colaborator d. D. I. SUCHIANU

Cuprinsul acestui volum este complet inedit. Nu este o reunire de cronici, ci un adevărat curs de estetică, aplicată la cinematograf. De altfel, iată tabla de materii:

Adjectivul „cinematografic". — Alfabetul filmului. — Titlu, subiect şi anecdată. — Unităţi de frumuseţe. — Viteza unui film. — Jocul şi interpreţii. — Frumuseţe fizică şi frumuseţe artistică. — Cum se măsoară frumuseţea.

Astfel conceput, acest volum nu seamănă cu nimic din ce s'a scris până acum, în literatura cinematografului.

Cartea are 32 de fotografii „horstexte".

Dragostea lui Napoleon

O povesteşte minunat scriitorul Ivan Petruşka în romanul de mare succes: *„Contesa Maria Walewska"* — *lei 50.*—

— De vânzare la toţi librarii —

N. B. — Expediază ramburs şi urgent la cerere — *„Adeverul"* — S. A. — Bucureşti.

Săpunuri cu parfum ales

pentru baia Dvs.

Mirosul distins şi particular al săpunurilor englezeşti de bae Erasmic dau foarte mult farmec toaletei Dv. In timp ce spuma moale şi parfumată curăţă pielea Dv., simţurile Dv. sunt fermecate de senzaţia unei plăceri voluptoase. După bae, pielea Dv. va fi toată ziua înviorată şi delicios parfumată.

ERASMIC

Săpun de bae romană

ERASMIC

Săpun de bae „Duchess"

XEBS 169-049 THE ERASMIC COMPANY LIMITED. LONDON. ENGLAND.

Citiţi

„MAGAZINUL"

Cereţi la toate librăriile:

HEINRICH LHOTZKY

ŞTII SĂ-ŢI CREŞTI COPIII?

TRADUCERE DE A. TOMA

EDITURA „ADEVĚRUL" S. A. BUCUREŞTI

RUDYARD MILTON

OMUL CU MASCA

O aventură a detectivului Gex Trevor

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Detectivul Gex Trevor, însoţit de autor, reuşesc să scape din mâinile bolcevicilor, şi fug prin regiunile polare din Siberia, spre Japonia.

In drum, sunt urmăriţi de cekişti, din mâinile cărora scapă cu mari sforţări.

Ţinta lor este să ajungă în Tibet, unde faimosul bandit Wampoo, ţine captivă pe Lydia Hilmar.

Gex Trevor, Ana Shetland şi autorul ajung la Peking, de unde pornesc, travestiţi în pelerini, spre Tibet.

Câţiva bolovani veniră, rostogolindu-se, din bezna peşterei spre noi. Ce monstru dislocase aceste pietre enorme, în mersul său spre noi? Ne aflam oare în vizuina unor fiare sălbatece? Dar nici un răget de tigru nu se auzia dinăuntru, ci numai aceiaş foşnire puternică şi neînţeleasă.

Călugării trapas din defileu, fuseseră respinşi în acest timp până în dreptul peşterei, şi căutau să urce panta, pentru a se adăposti în ascunzătoare noastră, urmăriţi de aproape de bandiţi.

Dar pelerinii din peşteră fugiră spre gura ei, spre baricadă, deoarece sgomotul misterios din peşteră, pe care-l simţiam intensificându-se, ca pe o apropiere rece, semănase o panică de nedescris, în aceste suflete.

CAPITOLUL XXXIV
Zeul macabru

Cineva dintre pelerini, privind spre bezna din fundul peşterii, în care nu se deosebia nimic precis, urlă înfiorător:

— **E Lhamo!... E Lhamo!...**

Ingroziţi de strigătul acesta, pelerinii începură să urle sfâşitor, repezindu-se spre gura peşterei, unde însă îi aşteptau săbiile bandiţilor.

— Ce e asta „Lhamo"? întrebai pe Gex.

— Lhamo e o divinitate, despre care poporul crede că e un fel de monstru jilav, ce călăreşte pe un cal sălbatec, cu şeaua din piele de om sângerândă şi care, când simte cadavre prin apropiere, vine să joace pe maldărul lor şi să sugă creerii oamenilor vii...

Oricât de absurdă ar fi această credinţă, mărturisesc că, în clipa aceea de groază, când moartea misterioasă ne păndia, când rana dela picior începuse să-mi dea febră, o groază stranie mi-a cuprins sufletul, şi am şoptit:

— Să fugim!...

Pe fruntea mea înfierbântată, simţii o mână rece: Ana Shetland, palidă sub fardul ei cafeniu, mă mângâia:

— Ţi-e rău?...

— Nu...

Baricada nu mai era apărată. Pelerinii începuseră să o sară, ca să iasă din peşteră, preferind moartea de sabia bandiţilor, decât ivirea lui Lhamo. Un strigăt formidabil se ridica din toate piepturile:

— Lhamo!... Lhamo!...

Bandiţii, impresionaţi de năvala pelerinilor spre şirul lor de săbii, nu mai răzbiră să spintece ţeste, şi începură, sub presiunea celor ce fugiau din peşteră, alungaţi de tainica divinitate, să dea înapoi.

Când auziră strigătele de „Lhamo", panica se propagă dela pelerini în rândurile bandiţilor, cari, deavalma, o luară la fugă spre defileu, unii rostogolindu-se ca nişte bolovani.

Rămăsesem în gura peşterei numai noi trei, Ana, Gex şi cu mine, cari, necrezând în divinităţile macabre ale tibetanilor, aveam sufletul împărţit între impulsia de a fugi, din cauza groazei colective ce ne molipsise şi între curiozitatea de a vedea ce va apare din fundul peşterii.

Sgomotul acela misterios, de alunecare şi foşnire, de plescăire par'că, devenise haotic, stârnind ecouri asurzitoare.

Eşirăm din peşteră şi de după baricadă, priviam spre interiorul ei, ca să vedem ce monstru se va ivi. Stam gata să o luăm la fugă, după ceilalţi pelerini, dar curiozitatea noastră ne învinsese spaima şi eram cu ochii ţintă spre peşteră.

— Dumnezeule, ce monstru!... strigă Ana.

Uitasem de durerea ce simţiam la picior şi mâinile noastre se descleştară de pe mânerele revolverelor, când văzurăm acea minune teratologică. Din fundul peşterei, înainta spre noi încet, un fel de animal, monstruos, al cărui trup ocupa toată lărgimea şi înălţimea peşterei, din care eşia ca un melc fantastic, din căsuţa sa. Şi avea chiar trupul jilav şi galben de melc uriaş. Era o arătare, spăimântătoare, ce aluneca spre noi, mişcând din mii de capete terminate cu guri rotunde, de ventuze.

Ne-am dat seama îndată, că nu era vorba de un singur animal, ci de mii de lipitori enorme, galbene şi vâscoase, ce veneiau în bloc, ca un ghem de şerpi, ca un balaur acvatic.

CAPITOLUL XXXV
Valuri de lipitori

O rupserăm la fugă, îngroziţi... Dar piciorul meu mă durea atât de tare, în cât căzui. Gex şi Ana mă ridicară, mă sprijiniră. Dar nu puteam înainta decât cu mare greutate, căci de îndată ce puneam piciorul jos, urlam de durere.

Ajunsesem în defileu, în fundul văii, pe unde trecea drumul acoperit de cadavre şi stânci prăbuşite.

Aruncarăm o privire în urma noa-

TELEFON Nr. 381-82
Frizeria I. BEER, Moşilor 53
ONDULAŢIUNI, TUNS, MANICURE.

Pantofi de Cercetaşe
pentru uniformă cu 10 lei numărul, găsiţi la depozitele noastre de vânzare din strada Carol 28, Calea Griviţei, Bariera Moşilor şi str. Sărindar 12.
Fabricile de Pielărie, Incălţăminte şi Articole de Voiaj **D. MOCIORNIŢA** BUCUREŞTI

CREMA MARGIT
INFRUMUSEŢEAZĂ, IMPROSPĂTEAZĂ ŞI INTINEREŞTE

O întrevedere de cinci minute cu LINA CAVALIERI

celebra specialistă în tratamente de înfrumuseţare

In inima Parisului, institutul Linei Cavalieri este într'adevăr templul frumuseţii. Aci se întâlnesc cele mai elegante femei din Europa şi din America, căci acest institut se bucură de renume mondial.

„Recomand întotdeauna săpunul Palmolive pentru un motiv puternic. Uleiurile vegetale din care este compus sunt bune, sigure şi nevătămătoare pentru piele".

„Recomand întotdeauna săpunul Palmolive"...
Lina Cavalieri
61, Avenue Victor Emmanuel - III Paris

Metoda Linei Cavalieri . . .

„Inainte de a vă culca, spălaţi-vă cu săpun Palmolive. Apoi vă sfătuesc să întrebuinţaţi crema mea cu camfor No. 5, pe care o aplicaţi pe faţă şi pe gât. Lăsaţi să se usuce puţin, pudraţi-vă şi păstraţi această aplicaţie în timpul nopţei. Dimineaţa spălaţi cu îngrijire faţa cu săpun Palmolive. Aplicaţi apoi crema mea grasă No. 7 şi pe urmă crema No. 2".

Culoarea verde a săpunului Palmolive se datorează uleiurilor de palmieri şi de măsline, care-l compun în întregime. Acest săpun nu conţine nici o grăsime animală şi nu se vinde niciodată despachetat. Observaţi bine ambalajul verde cu banderolă neagră purtând cuvântul Palmolive în litere de aur.

Reprezentant General pentru România: MAX GRUNDHAND
Str. Eroului No. 1, Bucureşti I, — Telefon 335/45

stră: convoiul de reptile nemaivăzute *), dărâmase în alunecarea lui, baricada, şi venia spre defileu, într'o colcăire vâscoasă şi oribilă.

— Fugiţi! strigai Anei şi lui Gex. Salvaţi-vă, altfel ne vor devora pe toţi trei!

Drept răspuns, Gex asvârli bagajele din spatele său şi pe ale mele, şi mă luă la spinare, ca pe un balot. Urmat de Ana Sethland, o luă apoi la fugă, printre cadavrele şi răniţii din drum.

Marele grup de pelerini, de bandiţi: şi călugări, nu se mai vedea. Ei fugiseră şi se răspândiseră ca potârnichile, de frica zeului Lhamo.

Inaintarea noastră printre cadavre şi sfărămături de stânci, era foarte anevoioasă. Câteva lipitori mai mari, — unele puteau avea până la un metru lungime, — se desprinseră din maldărul celorlalte, şi veniau în urma noastră, cu o repeziciune uimitoare.

— Gex, urlai din spinarea detectivului, lasă-mă aci, aruncă-mă, salveaz-o pe Ana...

— Scăpăm sau murim toţi, zise Ana, cu calmul ei de totdeauna.

— Mulţumesc, Ana! şopti Gex.

Era desigur în această şoaptă a lui Gex, un tragic concentrat: el se afla în situaţia de a alege între salvarea femeei pe care o iubia şi între salvarea celui mai bun prieten al său.

*) Autorul se înşală: convoiuri de lipitori uriaşe în Himalaia a văzut şi d. Mircea Eliad. Nota traducătorului.

In grămada de cadavre, erau mâini ce mişcau şi răniţi ce ne implorau să-i salvăm, dela moartea groaznică ce-i aştepta.

O altă privire ce aruncarăm în urmă, ne făcu să vedem o scenă îngrozitoare. Lipitorile din fruntea şirului de târâtoare, ajunseseră la primele cadavre şi. înfigându-şi dinţii în gâturile lor, le sugeau sângele.

Ana Sethland dădu deodată un ţipăt ce ne cutremurară de groază..

Un rănit de jos, se agăţase cu mâinile de piciorul ei, implorând-o să-l scape. Era un om prins pe jumătate sub dărâmături. Gex abia reuşi să descleşteze piciorul Anei, din mâinile muribundului.

Alţii, în acest Infern tibetan, ne implorau să-i ucidem, înainte de a ajunge monstruoasele lipitori la ei. In urma noastră, grosul târâtoarelor se fixase asupra cadavrelor şi zărirăm mâini de răniţi, încercând să descleşteze lipitorile enorme ce li se lipise de gât. de pântece, de picioare... Alte lipitori sugeau literalmente creerii din capetele pelerinilor, despicate de săbiile bandiţilor.

Găsind sânge de supt, înaintarea lipitorilor deveni mai lentă, şi reuşirăm să fugim departe de această vale infernală.

CAPITOLUL XXXVI

Fără hrană

Gex, sărmanul, care mă dusese tot timpul pe umerii săi, era extenuat. Căzurăm în vârful unui pisc, în zăpadă, departe de umiditatea întunecoasă a acelui defileu, în care cele mai monstruoase târâtoare găsiseră un mediu atât de prielnic, încât atingeau dimensiuni uriaşe.

In timp ce Gex aprinse focul, cu câteva resturi de yak (singurul animal ce trăeşte pe aci), la adăpostul unei stânci, Ana îmi cercetă rana şi constată că nu era decât o luxaţie. După un masaj riguros, mă simţii mult mai bine.

Deşi nu mâncaserăm de două zile aproape nimic, totuş amintirea trupurilor acelor lipitori ne tăia orice poftă de mâncare. De altfel, părăsind o parte din bagajele ce le aveam în spate, nu avusesem timp să salvăm nimic de mâncare. In sacul Anei nu se afla decât puţin praf de ceai, pe care-l păstrarăm pentru a doua zi.

Dormirăm cu dese tresăriri: coşmarul din timpul zilei, ne urmărea prin somn, aşa că asteptarăm ivirea zorilor ca pe o mântuire.

Dis de dimineaţă, pornirăm fără să ştim bine încotro, păstrând numai direcţia generală. după busolă. spre Lhassa. Piscurile pe care ne aflam erau pustii şi acoperite de zăpadă. Peste noapte începuse să ningă. In stomac, nu aveam decât puţină apă caldă, în care muiasem praful de ceai. Iată-ne deci în creerii munţilor Himalaia. fără pic de merinde, fără cort şi fără să ştim precis în ce punct ne aflam.

Piciorul mă durea încă, şi înaintarea noastră era foarte dificilă.

— Trebue să găsim o cabană, îmi zise Gex; te voi lăsa acolo, cu Ana. până ce-ţi va trece piciorul, şi eu mă voi duce în satul cel mai apropiat, să caut de mâncare.

Toată ziua trecu, în căutarea unei hipotetice cabane. Ne mai putând să merg, Ana şi Gex mă sprijiniră de braţe.

Zadarnic i-am rugat să mă lase acolo, şi să se salveze pe ei... Din cauza mea, erau în primejdie să piară şi ei, în această pustietate de stânci şi de zăpadă...

Seara nu băurăm decât apă încălzită!...

Gex plecă din locul unde poposisem pe zăpadă, lângă un foc anemic, ca să cerceteze împrejurimile. Piciorul mi se umflase.

El se întoarse, spunându-ne că a dat peste o potecă, ce desigur duce către un sat.

După o noapte grea, în ger, a doua zi în zori, înainte de a se lumina, pornirăm pe poteca descoperită de Gex.

Intr'adevăr, pe la amiază ajunserăm într'o cabană, unde puturăm să facem un foc mare, — dar merinde nu aveam şi foamea ne tortura îngrozitor.

★

Am rămas în acea cabană împreună cu Ana Sethland, iar Gex a plecat să cerceteze împrejurimile. Pe seară, el ne aduse o pasăre mare, pe care reuşise s'o împuşte cu revolverul. Nu întâlnise nici ţipenie de om.

(Va urma)

Laptele INNOXA convinge tuturor epidermelor şi menţine admirabil tinereţea şi frăgezimea tenului D-voastră

Produs original francez, unic în felul său. - De vânzare la toate farmaciile, drogueriile şi parfumeriile mari din ţară.

IMBATRANESTE CINE NU SE INGRIJESTE!...

Dacă vreţi să rămâneţi vecinic tinere şi frumoase, nu vă despărţiţi de CRÈME SIMON, al cărei succes mondial vă garantează eficacitatea incontestabilă.
Nici uscată, nici grasă, ci unsuroasă cum este mai bine, ea moaie catifelează pielea şi dă tenului frăgezimea primăvăratecă a tinereţei.
Pudra şi Săpunul Simon sunt indispensabile pentru complectarea efectului.
Intinereşte şi Infrumuseţează

CRÈME SIMON
PARIS

Tinereţe şi fragezime prin MACK's KAISER BORAX
Intrebuinţaţi-l zilnic în apa Dv. de spălat. Neîntrecut pentru îngrijirea pielii şi a frumuseţii.

INDISCUTABIL PÂINEA HERDAN E CEA MAI BUNĂ

ANUL V. — Nr. 224 Cu un supliment gratuit: „REPORTAJ" 14 MAI 1931

REALITATEA ilustrată

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII -IAȘI-

Regele Carol II și d. Nicolae Iorga, primul ministru, la Timișoara

PREȚUL 10 LEI

Foto I. Berman-„Realitatea"

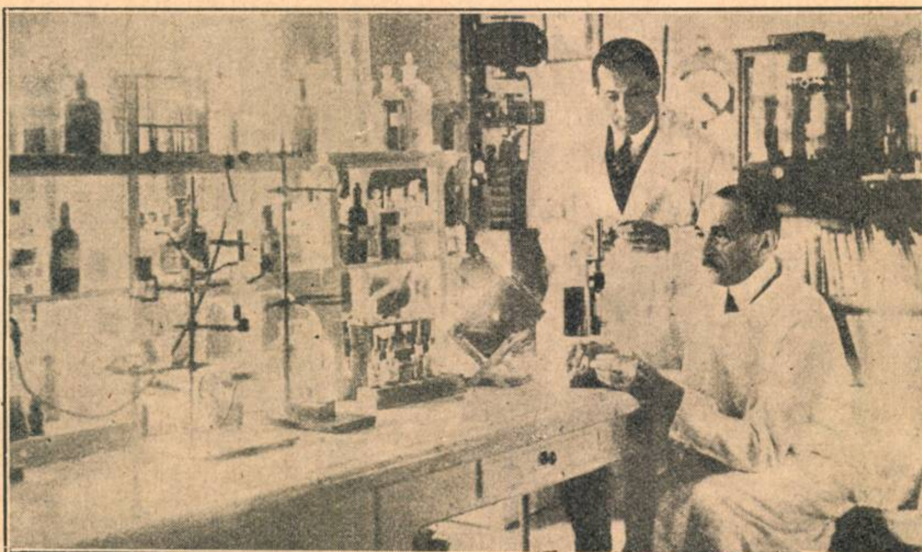
Ferma de maimuțe a d-rului VORONOFF

O junglă în inima Franței, unde oamenii își regăsesc tinerețea. —

URMĂRIND de mult experințele prof. Voronoff și observând fapte care nu odată au confirmat previziunile sale, nu mică ne-a fost mirarea când am citit în ziare, că intenționa să desființeze ferma de maimuțe pe care o posedă în sudul Franței și care-i procură glandele necesare grefelor sale. Astfel ne-am dus să-i luăm un interview la fața locului, în apropiere de Menton.

La fermă duce un drum îngust și stâncos, din care o ramură ce se întinde dealungul mării, duce la Menton, iar alta trece frontiera și pătrunde în Italia.

Priveliștea e din cele mai pitorești, cu marea de-o parte, cu vegetația de palmieri pitici, cactuși ciudați, plante agățătoare și înflorite și toată vegetația luxuriantă a țărilor sudice de altă parte, având în spate, cât cuprinzi cu ochii, crestele veșnic înzăpezite și trandafirii ale Alpilor. Și mai pitoresc e castelul Grimaldi, altădată reședința prinților de Monaco, iar astăzi laboratorul unuia din cei mai ambițioși binefăcători ai omenirii.

Prof. Voronoff și asistentul său, în laborator.

Profesorul Voronoff nu-și arată vârsta. E plin de energie. Părul său și-a păstrat culoarea iar mersul îi e sprinten. Înalt și puternic, figura-i are ceva din misterul slav, combinat cu desinvoltura occidentală.

— „Nu", ne spune el, răspunzând întrebării noastre „Nu intenționez să-mi părăsesc ferma. Din contra, vreau să-mi desvolt programul experiențelor. Am aflat chiar că cineva ar vrea să mă imite și că o nouă fermă de maimuțe se va deschide în curând lângă Nisa.

„Am avut marea satisfacție de a desminți prin încercările mele presupunerea, că maimuțele nu se reproduc în captivitate. Până acum, ferma Grimaldi a înregistrat 17 nașteri. Parte din noii născuți au fost sacrificați experiențelor de laborator, dar opt mai sunt încă în viață, bucurându-se de o perfectă sănătate.

„Greutatea stă în a găsi un mijloc care să împiedece animalele să fugă, dându-le în acelaș timp iluzia libertății. Hagenbeck a realizat aceasta în grădina sa dela Hamburg și noi întrebuințăm sistemul său, replantând arbori, căci maimuțele au nevoie să se cațere, așa cum peștii simt nevoia să înnoate. Ne vom servi de un podiș înconjurat de râpe adânci, peste care maimuțele nu vor îndrăzni să sară. Vor trăi astfel în stare de sălbătecie și se vor reproduce cu ușurință.

Apoi prof. Voronoff ne conduse prin fermă, oprindu-se înaintea cuștilor și explicându-ne cum procedează ajutorii săi la hrănirea maimuțelor, care încetul cu încetul se aclimatizează la Riviera.

INSECTICIDUL IDEAL

Unui pui de maimuță bolnav, i se face o radiografie în laborator pentru a i se constata leziunile interne.

Castelul Grimaldi, situat pe coastă, se bucură de un soare minunat. Totuş temperatura ţinutului nu e aceeaş întotdeauna; adesea zilele sunt ploioase şi reci. Creşterea maimuţelor ar putea suferi. Dar profesorul Voronoff admiţând pierderile pe care le poate avea din cauza climei afirmă că supravieţuirea celor mai bune e un exemplu al selecţiunii naturale, care corespunde de minune proectelor sale. Cele care rezistă sunt cele mai tari, deci cele mai bune pentru grefă. Până acum totuş n'a înregistrat încă vre-o pierdere datorită boalei sau climatului.

„Suntem pregătiţi" — spune el surâzând, „pentru orice eventualitate. Avem un spital, unde aceste animale sunt operate, în interesul ştiinţei.

„Acum vă voiu prezenta pe asistentul meu d-rul Alexandrescu, un eminent medic român, care lucrează de mult cu mine. Vă va da indicaţiuni asupra ultimelor noastre experienţe!"

Părăsim spitalul compus din 15 cuşti, prevăzute cu saltele, perne şi cearceafuri, unde sunt îngrijite maimuţele bolnave şi trecem într'o altă clădire, care poartă această pompoasă inscripţie:

„Maternitate".

Găsim aci trei femele cu puii lor şi o alta, încă în aşteptarea fericitului eveniment.

— „Aceste tinere locatare ale fermei Grimaldi," ne spune prof. Voronoff „vor merge în curând să trăiască în aer liber, alături de tovarăşele lor mai bătrâne. Se vor obicinui curând cu viaţa aceasta, uitând adevărata libertate, în timp ce şeful coloniei, Theodor, are crize de turbare, când se întâmplă să-şi amintească de unglele Africei".

Continuând plimbarea, prof. Voronoff ne mai spune:

— „Redarea tinereţii nu mai e o experienţă. Nu ezit să declar că metoda mea bine aplicată, reuşeşte în majoritatea cazurilor şi dă rezultate, care durează şase-şapte ani. In timpul acestei perioade, simptomele bătrâneţii dispar şi la sfârşit, când organismul îşi pierde iar forţele, operaţia poate fi repetată de două şi de trei ori, cu acelaş succes.

„Deşi experienţele noastre datează de prea puţin timp, spre a putea spune dacă prelungesc sau nu viaţa omenească, putem totuş afirma că întârziem bătrâneţea, pe cât ne e cu putinţă.

„Majoritatea bolilor se datoresc lipsei de secreţiuni a unor glande, care sunt adevărate isvoare de tinereţe. Când o piesă principală a maşinei omeneşti se rupe, se înlocueşte piesa şi maşina îşi reia mersul. Asta e ceeace fac eu, iar sistemul meu diferă de cel al lui Steinach, care lucrează la Viena, prin faptul că el tratează numai glandele şi le sileşte să funcţioneze din nou.

„Cu metoda mea va veni, sper, o vreme, când omul va muri de moarte naturală, fără a mai trece prin toate neajunsurile bătrâneţii, care au fost crezute până acum inevitabile".

D-rul Voronoff nu se nelinişteşte deloc de faptul, că întreţinerea fermei sale necesită 4000 lire sterline pe an (3.200.000 lei).

— „Desigur", ne spune el, „costă mai mult decât vă închipuiţi.

Sus: *Una din pensionarele fermei d-rului Voronoff, s'a aclimatizat atât de mult cu obiceiurile locale, încât are şedinţe speciale la frizer.*
St.: *Maimuţe din fermă, pe copaci.*

Trei mese pe zi la 65 de maimuţe a 5 franci de cap, întreţinerea personalului şi celelalte cheltueli de laborator, toate astea le susţin personal. Nu vreau să uzez de nici o subvenţie de stat, afară numai de cazul când mi-ar fi oferită spontan.

Savanţii cari au atins limitele cercetărilor lor, asupra animalelor mici ca iepurii, pot veni aci spre a-şi continua studiile asupra unor animale mai apropiate de om".

— „Nu mai operăm asupra oamenilor" ne spune d-rul Alexandrescu. „Grefa e făcută astăzi de către profesorii din Paris cât şi de chirurgii întregei lumi. Profesorul Voronoff şi-a îndreptat activitatea asupra animalelor, asupra oilor spre exemplu. In Algeria, grefa a avut un succes imens, pentrucă producţia anuală a crescut cu 20% în această ţară.

„Profesorul revine tocmai dintr'o călătorie în India şi Indo-China, unde a fost invitat de către guvernele respective, spre a face exeperienţe asupra animalelor din aceste ţări.

Mai studiem asupra maimuţelor noastre cauzele cancerului şi ale reumatismelor. Mai multe maimuţe au fost inoculate cu germenii acestor boli şi în momentul de faţă urmărim reacţiile acestora în corpurile lor. Sperăm că rezultatele pe care le vom obţinea, vor fi de mare utilitate pentru ştiinţă".

CRONICA ȘTIINȚIFICA

VREȚI SĂ PLECAȚI ÎN LUNĂ?

Proectele Societății astronautice franceze. Experiențele fizicienilor Esmault Pelterie, Goddard și Oberth.

DEOCAMDATĂ nu se poate face o călătorie în altă lume și nici nu se simte această necesitate.

Să presupunem însă că după ani de criză, mizerie, răsboaie și revoluții sociale, va începe o eră de liniște, belșug și prosperitate. Nu va mai exista forța banului, bogați și săraci; nu va mai muri nimeni de foame; munca grea va fi executată de supra-mașinile viitorului, conduse de roboți și fiecare om va fi fericit, găsind de lucru câteva ore pe zi, în vastul angrenaj al statului mondial uman. Cum fericirea nu e niciodată de lungă durată, supra-oamenii viitorului, — deși nu vor mai cunoaște lupta pentru existență, impozite, răsboaie, boli și epidemii, — se vor pomeni într'o bună zi, că un astronom va da alarma sfârșitului lumii și de astădată prezicerea va corespunde într'adevăr realității.

Intr'o asemenea eventualitate, locuitorii pământului vor trebui să-și ia bagajele și să se îmbarce în aeronave-rachete, plecând în Lună, în Marte sau poate chiar în Jupiter.

VISE... FANTEZII... PROECTE...

Proectele călătoriilor inter-planetare n'au în vedere, firește, un eventual sfârșit al lumii, deoarece nu este exclusă ipoteza ca oamenii să dispară prin răsboaie, cutremure și foamete, iar pământul să mai existe încă milioane de ani de azi înainte, rostogolind în spațiu oasele noastre umane, în timp ce rămășițele orașelor vor fi locuite de păsări și animale sălbatice.

Să ne pregătim dar pentru o călătorie în Lună sau în Marte, indiferent dacă va veni sa nu sfârșitul lumii.

Societatea astronomică franceză face mari pregătiri pentru încercarea, poate în cursul acestui deceniu, a primului sbor spre Lună.

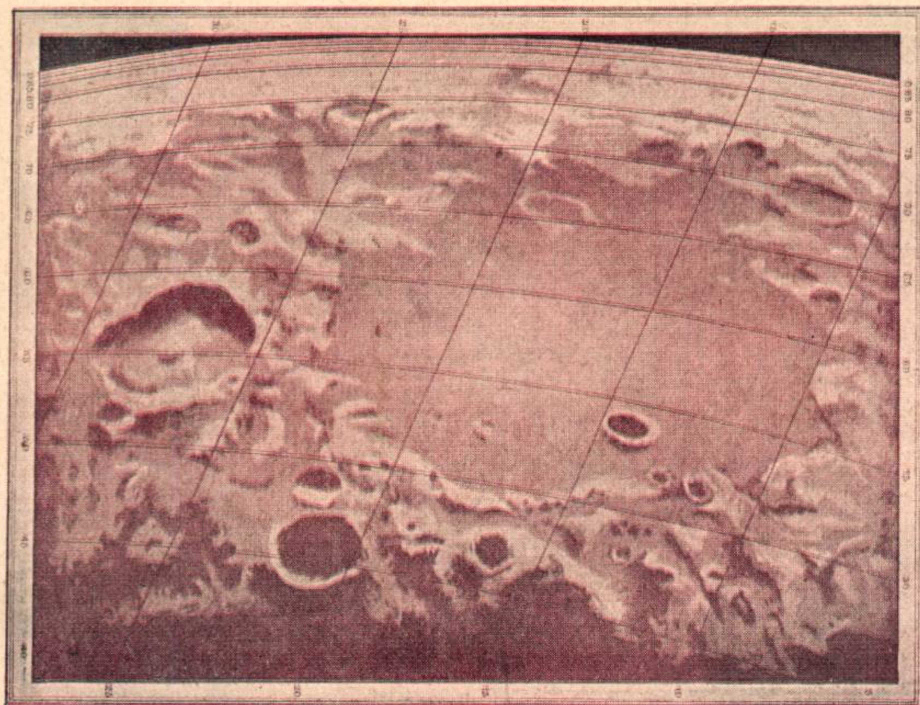
Savantul fizician *Robert Esnault PELTERIE* a fundat o secție de astronautică în care s'au înscris cei mai iluștri învățați ai lumii.

Experiențele fizicianului Goddard, profesor la Universitatea din New-York, de a trimite cu un tun enorm un obuz în Lună, au eșuat complect și în consecință se vor încerca numai metode de autopropulsiune după calculele inginerilor francezi.

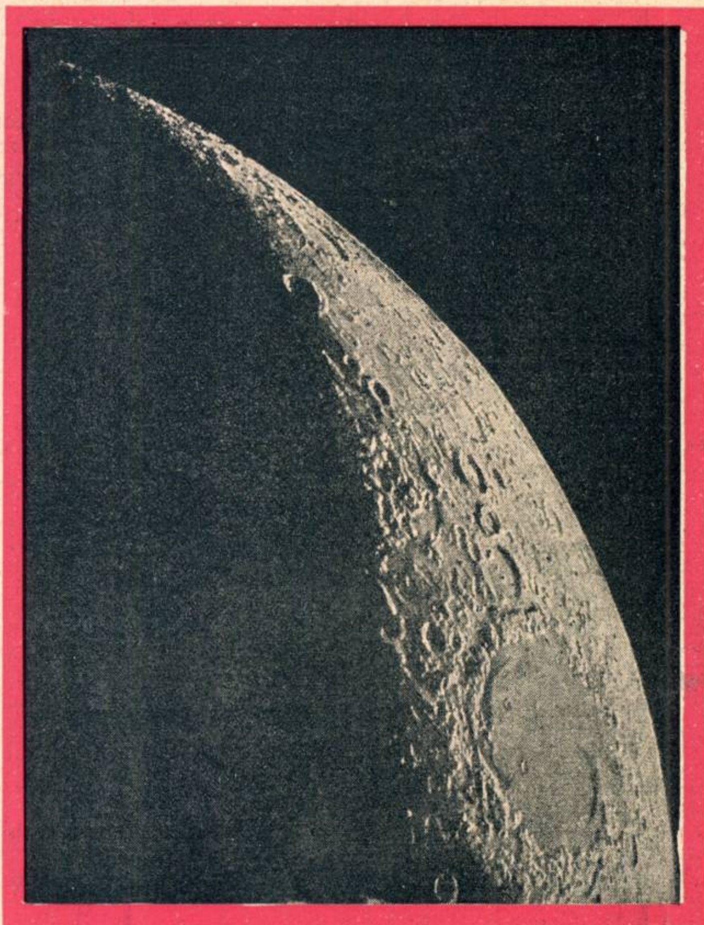
Nu este exclus să se trimită în curând, din Europa, primul bolid spre Lună, bineînțeles fără oameni.

Lupta se dă acum între Franța și Germania. Inginerii francezi ai secțiunei astronautice vor încerca să trimită un obuz a cărui propulsiune se va face prin aer lichid. In Germania profesorul Oberth va încerca să arunce prima rachetă în Univers.

Crateri lunari, luminați de soarele care răsare.
Jos: *Topografia lunară: Marea Crilor luminată oblic, după luna nouă.*

Un fragment din globul selenar, fotografiat de observatorul din Paris

RACHETA POȘTALĂ PESTE OCEAN

Nu se poate ști dacă Oberth va reuși din primele încercări să arunce o bombă în Lună. Inginerii germani, mai practici, propun deocamdată aruncarea rachetei poștale din Europa în America.

E vorba de o torpilă aeriană, având forma unui ac uriaș, de circa 10 metri lungime și un sfert de metru în diametru, ce ar fi aruncată într'o jumătate de oră din Germania în Statele-Unite, cuprinzând vre-o 20 kgr. scrisori și jurnale.

Guvernul american e dispus să accepte această experiență cu condițiunea să nu facă victime printre cetățenii Statelor-Unite. Criza formidabilă, cu milioane de șomeri, a oprit deocamdată acest proect.

OBERTH VA ARUNCA UN PROECTIL IN SPAȚIU (?)

Pe una din plajele Mării Baltice profesorul Hermann Oberth va încerca în timpul verii, să trimită primul obuz rachetă dincolo de câmpul gravific al pământului.

Proectilul va avea dimensiuni mici: lungimea 2 metri și o circomferință de 30 centimetri, după relatările ziarelor.

Viteza lui va atinge cifre astronomice. Calculele arată că iuțeala inițială va fi de *3600 metri pe secundă*, adică de 6 ori mai mare ca a glontelui de pușcă.

Oberth — în modestia sa, — crede că racheta aceasta se va ridica numai până la 500 km. și apoi va recădea pe pământ.

S'ar putea însă ca proectilul să ajungă în zona neutră gravitațională și în acest caz să nu cadă nici în lună, nici înapoi pe pământ.

Recăderea rachetei pe pământ, în cazul eșuării experienței nu va fi primejdioasă, deoarece se va deschide o parașuta și se va aprinde o lampă roșie. Oamenii cari vor vedea cazand acest meteorit, vor avea timpul să se ferească. De altfel, datorită parașutei, racheta va recădea încet și probabil nu va face nici-o victimă. Cel puțin așa ne asigură Oberth și trebue să-l credem.

CE E IN LUNĂ?

Luna e de 50 de ori mai mică în volum ca pământul și de 81 ori mai ușoară.

Greutatea la suprafața satelitului nostru e de 6 ori mai mică decât aci pe pământ, ne asigură calculele recente. Astfel un om de 70 kgr. nu mai cântărește în lună decât 12 kgr.

Primii oameni cari vor ajunge în lună, vor avea senzații sportive extraordinare, putând sări cu ușurință peste cratere vulcanice de zeci de metri în diametru. Se crede că pe astrul nopții n'ar fi nici aer nici apă, ceiace ne e dovedit în mod definitiv.

(Continuare în pag. 6-a)